

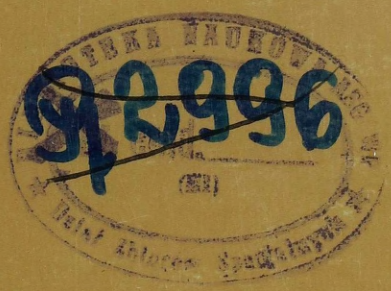

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Do użytku
służbowego~~

~~POUFNE~~

Egz. nr. 1

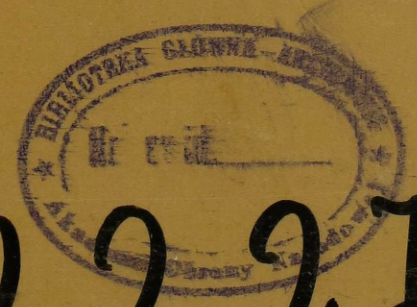

Ppłk dypl. Ireneusz ŁYŚIAK

**DOSKONALENIE OBIEGU INFORMACJI
W TAKTYCZNYM ĆWICZENIU
SZKIELETOWYM W ASG WP**

Rozprawa doktorska

Tom II

12227

WARSZAWA 1996

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Do użytku
służbowego~~

~~POUFNE~~

Egz. nr.....1

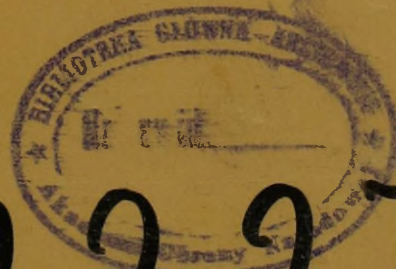

Ppłk dypl. Ireneusz ŁYŚIAK

**DOSKONALENIE OBIEGU INFORMACJI
W TAKTYCZNYM ĆWICZENIU
SZKIELETOWYM W ASG WP**

Rozprawa doktorska

Tom II

12227

WARSZAWA 1990

~~Do użytku
służbowego~~

~~POUFTNE~~

Egz. nr.... 1

Przekł. Prot. 779/21.08.95 JBY

Ppłk dypl. Ireneusz ŁYSIAK

DOSKONALENIE OBIEGU INFORMACJI W TAKTYCZNYM ĆWICZENIU

SZKIELETOWYM W ASG WP

/Rozprawa doktorska/

Tom II

Opracowana pod kierownictwem naukowym
płka prof. dr hab. Juliana KACZMARKA

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

	Str.
1. Założenie taktyczne nr 4 do ćwiczenia szkieletowego nr 200 II KWL /sytuacja o 15.00 18.6.1989 r./	149
2. Ankieta nr 01/NA/86	157
3. Sprawozdanie z badań opinii nauczycieli akademickich /ankieta nr 01/NA/86/	168
4. Ankieta nr 02/CW/86/I i II	190
5. Sprawozdanie z badań poglądów i odczuć ćwiczących słuchaczy po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL /ankieta nr 02/CW/86/I/	201
6. Sprawozdanie z badań poglądów i odczuć ćwiczących słuchaczy po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL /ankieta nr 02/CW/86/II/	222
7. Ankieta 03/P/86	248
8. Sprawozdanie z badań poglądów i odczuć słuchaczy - członków zespołów podgrywających po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL /ankieta nr 03/P/86/	259
9. Ankieta 01/NA/89.	294
10. Ankieta 02/CW/89	296
11. Ankieta 03/P/89	298
12. Sprawozdanie z badań przeprowadzonych w ćwiczeniu szkieletowym nr 100 i 200 I i II KWL w roku akademickim 1988/89 /ankiety nr: 01/NA/89, 02/CW/ /, 03/P/89/	300

1.	103	1. Zastosowanie faktur nr 4 do celów eksportowych nr 500 II KW (zakreślony o 15.00 18.8.1989 r.)
2.	107	2. Analiza nr 02/W/85
3.	108	3. Sporządzenie z badań opinii radiologicznej Analiza nr 02/W/85
4.	109	4. Analiza nr 02/W/85 I II
5.	109	5. Sporządzenie z badań poglądu i opinii służby do celów eksportowych I II KW Analiza nr 02/W/85
6.	121	6. Sporządzenie z badań poglądu i opinii służby do celów eksportowych I II KW Analiza nr 02/W/85
7.	124	7. Analiza 02/W/85
8.	129	8. Sporządzenie z badań poglądu i opinii służby do celów eksportowych do celów eksportowych I II KW (Analiza nr 02/W/85)
9.	131	9. Analiza 02/W/85
10.	136	10. Analiza 02/W/85
11.	137	11. Analiza 02/W/85
12.	137	12. Sporządzenie z badań przygotowanych w zakładach nr 100 I II KW w celu nie 1989/85 (Analiza nr 02/W/85)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

POUFNE

Egz. nr

ZATWIERDZAM
KOMENDANT
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH

Wręczyć ćwiczącym

o 14.00 18.6

ZAŁOŻENIE TAKTYCZNE Nr **4.**

do ćwiczenia szkieletowego nr 200 II KWL

/Sytuacja o 15.00 18.6.1989/

WARSZAWA

1989 r.

I. INFORMACJE STAŁE

1. Ćwiczący zespół słuchaczy od 15.00 18.6 stanowi dowództwo i sztab 17DZ ze składu 1A.

2. Wszystkie informacje o dotychczasowym przebiegu przeciwnatarcia 1A, którymi dysponuje ćwiczący zespół słuchaczy, są aktualne dalej i można z nich korzystać w toku tego etapu ćwiczenia.

3. Skład zasadniczych elementów 17DZ:

- 8pz: 95% ukompl., 63 czołgi T-72, 63 BWP;

- 12pz: 90% ukompl., 62 czołgi T-72, 62 BWP;

- 44pz: 90% ukompl., 62 czołgi T-72, 62 BWP.

Każdy z pułków składa się z dwóch bp i dwóch bcz.

Szczegółowy stan i ukończenie 17DZ - załącznik 1 założenia taktycznego.

4. Skład oddziałów i ZT strony przeciwnej zgodnie z arkuszem identyfikacji przeciwnika - załącznik 2 założenia taktycznego.

II. INFORMACJE OKRESOWE

1A rozwija przeciwnatarcie w kierunku: WAŁCZ /0698/, PYRZYCE /9092/.

17DZ do świtu 18.6 zajęła rejon wyjściowy: DOLNIK /0428/, KREPSKO /0418/, SZWECJA /1404/, SOMBORSKO /2214/, RADAWNICA /2630/, ZŁOTÓW.

O 4.00 18.6 do sztabu 17DZ wpłynął wyciąg z rozkazu operacyjnego 1A, z którego wiadomo:

1. Nieprzyjaciel siłami głównymi 1KA/NZ/ i częścią sił 4KA/NZ/ /63DP/ powstrzymuje natarcie pierwszorzutowych ZT 1A i przegrupowuje ZT 1KA/H/ do wykonania przeciwuderzenia w kierunku: WĘGORZYNO /3436/, MIROSLAWIEC /1272/.

2. Dowódca 1A zamierza: w ciągu dnia 18.6 dwoma dywizjami /25DPanc i 9DZ/ rozwijać operację zaczepną w kierunku: WAŁCZ, PYRZYCE, jedną dywizją /20DZ/ odeprzeć przeciwuderzenie 1KA/H/ i osłonić zgrupowanie

uderzeniowe armii.

Pod wieczór 18.6 wprowadzić do bitwy 17DZ w kierunku: ZALISZEWO /9836/, DOLICE /9612/ i działaniami nocnymi rozwijać operację zaczepną w kierunku: DRAWNO /9850/, PYRZYCE.

3. W przodzie ZT 1A wykonują następujące zadania:

- 20DZ broni pasa: DŁUGIE /2226/, MIELNO STAROGARDZKIE /1240/, POMIERZYNY; ZŁOCIENIEC, ŚWIERCZYNA /2484/. Nie dopuszcza do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: WĘGORZYNO, MIROSŁAWIEC.

- 25 DPanc naciera w kierunku: DRAWNO, STAROGARD SZCZECIŃSKI, rozбивa część sił 63 DP 4KA/NZ/ i w zadaniu dnia opanowuje rubież: DOBRZANY /1428/, SŁODKÓWKO /0818/, SADŁOWO. Jednym pułkiem zabezpiecza rubież wejścia do walki 17DZ: POMIEN/9832/, 1,5 km pld. CHEŁPA /9634/;

- 9DZ naciera w kierunku: CZŁOPA /8474/, DOBIEGNIIEW.

4. Zadanie 17DZ.

O 18.30 18.6 wejść do walki w kierunku: ZALISZEWO /9836/, DOLICE /9612/ z rubieży POMIEN /9832/, 1,5 km pld. CHEŁPA. Wykonując główne uderzenie w kierunku: wzg. 110,0 /9634/, DOLICE rozbić część sił 19BZ i przed zmrokiem opanować rubież: SŁAWĘCIN /0024/, wzg. 63,0 /9824/, kol. SULINO /9626/, PAKOŚĆ /9426/, pln. wsch. część przedmieścia CHOSZCZNA. Działaniami nocnymi dwóch pułków rozbić ocalałe siły 19BZ i część sił 63 BZmot /4KA/NZ/ w pasie natarcia dywizji i do świtu 19.6 opanować rubież zadania bliższego dywizji BRAŁĘCIN /0014/, wył. DOLICE /9612/, SADÓW /9218/, GLEZNO /9022/, KOPLIN /9226/.

Kierunek dalszego natarcia dywizji: DOLICE /9612/, PYRZYCE.

Drogi marszu na rubież wejścia do walki:

- nr 1: SZWECJA /1404/, ZOBICE /1898/, KARSIBÓR /1492/, PIECNIK /1282/, HANKI /1076/, BIAŁY ZDRÓJ /0464/, DĘBSKO /0256/, DRAWNO /9850/, LUBIENIÓW /9840/;

nr 2: kol. SZWECJA /1204/, WAŁCZ, STRĄCZNO /0292/, RUTWICA /0084/, ZDBOWO /9880/, KREPA KRAJEŃSKA /0070/, BARNIMIE /9454/, wzg. 95.5/9248/,

SULISZEWO /9438/.

Linia wyjściowa: SZWECJA /1404/, kol. SZWECJA /1204/.

5. SD 1A /aplikacyjnie/: STRĄCZNO /0292/

ZSD 1A /aplikacyjnie/: CZŁOPA /8674/

TSD 1A /aplikacyjnie/: PODGAJE /2824/

Do 13.00 18.6 sztab 17DZ przygotował natarcie dywizji. W wyniku tej działalności sztab dysponuje informacjami taktyczno-operacyjnymi, z których wiadomo:

1. Zasadnicze elementy zamiaru dowódcy 17DZ:

W czasie od 15.00 do 18.30 18.6 przegrupować dywizję na rubież wejścia do walki po dwóch drogach marszu. Wykorzystując działanie 25DPanc uderzeniem dwóch pz w kierunku: wzg. 110.0 /9634/, DOLICE /9612/, rozbić ocalałe siły 19BZ i przed zmrokiem opanować rubież zadania bliższego pułków: SŁAWĘCIN /0024/, wzg. 63.0 /9824/, kol. SULINO /9626/, PAKOŚĆ /9426/, płn. wsch. część przedmieścia CHOSZCZNA. Wprowadzić do walki kolejny pułk w kierunku: WITOSZYN /9630/, ZIEMOMYŚL /9422/, PGR SADÓW-KO /9020/, działaniami nocnymi zaskoczyć przeciwnika, rozbić ocalałe siły 19BZ i część sił 63 BZmot i do świtu 19.6 dwoma pułkami w pierwszym rzucie opanować rubież zadania bliższego dywizji: BRAŁĘCIN /0014/, wył. DOLICE /9612/, SADÓW /9218/, GLEZNO /9022/, KOPLIN /9226/.

2. Zadania bojowe przekazane do oddziałów dywizji:

- 12pz: przegrupować się po drodze nr 1. O 18.30 18.6 wejść do walki z rubieży: 1 km płn. POMIEŃ, 1,5 km płd. POMIEŃ. Uderzeniem w kierunku: kol. POMIEŃ /9832/, SULINO /9826/ we współdziałaniu z 8pz rozbić część sił 194 bcz i przed zmrokiem opanować rubież zadania bliższego pułku: SŁAWĘCIN /0024/, wzg. 63,0 /9824/, kol. SULINO /9626/.

Kierunek dalszego natarcia: SULINO, wzg. 58,6 /9812/.

Linie wyjściową: SZWECJA, kol. SZWECJA przekroczyć siłami głównymi o 15.15 18.6

- 8pz: przegrupować się po drodze nr 2. O 18.30 18.6 wejść do walki z rubieży: 2 km pld. kol. POMIĘŃ /3832/, 1,5 km pld. CHEŁPA /9634/. Uderzeniem w kierunku: CHEŁPA /9634/, PAKOŚĆ /9426/, we współdziałaniu z 12pz rozbić część sił 194bcz i przed zmrokiem opanować rubież zadania bliższego pułku: PAKOŚĆ /9426/ pln. wsch. część przedmieścia CHOSZCZNA. Częścią sił zabezpieczyć wejście do walki 44pz z rubieży: 1 km pld. SULINO, 1 km pld. PAKOŚĆ.

Linie wyjściową: SZWECJA, kol. SZWECJA przekroczyć siłami głównymi o 15.15 18.6.

- 44pz: drugi rzut dywizji, być w gotowości wejścia do walki w kierunku: WITOSZYN, ZIEMONYŚL, PGR SADÓWKO, z rubieży: 1 km pld. SULINO, 1 km pld. PAKOŚĆ.

Do 15.00 18.6 do sztabu 17DZ napłynęły meldunki bojowe od podległych elementów ugrupowania bojowego z których wiadomo, że:

- 12pz rozpoczął marsz po drodze nr 1. Ugrupowanie pułku: 1/12 pz z kcz, 3/12 pz ze SD 1pz, 1bcz /bez dwóch kcz/, 2bcz, tyły 12pz, kp z 2/12pz. 1/12pcz - czołem KARSIBÓR /1492/. Siły główne pułku: czołem 2 km pln.-zach. SZWECJA /1404/.

- 8pz siłami głównymi rozpoczyna wychodzenie z rejonu wyjściowego na drogę marszu nr 2.

2/8pz: czołem osiągnął WALCZ.

1/8pz zatrzymany na drodze GŁÓWCZENKO /1006/ CZECHYŃ /1008/, przepuszcza kolumnę sztabu 8pz, która wchodzi na drogę marszu nr 2.

1bcz /bez kcz/ zatrzymany na drodze w lesie, czołem rozwidlenie dróg /0812/ w gotowości do rozpoczęcia marszu na sygnał.

2bcz maszeruje za SD 8pz, siłami głównymi przekracza rz. PILAWĘ /0610/.

TSD 8pz zatrzymane w lesie na drodze KREPSKO /0418/, ZABRODZIE /0614/.

- 44pz ześrodkowany w rejonie: 4 km wsch. PLECEMIN /0620/, TARNÓWKA /1422/, ZALESIE /1630/, KRAJENKA /1032/, DOLNIK /0428/ w gotowości do rozpoczęcia przegrupowania na sygnał po drodze nr 2.

1/44pz w kolumnie marszowej na drodze TARNÓWKA, WĘGIERCE /1426/, czołem: TARNÓWKA.

2/44pz w kolumnie marszowej zatrzymany na drodze /za 1/44pz/ WĘGIERCE, ZALESIE /1630/. Czołem: 2 km płn. wsch. WĘGIERCE.

1bcz w kolumnie marszowej zatrzymany na drodze SOKOLNA /1024/, PARUSZKA /0626/. Czołem: SOKOLNA

2bcz w kolumnie marszowej zatrzymany na drodze SOKOLNA, KRAJENKA. Czołem: 2 km wsch. SOKOLNA.

SD 44pz w kolumnie marszowej zatrzymane na drodze TARNÓWKA-WYBUDOWA /1026/, TARNÓWCZYN /1228/. Czołem: TARNÓWKA-WYBUDOWA.

- Tyły 17DZ ześrodkowane w rejonie: 2 km zach. GÓRZNA /2028/, 3 km płn. zach. KAMIEŃ /2428/, 2 km płn. RADWANICA /2632/, ŻŁOTÓW. TSD 17 DZ: PGR NOWINY /1830/.

O 14.30 do sztabu 17DZ wpłynęła informacja ze sztabu 20DZ, z której wiadomo, że:

- 20DZ zorganizowała obronę w nakazanym pasie;

- o 11.00 18.6 przeciwnik uderzył dwoma dywizjami w pierwszym rzucie w kierunku: WĘGORZYNO, MIROSLAWIEC i do 14.30 włamał się w centrum ugrupowania 20DZ na głębokość 4-8 km;

- o 14.30 pierwszorzutowe oddziały 20DZ bronią się na rubieży: ŻŁOCIENIEC, GUDOWO, KONOTOP, 4 km płn. wsch. PIASKOWY BRÓD, 4 km wsch. CIEMNIK, /wył./ STUDNICA, IŃSKO.

Z informacji od grupy operacyjnej sztabu 17DZ, która znajduje się na SD 25DPanc wiadomo, że:

- 25DPanc od rana rozwija natarcie w kierunku DRAWNO, STAROGARD SZCZECIŃSKI i o 14.45 walczy na rubieży: BYTOWO, SULIBOREK, RE CZ, ZALISZEWO, SULISZEWO, /wył./ KORYTOWO. Posiada w pierwszym rzucie 52pz, 27

i 31pcz, w odwodzie 71pcz.

Dowódca 25DPanc zamierza wprowadzić do walki 71pcz z rubieży: SULI-BOREK, RE CZ, rozwinąć natarcie w kierunku: DRAWNO, STARGARD SZCZECIŃSKI i we współdziałaniu z 17DZ rozbić siły główne 69BP i opanować rubież zadania dnia dywizji. 31pcz zabezpieczy wejście do walki 17DZ z rubieży: POMIENŃ, 1,5 km płd. CHEŁPA.

SD 25DPanc zatrzymane na drodze: PGR NETKOWO, LUBIENIÓW. Od 15.00 18.6 czynne w LUBIENIÓW /9840/.

Ze sztabu 1A sztab 17DZ uzyskał informację że 9DZ o 14.45 walczy na rubieży: KORYTOWO, ZIELENIEWO, WYGONŃ, BREN, DOBIEGNIEW.

III. INFORMACJE DODATKOWE

1. Czas operacyjny rusza o 15.00 18.6.

2. Warunki meteorologiczne jak w dniu ćwiczenia.

3. Jako niższy szczebel dowodzenia ćwiczą:

- za dowództwo i sztab 12pz: zespół słuchaczy IKWL;

- za dowództwo i sztab 8pz: zespół słuchaczy I KWL;

- za dowództwo i sztab 127prplot: zespół słuchaczy I i II KWLot.

Działanie pozostałych elementów ugrupowania dywizji jest podgrywane przez zespoły podgrywające.

4. Informacje o faktycznym rozmieszczeniu elementów struktury organizacyjnej ćwiczenia słuchacze mogą uzyskać u rozjemcy taktycznego.

5. Aplikacyjne rozmieszczenie stanowisk dowodzenia dywizji:

- SD 17DZ: zatrzymane na drodze w lesie wzg. 105,2 /1208/, TRZEBIESZKI /1606/, czołem 2,5 km płd.wsch. TRZEBIESZKI;

- WSD 17DZ: od 14.00 rozpoczęło przegrupowanie po drodze nr 2.

O 14.30 przekroczyło STRĄCZNO /0292/. Od tej pory nie ma łączności z WSD 17DZ;

TSD 17DZ: PGR NOWINY /18.30/.

6. Informacje o specjalistycznych elementach ugrupowania 17DZ posiadają szefowie rodzajów wojsk /służb/ dywizji.

IV. PRACA DO WYKONANIA

1. Do 14.45 18.6 zapoznać sztab z informacjami zawartymi w założeniu taktycznym w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków służbowych przez poszczególnych oficerów sztabu.

2. Sprawdzić system łączności z elementami ugrupowania dywizji.

3. Od 15.00 18.6 /z chwilą ruszenia czasu operacyjnego/ realizować dowodzenie 17DZ jako jej sztab.

Załączniki:

1. Zestawienie stanu osobowego oraz ważniejszego uzbrojenia i sprzętu 17DZ.
2. Identyfikator wojsk przeciwnika.
3. Sytuacja rozpoznawcza 17DZ o 15.00 18.6.
4. Sytuacja raketowo-artyleryjska 17DZ o 15.00 18.6.
5. Sytuacja OPL 17DZ o 15.00 18.6.
6. Sytuacja inżynierska 17DZ o 15.00 18.6.
7. Sytuacja chemiczna 17DZ o 15.00 18.6.
8. Sytuacja łączności 17DZ o 15.00 18.6.
9. Sytuacja radioelektroniczna 17DZ o 15.00 18.6.
10. Sytuacja lotnicza 17DZ o 15.00 18.6.
11. Sytuacja tyłowa 17DZ o 15.00 18.6.
12. Sytuacja techniczna 17DZ o 15.00 18.6.
13. Sytuacja polityczno-militarna 17DZ o 15.00 18.6.

Uwaga: W rozprawie powyższych załączników nie zamieszczono.

Opracowali je oficerowie z poszczególnych katedr.

OPRACOWAŁ
ADIUNKT INSTYTUTU DYDAKTYKI
WOJSKOWEJ ASG WP

SPRAWDZIŁ
SZEF INSTYTUTU DYDAKTYKI
WOJSKOWEJ ASG WP

ppłk dypl. Ireneusz ŁYSIAK

płk doc.dr Wacław IZYDOREK

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ANKIETA 01/NA/1985

/dla nauczycieli akademickich ASG WP/

W związku z badaniami prowadzonymi nad doskonaleniem kierowania taktycznymi ćwiczeniami szkoleniowymi chcemy skorzystać z pomocy Obywatela. Zależy nam bardzo na tym, aby wypowiedzi Obywatela były dokładne, obiektywne i prawdziwe. Za ich udzielenie z góry dziękujemy. Jednocześnie zapewniamy, że uzyskane informacje będą wykorzystane wyłącznie do celów naukowych. Podobne pytania zadajemy także słuchaczom akademii, a identyczne oficerom sztabów związków taktycznych i okręgów wojskowych.

Ankieta jest anonimowa i dlatego nie jest konieczne jej podpisywanie. Wyłącznie dla celów statystycznych prosimy o podanie:

1. Wydział i katedra _____
2. Specjalność: _____
3. Jaką problematyką zajmuje się Obywatel w codziennej działalności dydaktycznej /proszę podkreślić/

pułk	dywizja	armia
------	---------	-------

4. Staż w zawodzie nauczyciela akademickiego /proszę podać z dokładnością do jednego roku/ _____
5. W ilu ćwiczeniach szkieletowych brał Obywatel udział w ostatnich trzech latach służby:
 - w składzie ćwiczących _____
 - w składzie kierownictwa _____
6. Czy brał Obywatel udział w ćwiczeniu szkieletowym w ASG WP w bieżącym roku akademickim /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

Jeśli tak to w jakim charakterze /proszę podkreślić lub ewentualnie dopisać:

- w ścisłym kierownictwie ćwiczenia;
- w zespołach podległych kierow. ćwiczenia;
- w składzie ćwiczących;

1. Co zdaniem Obywatela decyduje o realizmie taktycznych ćwiczeń szkieletowych tzn. o zbliżeniu ćwiczebnych działań do rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę dopisać i ponumerować wg ważności przyjmując 1-najważniejsze/.

1.	Realizm sytuacji taktyczno-operacyjnej	
2.	Realizm działania ćwiczących	
3.	Realizm działania kierownictwa ćwiczenia	
4.	Realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych	
5.		
6.		
7.		

2. Co zdaniem Obywatela składa się na realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym /proszę zaznaczyć krzyżykiem i ewentualnie dopisać/.

1.	Realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnej pomiędzy ćwiczącymi	
2.	Realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnej między kierownictwem ćwiczenia /podległymi mu zespołami/ i najwyższym szczeblem ćwiczącym.	
3.	Realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnej między kierownictwem ćwiczenia /podległymi mu zespołami/ i najniższym szczeblem ćwiczącym.	
4.		

3. Co zdaniem Obywatela decyduje o realizmie informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w czasie ćwiczenia szkieletowego /proszę dopisać i ponumerować wg ważności przyjmując 1-najważniejsze/

1.	Treść informacji taktyczno-operacyjnych	
2.	Forma przedstawienia /wyrażenia/ informacji taktyczno-operacyjnych	
3.	Sposób przekazania informacji takt.-oper.	
4.	Termin przekazania informacji takt.-oper.	
5.	Szczegółowość informacji takt.-oper.	
6.	Prawdziwość informacji takt.-oper.	
7.	Aktualność informacji takt.-oper.	
8.		
9.		
10.		

4. Jak często, zdaniem Obywatela, zdarzają się w czasie ćwiczeń szkieletowych przypadki, że informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym są niezgodne z informacjami taktyczno-operacyjnymi, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/
- a/ bardzo często;
 - b/ dość często;
 - c/ często;
 - d/ rzadko;
 - e/ bardzo rzadko;
 - f/ nigdy się nie zdarzają.

5. Czego najczęściej dotyczą informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez kierownictwo ćwiczenia /podległe mu zespoły/ podczas ćwiczenia szkieletoowego /proszę dopisać i ponumerować wg ilości przekazywanych informacji przyjmując 1-najwięcej/.

1.	Położenie ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
2.	Położenie specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
3.	Położenie elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych ze szczebla nadrzędnego	
5.	Zadania bojowe ćwiczących	
6.	Dane o przeciwniku	
7.	Dane o sąsiadach	
8.	Zamiary dalszego działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
9.	Prośby dowódców elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
10.		
11.		
12.		

6. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje co do treści informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletoowym w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

7. W jakiej formie, zdaniem Obywatela, mogą być opracowane informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego /przez kierownictwo ćwiczenia i podległe mu zespoły/-/ proszę dopisać i oznaczyć znakiem "x" właściwą odpowiedź/

		x	y
1.	Rozkazy /zarządzenia/ bojowe		
2.	Meldunki bojowe podległych elementów ugrupowania bojowego		
3.	Komunikaty		
4.	Meldunki decyzji podległych elementów ugrupowania bojowego		
5.	Telegramy /szyfrogramy/		
6.	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu		
7.	Wytyczne szczebla nadrzędnego		
8.	Założenia taktyczne z załącznikami		
9.			

Proszę zaznaczyć znakiem "y", które z w/w form są dotychczas powszechnie stosowane w ćwiczeniach szkieletowych.

8. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do form informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

9. Jakimi sposobami, podczas ćwiczeń szkieletowych, mogą być przekazywane przez kierownictwo ćwiczenia /podległe mu zespoły/ informacje taktyczno-operacyjne dla ćwiczących /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/.

	x	y
1. Przez techniczne środki łączności		
2. Przez pocztę polową, gońców i łączników		
3. Poprzez kontakt osobisty członków kierownictwa ćwiczenia /podległych mu zespołów/ z ćwiczącymi		
4. Poprzez przekazywanie ćwiczącym dokumentów bojowych szczebla nadrzędnego		
5. Poprzez wręczanie ćwiczącym meldunków bojowych od podległych elementów ugrupowania bojowego		
6. Poprzez działanie zespołów podgrywających podległe elementy ugrupowania bojowego		
7. Poprzez działanie zespołów podgrywających dowództwo i sztab szczebla nadrzędnego		
8. Poprzez wręczanie ćwiczącym założeń taktycznych z załącznikami		
9.		
10.		
11.		

Proszę zaznaczyć znakiem "y" te z w/w sposobów, które są aktualnie powszechnie stosowane w ćwiczeniach szkieletowych.

10. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do sposobów przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

11. Z jakich źródeł powinny, zdaniem Obywatela, napływać do ćwiczących informacje taktyczno-operacyjne w ćwiczeniu szkieletowym /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/.

1.	Ze szczebla nadrzędnego	
2.	Od podległych elementów ugrupowania bojowego	
3.	Od sąsiadów	
4.		
5.		
6.		

12. Czy w dotychczasowej praktyce szkoleniowej ćwiczeń szkieletowych powyższe źródła informacji taktyczno-operacyjnych są realnie podgrywane /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

13. W jakim stopniu, zdaniem Obywatela, dotychczasowa /tradycyjna/ działalność kierownictwa ćwiczenia szkieletowego /podległych mu zespołów/ jest zbliżona do działania szczebla nadrzędnego podczas rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

- a/ całkowicie zbliżona /zgodna/;
- b/ bardzo zbliżona;
- c/ zbliżona;
- d/ prawie zbliżona;
- e/ niezgodna;
- f/ całkowicie niezgodna.

14. Jak Obywatel ocenia dotychczasowe /tradycyjne/ działanie zespołu podgrywającego w ćwiczeniu szkieletowym /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/:

- a/ pozytywnie;
- b/ na ogół pozytywnie;
- c/ negatywnie;
- d/ całkowicie negatywnie.

15. Czy Obywatel odczuwa potrzebę zaktywizowania kierownictwa ćwiczenia /podległych mu zespołów/ w celu realniejszego podgrywania działania dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do szczebla ćwiczącego /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

16. Czy powołanie w skład kierownictwa ćwiczenia szkieletowego oddzielnego zespołu do podgrywania działalności dowództwa i sztabu szczebla nadrzędnego, w stosunku do szczebla ćwiczącego, urealni obieg informacji między ćwiczącymi i kierownictwem ćwiczenia. /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

17. Czy zdaniem Obywatela powołanie zespołu do podgrywania działalności dowództwa i sztabu nadrzędnego zwiększy możliwość prowadzenia ćwiczenia szkieletowego według decyzji ćwiczących dowódców /proszę podkreślić odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

18. Czy działanie zespołu podgrywającego dowództwo i sztab nadrzędny zwiększy możliwości kierownictwa ćwiczenia szkieletowego w zakresie działalności kontrolnej /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

19. Jakie zadania mógłby w ćwiczeniu szkieletowym, wykonywać zespół podgrywający działanie dowództwa i sztabu nadrzędnego /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/

1.	Stawianie zadań bojowych ćwiczącym	
2.	Prowadzenie rekonesansów szczebla nadrzędnego z udziałem ćwiczących	
3.	Organizowanie współdziałania przez szczebel nadrzędny	

4.	Zatwierdzanie decyzji ćwiczącym	
5.	Egzekwowanie i przyjmowanie od ćwiczących meldunków bojowych	
6.	Opracowywanie nowych /kolejnych/ zadań dla ćwiczących - stosownie do podjętych przez nich poprzednich decyzji z jednoczesnym uwzględnieniem planowych zagadnień szkoleniowych	
7.		
8.		

20. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje składu zespołu podgrywającego działania dowództwa i sztabu szczebla nadrzędnego w stosunku do szczebla ćwiczącego.

21. Jak zdaniem Obywatela powinny być przekazywane w ćwiczeniu szkieletowym informacje taktyczno-operacyjne, które wprowadzają ćwiczących w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

- a/ jednorazowo, w całości;
- b/ okresowo częściami;
- c/ w sposób ciągły.

22. Czy dotychczasowa /tradycyjna/ treść i forma założenia taktycznego i jego załączników zapewnia realne wejście ćwiczących w sytuację taktyczno-operacyjną.

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

23. W jakich formach przekazywać ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne zawarte dotychczas w założeniu taktycznym /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/

1.	Meldunki bojowe od podległych elementów ugrupowania bojowego	
2.	Komunikaty szczebla nadrzędnego	
3.	Informacja od sąsiadów	

4.	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	
5.	Dokumenty bojowe szczebla ćwiczącego przedstawiające wykonywanie zadań do czasu rozpoczęcia ćwiczenia	
6.		
7.		
8.		

Czy stosowanie wyżej wymienionych form zamiast założenia taktycznego zwiększyłoby realizm informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

Proszę uzasadnić odpowiedź, jeśli odpowiedź brzmi "nie"

24. Który z niżej wymienionych wariantów wprowadzenia ćwiczących w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną jest zdaniem Obywatela najlepszy w ćwiczeniu szkieletowym /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwą odpowiedź/

1.	Wszystkie informacje ująć w założeniu taktycznym i jednorazowo wręczyć ćwiczącym	
2.	Informacje o najwyższym uogólnieniu ująć w założeniu, pozostałe w formie dokumentów bojowych przewidzianych na przyszłym polu walki	
3.	Nie wręczać założenia w ogóle, a wszystkie informacje przekazywać w formie dokumentów przewidzianych na przyszłym polu walki	
4.		
5.		
6.		

25. Jakie jest zdaniem Obywatela odnośnie przerw i "przeskoków operacyjnych" w ćwiczeniu szkieletowym /proszę zaznaczyć znakiem "x" właściwą odpowiedź/.

	Przerwy	"Przeskoki operacyjne"
1. Nie powinno być w ogóle		
2. Mogą być /w zależności od zagadnień szkoleniowych/		
3. Nie mają wpływu na realizm ćwiczeń szkieletowych		

26. Jakie wnioski i propozycje dotyczące działania kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów w ćwiczeniu szkieletowym chciałby jeszcze Obywatel zgłosić:

Kategorie taktyki ogólnej	Kategorie taktyki podzespółowej	Wzrost
14	18	32

TERMIN PRZEPROWADZENIA BADAŃ: 1-12.02.1987 r.

TEMAT BADAŃ:

Ankiety zostały przekazane respondentom osobiście przez prowadzącego badania. Każdy z respondentów został szczegółowo poinformowany o celu badań. Ponadto, każdy z respondentów został zapytany czy ma rozważnie w problematyce ćwiczeń szkieletowych w ASG WP i czy wyraża chęć wypełnienia ankiety. Ankiety wręczono wówczas, jeśli odpowiedź na powyższe pytania była twierdząca. Wybór respondentów nie był personalny, a losowy w poszczególnych grupach.

Respondenci byli poinformowani, że przeprowadzono już badania opinii słuchaczy biorących udział w ćwiczeniu szkieletowym w ASG WP jako ćwiczący i w składach zespołów podlegających. Z wynikami badań opinii słuchaczy respondenci nie byli zapoznani.

SPRAWOZDANIE

z badań opinii nauczycieli akademickich ASG WP
/ankieta 01/NA/86/

CEL BADAŃ: Ustalić opinię nauczycieli akademickich o doskonaleniu obiegu informacji taktyczno-operacyjnych między kierownictwem ćwiczenia oraz podległymi mu zespołami i ćwiczącymi w taktycznych ćwiczeniach szkieletowych w ASG WP.

METODA BADAWCZA: Badanie opinii - ankietowanie.

ILOŚĆ BADANYCH:

Nauczyciele akademicki katedry taktyki ogólnej	Nauczyciele akademicki katedry taktyki rodza- jów wojsk	Razem
14	18	32

TERMIN PRZEPROWADZENIA BADAŃ: 1-12.02.1987 r.

OPIS PRZEBIEGU BADAŃ:

Ankiety zostały przekazane respondentom osobiście przez prowadzącego badania. Każdy z respondentów został szczegółowo poinformowany o celu badań. Ponadto, każdy z respondentów został zapytany czy ma rozeznanie w problematyce ćwiczeń szkieletowych w ASG WP i czy wyraża chęć wypełnienia ankiety. Ankietę wręczano wówczas, jeśli odpowiedź na obydwa pytania była twierdząca. Wybór respondentów nie był personalny, a ilościowy w poszczególnych grupach.

Respondenci byli poinformowani, że przeprowadzono już badania opinii słuchaczy biorących udział w ćwiczeniu szkieletowym /w 1986r./ jako ćwiczący i w składzie zespołów podgrywających. Z wynikami badań opinii słuchaczy respondenci nie byli zapoznani.

Na wypełnienie ankiety wydzielono respondentom ponad tydzień czasu. Indywidualnego zebrania ankiet dokonał prowadzący badania.

W trakcie zbierania ankiet większość respondentów wyrażała ustnie swoje opinie o problematyce badań. Uważają oni, że propozycje zmian, zawarte w ankiecie, a dotyczące zmian w obiegu informacji taktyczno-operacyjnych, są na ogół słuszne. Wyrażali jednak obawy, czy zostaną one kiedykolwiek wykorzystane przez autorów i organizatorów taktycznego ćwiczenia szkieletowego.

WYNIKI BADAŃ

1. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie o tym, co decyduje o realizmie taktycznych ćwiczeń szkieletowych.

W tym celu przedstawiono respondentom cztery odpowiedzi /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o ponumerowanie ich wg ważności przyjmując 1-najważniejsze.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- realizm sytuacji taktyczno-operacyjnej: 46 pkt - 1 miejsce;
- realizm działania ćwiczących: 79 pkt - 3 miejsce;
- realizm działania kierownictwa ćwiczenia: 80 pkt - 4 miejsce;
- realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych: 59 pkt - 2 miejsce.

Wnioski: Wg opinii nauczycieli akademickich o realizmie taktycznych ćwiczeń szkieletowych decydują cztery z w/w składników. Najważniejszym z nich jest realizm sytuacji taktyczno-operacyjnej. Charakterystyczne jest, że realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych uznany został przez nauczycieli akademickich jako ważniejszy niż realizm działania ćwiczących i kierownictwa ćwiczenia. Należy sądzić, że nauczyciele akademicy rozumieją istotę ćwiczenia szkieletowego na tle innych /pozostałych/ rodzajów ćwiczeń taktycznych w ASG WP.

2. Respondenci mieli odpowiedzieć, co ich zdaniem składa się na realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w taktycznym ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o zaznaczenie poprawnych odpowiedzi. Ilość poprawnych odpowiedzi wg uznania respondentów.

Zestawienie wyników odpowiedzi respondentów:

- realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych pomiędzy ćwiczącymi: 28 odpowiedzi - 1 miejsce;
- realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych między kierownictwem ćwiczenia /podległymi zespołami/ i najwyższym szczeblem ćwiczącymi: 22 odpowiedzi - 2 miejsce;
- realizm obiegu informacji taktyczno-operacyjnych między kierownictwem ćwiczenia /podległymi zespołami/ i najniższym szczeblem ćwiczącym: 18 odpowiedzi - 3 miejsce.

Wnioski: W zasadzie wszystkie trzy z w/w odpowiedzi zostały uznane przez nauczycieli akademickich za składniki realizmu obiegu informacji taktyczno-operacyjnych. Niska ilość odpowiedzi /pkt/ przy poszczególnych składnikach świadczy o tym, że większość respondentów zaznaczała tylko jeden /niekiedy dwa/ z proponowanych składników. Z kolei poszczególne składniki uzyskały prawie równe ilości /pkt./ odpowiedzi. Wynika z tego, że różnie jest interpretowane pojęcie realizmu obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniach, w tym także w taktycznym ćwiczeniu szkieletowym. Można przypuszczać, że problematyka ta nie była do tej pory dostatecznie opracowana.

3. Respondenci mieli odpowiedzieć^{co} ich zdaniem decyduje o realizmie informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w czasie ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom siedem odpowiedzi /z możli-

wością dopisania innych/ i poproszono o ponumerowanie wg ważności przyjmując 1-najważniejsze.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- treść informacji taktyczno-operacyjnych: 50 pkt. - 1 miejsce;
- forma przedstawienia /wyrażenia/ informacji taktyczno-operacyjnych: 92 pkt. - 3 miejsce;
- sposób przekazania informacji taktyczno-operacyjnych: 61 pkt. - 2 miejsce;
- termin przekazania informacji taktyczno-operacyjnych: 97 pkt. - 4 miejsce;
- szczegółowość informacji taktyczno-operacyjnych: 133 pkt. - 7 miejsce;
- prawdziwość informacji taktyczno-operacyjnych: 122 pkt. - 6 miejsce;
- aktualność informacji taktyczno-operacyjnych: 120 pkt. - 5 miejsce.

Wnioski: Zdaniem nauczycieli akademickich do najważniejszych składników realizmu informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym należą: treść informacji; sposób przekazania; forma przedstawienia /wyrażenia/ oraz termin przekazania informacji taktyczno-operacyjnych. Ponieważ treść informacji i termin przekazania wynika bezpośrednio z realizmu sytuacji taktyczno-operacyjnej można przyjąć, że ważnymi składnikami realizmu informacji jest: forma przedstawienia /wyrażenia/ i sposób ich przekazania.

4. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia jak często w czasie ćwiczeń szkieletowych zdarzają się przypadki, że informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym są niezgodne z informacjami, które przekazywane będą w przyszłych /przewidywanych/ działaniach bojowych.

W tym celu przedstawiono respondentom sześć odpowiedzi i poproszono o zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- bardzo często: 2 odp. - 6,2%;
 - dość często: 8 odp. - 25,0%;
 - często: 11 odp. - 34,4%;
 - rzadko: 3 odp. - 9,4%;
 - bardzo rzadko: 6 odp. - 18,8%;
 - nigdy się nie zdarzają: 0 odp. - 0%;
 - nie mam zdania: 2 odp. - 6,2%
- 65,6%
- 34,4%

/ostatnie odpowiedzi dopisane przez respondentów/.

Wnioski: Nauczyciele akademicy uważają, że często /65,6% odpowiedzi "często i częściej"/ zdarzają się w ćwiczeniach szkieletowych sytuacje w których przekazywane są ćwiczącym informacje niezgodnie z tymi, które wystąpią w przewidywanych działaniach bojowych. Duży rozrzut odpowiedzi świadczy również o tym, że nauczyciele akademicy nie są zgodni w ocenie realizmu obiegu informacji taktyczno-operacyjnych.

5. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie o tym, czego najczęściej dotyczą informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez kierownictwo ćwiczenia /podległe mu zespoły/ podczas ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom dziewięć odpowiedzi /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o ich ponumerowanie wg ilości przekazywanych informacji przyjmując 1-najwięcej.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

	Ilość punktów	Kolejność wg ilości
1. Położenie ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	41	1

2.	Położenie specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	81	3
3.	Położenie elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	111	5
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych ze szczebla nadrzędnego	160	8
5.	Zadania bojowe ćwiczący	65	2
6.	Dane o przeciwniku	83	4
7.	Dane o sąsiadach	142	6
8.	Zamiany dalszego działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	152	7
9.	Prośby dowódców elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	195	9
10.			

Wnioski: Z porównania w/w zestawienia z wynikami badań opinii słuchaczy /badania: 02/ĆW/86/I pyt. 3; 02/ĆW/86/II pyt. 11; 03/P/86 pyt. 24/ wynika że nauczyciele akademicy przedstawili swój pogląd w oparciu o aktualną praktykę szkoleniową ćwiczeń szkieletowych, a nie z punktu widzenia realizmu obiegu informacji.

6. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian w treściach informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w przewidywanych /przyszłych/ działaniach bojowych. Większość respondentów przedstawiła swoje propozycje - dotyczyły one jednak całej problematyki taktycznych ćwiczeń szkieletowych a nie tylko treści informacji przekazywanych ćwiczącym.

Propozycje respondentów:

- prowadzić tylko ćwiczenia dwuszczeblowe /wówczas przynajmniej jeden szczebel ćwiczący będzie miał w miarę realny napływ infor-

- macji - od wyższego szczebla ćwiczącego a nie od kierownictwa/;
- w pełni zorganizować polowy system łączności;
- uwzględniać w ćwiczeniu /w dynamice walki/ poprzednio podjęte decyzje ćwiczących, informacje przekazywać stosownie do podjętych decyzji;
- przekazywać ćwiczącym informacje o ściśle określonym celu dydaktycznym i egzekwować poprawne reagowanie na nie ćwiczących;
/nie obezwładniać ćwiczących informacjami"/;
- stawiać ćwiczącym pełne zadanie bojowe, zgodnie z regulaminem służby sztabów /bez miejsc wykropkowanych, "dla celów szkoleniowych nie podaje się"/;
- stosować kary i premie taktyczne, które powinny być znane ćwiczącym.

7. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie w jakiej formie mogą być przedstawiane /wyrażane/ informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego, a także które z tych form są aktualnie powszechnie stosowane w ćwiczeniach szkieletowych w ASG WP.

W tym celu przedstawiono respondentom osiem form z możliwością dopisania innych i poproszono o zaznaczenie tych, które mogą być stosowane i tych które są stosowane do przekazywania ćwiczącym informacji w taktycznym ćwiczeniu szkieletowym.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

	Mogą być stos. x	Są stos. y	Stopień wykorzysta- nia y:x
1. Rozkazy /zarządzenia/ bojowe	25	22	0,88
2. Meldunki bojowe podległych elementów ugrupowania bojowego	26	14	0,54
3. Komunikaty	18	4	0,22

4. Meldunki decyzji podległych elementów ugrupowania bojowego	22	7	0,32
5. Telegramy /szyfrogramy/	22	2	0,09
6. Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	23	2	0,09
7. Wytyczne szczebla nadrzędnego	17	6	0,35
8. Założenia taktyczne z załącznikami	15	26	1,73

Wnioski: Nauczyciele akademicki uznali, że w zasadzie wszystkie z w/w form przedstawiania /wyrażania/ informacji taktyczno-operacyjnych mogą być wykorzystywane w ćwiczeniu szkieletowym do przekazywania informacji ćwiczącym. Różnice w ilości pozytywnych odpowiedzi uzyskanych przez poszczególne formy są niezbyt duże.

Wykorzystanie poszczególnych form informacji w dotychczasowej i aktualnej praktyce szkoleniowej jest, zdaniem nauczycieli akademickich, bardzo zróżnicowane /zestawienie odpowiedzi, ostatnia kolumna pionowa/. Charakterystyczne jest to, że nauczyciele akademicki widzą nadużywanie założeń taktycznych w ćwiczeniach szkieletowych /1,73 wskaźnik wykorzystania/. Są również takie formy informacji, które zdaniem nauczycieli akademickich, praktycznie nie są wykorzystywane /szyfrogramy, telegramy, a także dokumenty zdobyte "na nieprzyjacielu"/. Pozostałe formy informacji, z wyjątkiem rozkazów bojowych, także wykorzystywane są w niepełnym zakresie. Należy przypuszczać, że w ćwiczeniu szkieletowym w ASG WP koniecznością staje się, w praktyce, stosowanie innych, dowolnych, a przez to umownych form przedstawiania informacji.

8. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian w formach informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego, w celu zbliżenia ich do form informacji, które będą występowały w przewidywanych /przyszłych/ działaniach

bojowych. Część respondentów przedstawiła własne propozycje ale tak jak w pyt. 6, dotyczyły one całości problematyki ćwiczeń szkieletowych. Propozycje respondentów:

- stosować różnorodne formy informacji;
/wychodzić z tego jak będzie w działaniach bojowych, a nie z celu ułatwienia pracy kierownictwu i podległym zespołom/;
- rozwinąć polowy system łączności, włącznie z automatycznymi utajnionymi środkami przekazu informacji;
- formy dostosować do pola walki /sytuacji taktyczno-operacyjnej/;
- ilość informacji zbliżyć do pola walki /przekazywać również sprzeczne informacje/;
- ograniczyć przekazywanie informacji w formie ustnej /tylko dokumenty bojowe/;
- zdecydowanie ograniczyć treść i ilość informacji przekazywanych w formie założeń taktycznych;
- docenić wreszcie zespoły podgrywające i ich rolę w ćwiczeniu szkieletowym /wyznaczać najlepszych słuchaczy - niejako w nagrodę - a także odpowiedzialnych i wymagających nauczycieli akademickich/.

9. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie jakimi sposobami mogą być przekazywane ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne w ćwiczeniu szkieletowym, a także które z tych sposobów są aktualnie powszechnie stosowane w ćwiczeniach szkieletowych w ASG WP.

W tym celu przedstawiono ćwiczącym osiem sposobów /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o zaznaczenie tych, które mogą być stosowane oraz tych, które są stosowane do przekazywania ćwiczącym informacji w taktycznym ćwiczeniu szkieletowym.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

	Mogą być stosowane x	Są stosowane y	Stopień wykorzystania y:x
1. Przez techniczne środki łączności	25	21	0,84=84%
2. Przez pocztę polową, gońców i łączników	22	3	0,14=14%
3. Poprzez kontakt osobisty członków kierownictwa ćwiczenia /podległych mu zespołów/ z ćwiczącymi	23	22	0,96=96%
4. Poprzez przekazywanie ćwiczącym dokumentów bojowych szczebla nadrzędnego	20	5	0,25=25%
5. Poprzez wręczanie ćwiczącym meldunków bojowych od podległych elementów ugrupowania bojowego	22	-	0 = 0
6. Poprzez działanie zespołów podgrywających podległe elementy ugrupowania bojowego	26	19	0,73=73%
7. Poprzez działanie zespołów podgrywających dowództwo i sztab szczebla nadrzędnego	24	7	0,29=29%
8. Poprzez wręczanie ćwiczącym założeń taktycznych z załącznikami	18	25	1,39=139%
9.			

Wnioski: Nauczyciele akademicy uznali, że wszystkie z w/w sposobów przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych mogą być stosowane w ćwiczeniu szkieletowym. Różnice w ilości pozytywnych odpowiedzi przez poszczególne sposoby są bardzo niewielkie.

Natomiast nauczyciele akademicy uważają, że wykorzystanie poszczególnych sposobów przekazywania ćwiczącym informacji jest bardzo zróżnicowane /zestawienie odpowiedzi, ostatnia kolumna pionowa/. Podobnie, jak w pyt. 7 /dot. form informacji/, tutaj także, nauczyciele akademicy widzą nadużywanie założeń taktycznych /139% wykorzystania/. W zasadzie, w prawie dostatecznym zakresie wykorzystuje się tylko przekazywanie informacji: przez techniczne środki łączności, poprzez kontakt osobisty i działanie zespołów podgrywających. Pozostałe sposoby stosowane

są w niewystarczającym zakresie. W ogóle nie stosuje się "wręczania ćwiczącym meldunków bojowych od podległych elementów ugrupowania bojowego". Można więc przypuszczać, że w ćwiczeniach szkieletowych nadużywa się ustnych meldunków od podległych elementów ugrupowania bojowego.

10. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian w sposobach przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym, w celu zbliżenia ich do sposobów przekazywania informacji podczas przyszłych, przewidywanych działań bojowych.

Propozycje respondentów:

- koniecznie należy zwiększyć ilość technicznych środków łączności, w ostateczności stosować zastępcze środki łączności /nawet telefony/, ale tak, aby ilość relacji łączności w ćwiczeniu była zbliżona do ilości występującej w przewidywanych działaniach bojowych;
- zwiększyć ilość i różnorodność dokumentów bojowych /także sformalizowanych/ napływających do ćwiczących ze szczebla nadrzędnego i od sąsiadów. Ograniczyć kontakty ćwiczących z elementami zabezpieczającymi ćwiczenie oraz ustne przekazywanie informacji;
- urealnić działanie "podgrywki" poprzez poddanie ścisłej kontroli jej kontaktowanie się z ćwiczącymi;
- informacje zawarte dotychczas w założeniu taktycznym przekazywać innymi sposobami;
- dostosować sposób przekazania informacji do sytuacji taktyczno-operacyjnej;
- ograniczyć źródła informacji nie występujące w przewidywanych działaniach bojowych;
- część informacji, stosownie do sytuacji taktyczno-operacyjnej, przekazywać bezpośrednio w terenie w czasie rekonesansów, organizacji współdziałania itp., także przez szczebel nadrzędny w stosunku do ćwiczących.

11. Respondenci mieli odpowiedzieć z jakich źródeł powinny napływać do ćwiczących informacje w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy źródła informacji /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o zaznaczenie odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

1.	Ze szczebla nadrzędnego	26	2
2.	Od podległych elementów ugrupowania bojowego	30	1
3.	Od sąsiadów	23	3
4.	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	3	
5.	Od zespołów podgrywających	5	
6.	Od ludności /tubylców/	1	
7.	Z nasłuchu radiowego	6	

Wnioski: Można uznać, że nauczyciele akademicki są zgodni, co do źródeł informacji. Na uwagę zasługuje fakt zgłoszenia innych źródeł, z których kilka należy poddać analizie co do możliwości ich stosowania w ćwiczeniu szkieletowym. Należą do nich:

- dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu;
- od ludności /tubylców/;
- z nasłuchu radiowego.

12. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia czy w dotychczasowej praktyce szkoleniowej ćwiczeń szkieletowych realnie są podgrywane źródła informacji wymienione w poprzednim pytaniu.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 6 odp. - 18,7%;

- nie: 21 odp. - 65,7%;

- nie mam zdania: 5 odp. - 15,6%.

Wniosek: Zdecydowana większość nauczycieli akademickich /65,7%/ uważa, że źródła informacji występujące w przewidywanych działaniach bojowych nie są realnie podgrywane w dotychczasowej praktyce szkoleniowej ćwiczeń szkieletowych.

13. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia w jakim stopniu dotychczasowa /tradycyjna/ działalność kierownictwa ćwiczenia szkieletowego /podległych mu zespołów/ jest zbliżona do działania szczebla nadzrędnego w przewidywanych działaniach bojowych.

W tym celu przedstawiono respondentom sześć odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- całkowicie zbliżona /zgodna/: 2 odp. - 6,3%;

- bardzo zbliżona: 4 odp. - 12,5%;

- zbliżona: 5 odp. - 15,6%;

- prawie zbliżona: 11 odp. - 34,3%;

- niezgodna: 8 odp. - 25%;

- całkowicie niezgodna: 2 - 6,3%;

Wnioski: Zwraca uwagę duży rozrzut odpowiedzi. Świadczyć to może o różnych kryteriach oceny działalności kierownictwa ćwiczenia, które przyjęte zostały przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Można więc przypuszczać, że zagadnienia dotyczące działalności kierownictwa ćwiczenia nie są dobrze znane przez nauczycieli akademickich.

Z rozrzutu odpowiedzi wynika, że ich większość kształtuje się na poziomie "prawie zbliżona" /34,3%/ i lepiej /dalsze 34,4%/. Niemniej jednak pozostałe odpowiedzi /31,3%/ to ocena "niezgodna" i "całkowicie niezgodna".

Oceny wystawione przez nauczycieli akademickich sugerują, że istnieje potrzeba i możliwości doskonalenia działalności kierownictwa ćwiczenia szkieletowego /i podległych mu zespołów/ w zakresie jego działania jako szczebel nadrzędny w stosunku do najwyższego szczebla ćwiczącego.

14. Respondenci mieli wyrazić swoją ocenę dotychczasowego /tradycyjnego/ działania zespołów podgrywających w ćwiczeniu szkieletowym. W tym celu przedstawiono respondentom cztery odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- pozytywnie: 3 odp. - 9,4%;
- na ogół pozytywnie: 20 odp. - 62,5%;
- negatywnie: 7 odp. - 21,8%;
- całkowicie negatywnie: 2 - 6,3%.

Wnioski: Dotychczasowa /tradycyjna/ działalność zespołów podgrywających została oceniona przez nauczycieli akademickich "na ogół pozytywnie" /62,5%/ i "pozytywnie" /dalsze 9,4%/. Pozostałe odpowiedzi "negatywnie" i całkowicie negatywnie. Wynika z tego, że nauczyciele akademicy widzą potrzebę i możliwości doskonalenia działalności zespołów podgrywających. Można przypuszczać z rozkładu odpowiedzi, że nauczyciele czują pewien niedosyt w działalności zespołów podgrywających.

Jednym z kierunków doskonalenia działalności zespołów podgrywających może być: wzbogacanie form i sposobów przekazywania informacji przy zachowaniu dotychczas stosowanych.

15. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia czy odczuwają /widzą/ potrzebę zaktywizowania kierownictwa ćwiczenia szkieletowego /podległych mu zespołów/ w celu realniejszego podgrywania działania dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do najwyższego szczebla ćwiczącego.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 24 odp. - 75,0%;
- nie: 3 odp. - 9,4%;
- nie mam zdania: 5 odp. - 15,6%.

Wniosek: Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli akademickich /75,0%/ widzi potrzebę uaktywnienia kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów w celu realniejszego podgrywania działania dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do najwyższego ćwiczącego szczebla.

16. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd na to czy powołanie w skład kierownictwa ćwiczenia szkieletowego oddzielnego zespołu do podgrywania działalności dowództwa i sztabu szczebla nadrzędnego, w stosunku do najwyższego szczebla ćwiczącego, urealni obieg informacji taktyczno-operacyjnych między ćwiczącymi i kierownictwem ćwiczenia.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 25 odp. - 78,1%;
- nie: 2 odp. - 6,3%;
- nie mam zdania - 5 odp. - 15,6%.

Wniosek: Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli akademickich /78,1% uważa, że powołanie w skład kierownictwa ćwiczenia oddzielnego zespołu do podgrywania dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do najwyższego szczebla ćwiczącego urealni obieg informacji między ćwiczącymi i kierownictwem ćwiczenia.

17. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię o tym, czy powołanie w skład kierownictwa ćwiczenia oddzielnego zespołu do podgrywania

działalności dowództwa i sztabu nadrzędnego zwiększy możliwość prowadzenia ćwiczenia szkieletowego wg decyzji ćwiczących dowódców.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 25 odp. - 78,1%;
- nie: 3 odp. - 9,4%;
- nie mam zdania: 4 odp. - 12,5%.

Wniosek: Zdaniem ankietowanych nauczycieli akademickich powołanie oddzielnego zespołu do podgrywania dowództwa i sztabu szczebla nadrzędnego umożliwi wprowadzenie zmian do koncepcji prowadzenia ćwiczenia. Pozwoli w szerszym zakresie uwzględniać jedną z zasad metodycznych ćwiczeń, a mianowicie prowadzenia ćwiczenia wg decyzji ćwiczących dowódców.

18. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd, czy działanie zespołu podgrywającego dowództwo i sztab nadrzędny zwiększy możliwości kierownictwa ćwiczenia w zakresie działalności kontrolnej.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich:

- tak: 23 odp. - 71,9%;
- nie: 4 odp. - 12,5%;
- nie mam zdania: 5 odp. - 15,6%.

Wniosek: Większość ankietowanych nauczycieli akademickich /71,9%/ uważa, że powołanie zespołu podgrywającego szczebel nadrzędny zwiększy możliwości kierownictwa ćwiczenia w zakresie działalności kontrolnej.

19. Respondenci mieli dokonać wyboru zadań /i przedstawić propozycje własne/, które mogłyby w ćwiczeniu szkieletowym wykonywać zespół podgrywający działanie dowództwa i szczebla nadrzędnego.

W tym celu przedstawiono respondentom sześć grup zadań /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie tych, które mogłyby wykonywać zespół podgrywający działanie dowództwa i sztabu szczebla nadrzędnego.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

Lp.	Zadania zespołu podgrywającego	Suma odpowiedzi	% odpowiedzi	Miejsce wg ilości odpowiedzi
1.	Stawianie zadań bojowych ćwiczącym	25	16,79	2
2.	Prowadzenie rekonesansów szczebla nadrzędnego z udziałem ćwiczących	23	15,44	4
3.	Organizowanie współdziałania przez szczebel nadrzędny	21	14,09	5
4.	Zatwierdzanie decyzji ćwiczącym	23	15,44	4
5.	Egzekwowanie i przyjmowanie od ćwiczących meldunków bojowych	27	18,12	1
6.	Opracowywanie nowych /kolejnych/ zadań dla ćwiczących - stosownie do podjętych przez nich poprzednich decyzji z jednoczesnym uwzględnieniem planowych zagadnień szkoleniowych	24	16,10	3
7.	Kierowanie działaniami ćwiczących w toku walki	4	2,68	6
8.	Ocenianie ćwiczących zespołów	2	1,34	7

Wnioski: Zespół podgrywający działanie dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do najwyższego szczebla ćwiczącego może wykonywać wszystkie z zadań wymienionych w poz. 1-6 tabeli /wynika to z prawie równomiernego rozkładu odpowiedzi/. Należy przeprowadzić dodatkowe badania dotyczące możliwości wykonywania zadań proponowanych przez respondentów.

20. Respondenci mieli zaproponować skład zespołu podgrywającego działanie dowództwa i sztabu nadrzędnego w stosunku do najwyższego ćwiczącego szczebla.

Propozycje respondentów są bardzo zróżnicowane, szczególnie pod względem ich stopnia szczegółowości /od bardzo ogólnych do bardzo szczegółowych, z wyliczeniem osób funkcyjnych włącznie/. Po uogólnieniu propozycji nauczycieli akademickich można przyjąć, że zespół podgrywający dowództwo i sztab nadrzędny powinien:

- stanowić namiastkę etatowego dowództwa i sztabu nadrzędnego ze ściśle określonymi osobami funkcyjnymi /dowódca; szef sztabu; pionowy: operacyjny, rozpoznawczy, tyłów oraz szefów rodzajów wojsk/. Obowiązki i uprawnienia osób funkcyjnych zespołu w stosunku do ćwiczących powinny wynikać z ich etatowych funkcji w zespole /nie zaś z funkcji w strukturze ASG WP - często podreślano/;
- być traktowany przez kierownictwo ćwiczenia tak jak zespoły ćwiczące, z tym, że ćwiczy tylko "w dół";
- cechować się autentycznością szczebla nadrzędnego /tak w sferze działalności taktycznej jak i organizacyjnej, kadrowej itp./;
- być zorganizowany z nauczycieli akademickich o odpowiednim przygotowaniu oraz z wyróżniających się słuchaczy /działanie w składzie zespołu powinno być wyróżnieniem dla słuchaczy/.

21. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd na to jak powinny być przekazywane, w ćwiczeniu szkieletowym, informacje taktyczno-operacyjne, które wprowadzają ćwiczących w pierwszą sytuację.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- jednorazowo, w całości: 10 odp. - 31,2%;
- okresowo częściami: 8 odp. - 25,0%;
- w sposób ciągły, stopniowo: 14 odp. - 43,8%.

Wnioski: Ankietowani nauczyciele akademicy nie są zgodni co do przekazywania ćwiczącym informacji dotyczącej pierwszej sytuacji taktyczno-operacyjnej. Można przypuszczać, że część nauczycieli wzięła pod uwagę stopień wygodności stosowania tych sposobów, a nie ich realizm w stosunku do przewidywanych działań bojowych. Z odpowiedzi nauczycieli akademickich nie wynika, że uznanym sposobem jest "jednorazowa, w całości".

22. Respondenci mieli odpowiedzieć czy dotychczasowa /tradycyjna/ treść i forma założenia taktycznego i jego załączników zapewnia ćwiczącym realnie "wejść" w sytuację taktyczno-operacyjną.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 13 odp. - 40,6%;
- nie: 15 odp. - 46,9%;
- nie mam zdania: 4 odp. - 12,5%.

Wniosek: /Widać konsekwencję odpowiedzi w poprzednim pytaniu/. Ankietowani nauczyciele akademicy nie są zgodni w ocenie dotychczasowej /tradycyjnej/ treści i formy założenia taktycznego. Znikoma większość uważa, że nie pozwala ono realnie wyjść ćwiczącym w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną.

23.A. Respondenci mieli odpowiedzieć w jakich formach można przekazywać ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne zawarte dotychczas w założeniu taktycznym.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć form /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o wybranie i zaznaczenie tych które mogą być wykorzystane do przekazywania ćwiczącym informacji wprowadzających ich w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

Lp.	Proponowane formy	Suma odpow.	% odpow.	Kolejność wg ilości odpowiedzi
1.	Meldunki bojowe od podległych elementów ugrupowania bojowego	27	25,72	1
2.	Komunikaty szczebla nadrzędnego	19	18,09	3
3.	Informacje od sąsiadów	24	22,86	2
4.	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	16	15,24	5
5.	Dokumenty bojowe szczebla ćwiczącego przedstawiające wykonywanie zadań do czasu rozpoczęcia ćwiczenia	18	17,14	4
6.	Zadania bojowe	1	0,95	6

Wniosek: Z rozkładu odpowiedzi nauczycieli akademickich wynika, że wszystkie z proponowanych form /poz. 1-5 tabeli/ można wykorzystywać do wprowadzenia ćwiczących w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną.

23.B. W drugiej części pytania respondenci mieli odpowiedzieć czy stosowanie form wymienionych w poprzednim pytaniu zwiększy realizm informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

- tak: 27 odp. - 84,4%;
- nie: 3 odp. - 9,4%;
- nie mam zdania: 2 odp. - 6,2%;

Wniosek: Ankietowani nauczyciele akademicy w zdecydowanej większości uważają, że stosowanie różnorodnych form informacji wprowadzających ćwiczących w pierwszą sytuację zwiększy realizm obiegu informacji tak-

tyczno-operacyjnych. Ponadto jest to także dowód na to, że na realizm obiegu informacji wpływają także formy przedstawienia/wyrażenia/informacji.

24. Respondenci mieli się ustosunkować do trzech zróżnicowanych propozycji wprowadzania ćwiczących w pierwszą sytuację taktyczno-operacyjną w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy warianty wprowadzania ćwiczących w pierwszą sytuację i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednego z tych wariantów.

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

Ip.	Proponowane warianty	Suma odpowiedzi	% odpowiedzi
1.	Wszystkie informacje ująć w założeniu taktycznym i jednorazowo wręczyć ćwiczącym	3	9,4
2.	Informacje o najwyższym uogólnieniu ująć w założeniu, pozostałe w formie dokumentów bojowych przewidzianych na przyszłym polu walki	16	50,0
3.	Nie wręczać założenia w ogóle, a wszystkie informacje przekazywać w formie dokumentów przewidzianych na przyszłym polu walki	13	40,6

Uwaga: Jeden z respondentów przy trzecim wariacie dopisał: "ciekawsze, ale trudne do zrealizowania w aktualnym układzie szkoleniowym".

Wniosek: Z powyższego zestawienia wynika, że ankietowani nauczyciele akademicy w zdecydowanej większości odrzucili wariant pierwszy /wszystkie informacje ująć w założeniu taktycznym i jednorazowo wręczyć ćwiczącym/.

Pozostałe dwa warianty uzyskały zbliżoną ilość głosów. Można więc przyjąć, że na obecnym etapie doskonalenia obiegu informacji najlepszym byłoby stosowanie wariantu drugiego ze stopniowym przechodzeniem

w dalszej perspektywie do wariantu trzeciego.

25. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd na stosowanie w ćwiczeniach szkieletowych tzw. "przeskoków operacyjnych" i przerw w działaniu ćwiczących.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich w stosunku do przerw i w stosunku do "przeskoków operacyjnych".

Zestawienie odpowiedzi respondentów:

Lp.	Odpowiedzi	Przerwy		Przeskoki operacyjne	
		Ilość odpow.	% odpow.	Ilość odpow.	% odpowiedzi
1.	Nie powinno być w ogóle	23	71,9	20	62,5
2.	Mogą być /w zależności od zagadnień szkoleniowych/	4	12,5	7	21,9
3.	Nie mają wpływu na realizm ćwiczeń szkieletowych	5	15,6	5	15,6

Wniosek: Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli akademickich uważa że w ćwiczeniu szkieletowym nie powinno się stosować przerw w działaniu ćwiczących, ani też "przeskoków operacyjnych".

26. Respondenci mieli przedstawić własne wnioski i propozycje dotyczące działalności kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów.

Większość respondentów nie wniosła żadnych wniosków i propozycji stwierdzając że przedstawiała je w trakcie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety.

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O W P

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ANKIETA 02/ĆW/86

/dla słuchaczy członków zespołów ćwiczących/

W związku z badaniami prowadzonymi nad doskonaleniem kierowania taktycznymi ćwiczeniami szkieletowymi chcemy skorzystać z pomocy Obywatela. Zależy nam bardzo na tym, aby wypowiedzi Obywatela były dokładne, obiektywne i prawdziwe. Na podobne pytania będą udzielali odpowiedzi członkowie kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów. Za udzielenie właściwych odpowiedzi z góry dziękujemy.

Jednocześnie zapewniamy, że uzyskane informacje będą wykorzystane wyłącznie do celów naukowych. Ankieta jest anonimowa i dlatego prosimy jej nie podpisywać. Wyłącznie dla celów statystycznych prosimy o podanie:

1. Rok studiów:
2. Kierunek studiów
3. Szczebel sztabu, w którym Obywatel działał podczas ostatniego ćwiczenia szkieletowego /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

pułk	dywizja	armia
------	---------	-------

4. Numer oddziału /ZT, ZO/, w którym Obywatel działał podczas ćwiczenia szkieletowego, np. 24pz/A, 24/B, 15DZ/A, 15DZ/B /proszę wpisać w prostokąt/

5. W jakim charakterze występował Obywatel w ćwiczeniu szkieletowym /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/:
 - a/ w dowództwie;
 - b/ w pionie operacyjnym sztabu;
 - c/ w pionie rozpoznawczym sztabu;
 - d/ jako szef rodzaju wojsk /służb/.

1. W jakim stopniu, wg odczuć Obywatela, działalność kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów była zbliżona do działania szczebla nadrzędnego i podległych elementów ugrupowania bojowego w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.
- a/ całkowicie zgodna;
 - b/ bardzo zbliżona;
 - c/ zbliżona;
 - d/ prawie zbliżona;
 - e/ niezgodna.
2. Czy zdaniem Obywatela informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez kierownictwo ćwiczenia i podległe mu zespoły były zgodne z informacjami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę zaznaczyć znakiem "x" właściwą odpowiedź/.

Lp.	Składniki	Stopień zgodności				
		Całkowicie zgodna	Zgodna	Częściowo zgodna	Niezgodna	Całkowicie niezgodna
1.	Treść informacji					
2.	Forma przedstawienia /wyrażenia informacji/					
3.	Sposób przekazania informacji					
4.	Terminowość informacji					
5.	Szczegółowość informacji					
6.	Prawdziwość informacji					
7.	Aktualność informacji					

3. Czego najczęściej dotyczyły informacje taktyczno-operacyjne otrzymywane od kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów, w czasie ćwiczenia szkieletowego /proszę dopisać i ponumerować wg ilości przekazywanych informacji przyjmując "1" - najwięcej/.

1.	Położenie ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
----	---	--

2.	Położenie specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
3.	Położenie elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych ze szczebla nadrzędnego	
5.	Zadania bojowe szczebla ćwiczącego	
6.	Dane o działaniu i położeniu nieprzyjaciela	
7.	Dane o działaniu, zadaniach i położeniu sąsiadów	
8.	Zamiary dalszego działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
9.	Prośby elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
10.		

4. W jakiej formie i w jaki sposób zostały Obywatelowi /sztabowi, w którym Obywatel działał/ przekazane przez kierownictwo ćwiczenia informacje taktyczno-operacyjne wprowadzające w sytuację taktyczno-operacyjną /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/.

Lp.	Forma	Sposób przekazania	Pisemne lub graficznie	Przez techniczne środki łączności	Ustnie /styczność osobista/
1.		Założenie taktyczne			
2.		Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu			
3.		Sytuacja rodzajów wojsk /służb/			
4.		Rozkaz bojowy /operacyjny/			
5.		Zarządzenie bojowe			
6.		Wytyczne szczebla nadrzędnego			
7.					

5. Ile czasu przed rozpoczęciem ćwiczenia otrzymał Obywatel informacje, które umożliwiły "wejście" w sytuację taktyczno-operacyjną /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

- do 3 godz.

- 6 godz. - 1 doby

- 3-6 godz.

- powyżej jednej doby

6. Czy czas przeznaczony na "wejście" ćwiczących w sytuację taktyczno-operacyjną był zdaniem Obywatela:

- za długi;
- wystarczający;
- za krótki.

/proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

7. Czy dotychczasowa /tradycyjna/ treść i forma założenia taktycznego i jego załączników pozwoliła Obywatelowi realnie "wejść" w sytuację taktyczno-operacyjną /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

8. W jakich formach można zdaniem Obywatela przekazywać ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne zawarte dotychczas w założeniu taktycznym /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/

1.	Meldunki bojowe od podległych elementów ugrupowania bojowego	
2.	Komunikaty szczebla nadrzędnego	
3.	Informacje od sąsiadów	
4.	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	
5.	Dokumenty bojowe szczebla ćwiczącego przedstawiające wykonywanie zadań do czasu rozpoczęcia ćwiczenia	
6.		

9. W jakiej formie otrzymywał Obywatel /sztab, w którym Obywatel działał/ zadania bojowe podczas ćwiczenia szkieletowego /proszę dopisać i zaznaczyć cyfrą ile razy poszczególne formy miały miejsce w ćwiczeniu szkieletowym/.

Lp.	Forma zadania bojowego	Ile razy
1.	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie zgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
2.	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie niezgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
3.	Graficznie na mapie /kalce/	
4.	Ustnie na SD przełożonego	
5.	Ustnie na SD szczebla ćwiczącego	

6.	Ustnie podczas rekonesansu w terenie	
7.	Ustnie przez techniczne środki łączności	
8.	Telegramem przez techniczne środki łączności	
9.	Założenie taktyczne	
10.		
11.		

10. Jak Obywatel ocenia stawianie zadań bojowych przez szczebel nad-
 rzędny w ćwiczeniu szkieletowym z punktu widzenia zgodności ze sta-
 wianiem zadań bojowych w czasie rzeczywistych działań na przyszłym
 polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

- a/ całkowicie zbliżone;
- b/ bardzo zbliżone;
- c/ zbliżone;
- d/ prawie zbliżone;
- e/ niezgodne;
- f/ całkowicie niezgodne.

11. Ile razy w ciągu ćwiczenia szkielekowego brał Obywatel udział
 w rekonesansie prowadzonym przez szczebel nadrzędny /proszę wpisać
 cyfrę/

12. Co sądzi Obywatel o potrzebie prowadzenia rekonesansu przez kierow-
 nictwo ćwiczenia /jako szczebel nadrzędny/ z udziałem dowództwa
 szczebla ćwiczącego /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

- Jest: a/ niezbędny
 b/ wskazany
 c/ niepotrzebny

II

1. Czy zespół podgrywający w ćwiczeniu szkieletowym "podgrywał" w spo-
 sób ciągły /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

2. Jaki był w ćwiczeniu szkieletowym stopień trudności w uzyskaniu
 łączności z zespołem podgrywającym /proszę podkreślić właściwą
 odpowiedź/

- a/ bardzo duży;
- b/ duży;
- c/ średni;
- d/ mały;
- e/ nie było trudności.

3. Czy informacje taktyczno-operacyjne otrzymywane od zespołu podgrywającego były szyfrowane /kodowane/ - /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

- a/ nie były szyfrowane /kodowane/;
- b/ częściowo były szyfrowane /kodowane/;
- c/ całkowicie były szyfrowane /kodowane/.

4. Czy zgłaszane były ze sztabu, w którym Obywatel działał żądania do zespołu podgrywającego o dodatkowe informacje /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

5. Czego najczęściej dotyczyły żądania Obywatela w stosunku do zespołu podgrywającego /proszę zaznaczyć znakiem "x" właściwe odpowiedzi/.

Ip	Rodzaj żądania	Element	Elementy ugrupowania bojowego ćwiczących	Elementy ugrupowania bojowego szczebla nadrz.	Sąsiedzi	Nieprzyjacieli	Inne
1.	Uszczegółowienie informacji						
2.	Powtórzenie informacji						
3.	Rozszerzenie informacji						
4.	Podanie nowych informacji						

6. Jaki był skutek informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołu podgrywającego /proszę dopisać i zaznaczyć znakiem "x" właściwą odpowiedź/.

1.	Wytwarzały obraz rzeczywistej sytuacji bojowej	
2.	Wytworzyły obraz obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych	

3.	Zmuszały i pobudzały do działania w warunkach niepełnej informacji	
4.	Utrudniały pracę ćwiczącego sztabu	
5.	Ułatwiały pracę ćwiczącego sztabu	
6.	Usprawniały przebieg ćwiczenia	
7.		

7. Czy w toku ćwiczenia szkieletowego spotkał się Obywatel z faktem osobistego kontaktowania się członków zespołu podgrywającego z ćwiczącymi /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

tak	nie
-----	-----

8. Jakie były przyczyny osobistego kontaktowania się ćwiczących z zespołem podgrywającym /proszę ponumerować wg częstotliwości występowania przyjmując 1-najczęściej i ewentualnie dopisać/

1.	Uporządkowanie położenia ćwiczących stron	
2.	Udział w rekonesansie	
3.	Stawianie zadań bojowych przez ćwiczących	
4.		

9. Czy Obywatel lub sztab, w którym Obywatel działał stawiał /przekazywał/ zadania bojowe zespołowi podgrywającemu działanie podległych elementów ugrupowania bojowego /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

10. W jakiej formie stawiano /przekazywano/ zadania bojowe zespołowi podgrywającemu podległe elementy ugrupowania bojowego /proszę dopisać i ponumerować wg częstotliwości występowania przyjmując 1 - najczęściej/.

1.	Pisemnie - zgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
2.	Pisemnie - niezgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
3.	Ustnie przez techniczne środki łączności	

4.	Ustnie przez kontakt osobisty	
5.	Graficznie - na mapie /kalce/	
6.		

11. Jakie informacje otrzymał Obywatel lub ćwiczący sztab od zespołu podgrywającego /proszę ponumerować wg ilości informacji przyjmując 1-najwięcej i ewentualnie dopisać/

1.	O położeniu ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
2.	O położeniu specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	
3.	O położeniu elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych organizowanych przez szczebel nadrzędny	
5.	Dane dotyczące zadań bojowych ćwiczących	
6.	Dane o przeciwniku	
7.	Dane o sąsiadach	
8.	Zamiary dalszego działania podległych elementów ugrupowania bojowego	
9.	Prośby w imieniu podległych elementów ugrupowania bojowego	
10.		

12. Czy treść informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołu podgrywającego była zdaniem Obywatela zgodna z treścią informacji przekazywanych na przyszłym polu walki w toku rzeczywistych działań bojowych /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

a/ całkowicie zgodna;

b/ prawie zgodna;

c/ częściowo zgodna;

d/ raczej niezgodna;

e/ całkowicie niezgodna.

13. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do treści informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od podgrywki w ćwiczeniu szkieletowym w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

14. W jakiej formie otrzymywał Obywatel /lub sztab, w którym Ob. działał/ od zespołu podgrywającego informacje taktyczno-operacyjne /proszę zaznaczyć znakiem "x" częstotliwość występowania i ewentualnie dopisać inne formy/.

Lp.	Forma	Częstotliwość	Bardzo często stosowane	Często stosowane	Rzadko stosowane	Bardzo rzadko stosowane	Nie była stosowana
1.	Rozkaz /zarządzenie/ bojowe /ustnie/						
2.	Rozkaz /zarządzenie/ bojowe /pisemnie/						
3.	Meldunek bojowy /ustnie/						
4.	Meldunek bojowy /pisemnie/						
5.	Meldunek bojowy graficznie /mapa kalka/						
6.	Komunikaty						
7.	Decyzje podwładnych /ustnie/						
8.	Decyzje podwładnych na piśmie lub graficznie						
9.	Inne informacje w dowolnej formie						
10.							

15. Czy wg oceny Obywatela formy informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołu podgrywającego były zgodne z formami informacji przekazywanych w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

- a/ całkowicie zgodna;
- b/ prawie zgodna;
- c/ częściowo zgodna;
- d/ raczej niezgodna;
- e/ całkowicie niezgodna,

16. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do formy informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołu podgrywającego podczas ćwiczenia szkieletowego w celu zbliżenia ich do informacji przekazywanych na przyszłym polu walki w toku rzeczywistych działań bojowych.

17. Jakimi sposobami zespół podgrywający przekazywał informacje taktyczno-operacyjne dla ćwiczących w toku ćwiczenia szkieletowego /proszę dopisać inne sposoby i zaznaczyć znakiem "x" częstotliwość ich występowania/.

Lp.	Sposób	Częstotliwość	Bardzo często stosow.	Często stosowana	Rzadko stosowana	Bardzo rzadko stosowana	Nie była stosowana
1.	Przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach łączności z ćwiczącymi						
2.	Przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem stacji nadawczych						
3.	Poczta polowa /lub gońcem/						
4.	Przez kontakt osobisty						
5.							
6.							

18. Czy zdaniem Obywatela sposoby przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych były zgodne z realizmem obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych na przyszłym polu walki
- a/ całkowicie zgodne;
 - b/ prawie zgodne;
 - c/ częściowo niezgodne;
 - d/ całkowicie niezgodny.

19. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do sposobów przekazywania informacji ćwiczącym w celu zbliżenia ich do rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

20. Co zdaniem Obywatela świadczy o realizmie obiegu informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego. /Proszę dopisać i ponumerować według ważności przyjmując 1-najważniejsze/.

1.	Treść informacji taktyczno-operacyjnych	
2.	Forma przedstawiania /wyrażania/ informacji taktyczno-operacyjnych	
3.	Sposób przekazywania informacji	
4.	Termin przekazywania informacji	
5.	Ilość informacji	
6.	Szczegółowość informacji taktyczno-operacyjnej	
7.	Prawdziwość i aktualność informacji	
8.		

21. Jakie nasuwają się Obywatelowi wnioski dotyczące usprawnienia pracy zespołów podgrywających w ćwiczeniu szkieletowym

SPRAWOZDANIE

z badań poglądów i odczuć ćwiczących słuchaczy
po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL /ankieta 02/Ćw/86/I/

CEL BADAŃ: Ustalić odczucia i poglądy słuchaczy I i II KWL po ćwiczeniu szkieletowym na problematykę funkcjonowania obiegu informacji taktyczno-operacyjnych między kierownictwem ćwiczenia ^{1/} i ćwiczącymi.

METODA BADAWCZA: Badanie opinii - ankietowanie.

ILOŚĆ BADANYCH:

Kurs	Skład respondentów	Słuchacze ćwiczący w pionie operacyjnym /dtwo, oper. rozp. "P"	Słuchacze ćwiczący w pionie szefów rodzajów wojsk /służb/ "PSRW"	Razem "PO"+"PSRW" = "R"
I KWL		18	22	40
II KWL		23	21	44
Razem:		41	43	84

TERMIN PROWADZENIA BADAŃ: 5-10.07.1986 r.

OPIS PRZEBIEGU BADAŃ:

Ankiety zostały przekazano starszym kursów I KWL i II KWL. Starsi kursów zostali szczegółowo zapoznani z celem i organizacją badań oraz

1/ Przez kierownictwo ćwiczenia autor rozumie także zespoły podgrywające podległe kierownictwu ćwiczenia

poszczególnych grup respondentów. Cel badań by również podany we wstępnej części ankiety. Ponadto respondenci byli poinformowani o tym, że podobne pytania zostaną postawione członkom zespołów podgrywających.

WYNIKI BADAŃ

1. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia w jakim stopniu, w ćwiczeniu szkieletowym działalność kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów była zbliżona do działania szczebla nadrzędnego i podległych ćwiczącym elementów ugrupowania bojowego w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Zestawienie odpowiedzi wg grup respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respond.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bardzo zbliżona	5	27,8	4	18,2	9	22,5	4	17,4	5	23,8	9	20,4	18	21,4
Zbliżona	10	55,5	15	68,1	25	62,5	4	17,4	12	57,2	17	36,3	41	48,8
Prawie zbliżona	3	16,7	3	13,7	6	15,0	14	60,8	4	19,0	18	41,0	24	28,6
Niezgodna	—	—	—	—	—	—	1	4,4	—	—	1	2,3	1	1,2

WNIOSKI

Działalność kierownictwa ćwiczenia szkieletowego i podległych mu zespołów była zbliżona do działania szczebla nadrzędnego i podległych ćwiczącym elementów ugrupowania bojowego w rzeczywistych działaniach bojowych /48,8%. Poszczególne grupy respondentów różnie

oceniają działalność kierownictwa ćwiczenia i ich oceny są bardzo różne. Słuchacze II KWL, ćwiczący w zespołach dywizyjnych są bardziej krytyczni. 41% słuchaczy II KWL uważa, że działalność kierownictwa była "prawie zbliżona", a ćwiczący w /PO/ pionie operacyjnym /dowództwo, wydz. operacyjny i wydz. rozpoznawczy/ aż 60,8% - "prawie zbliżona".

Badane ćwiczenie było ćwiczeniem szkieletowym dwuszczeblowym, a zespoły dywizyjne były najwyższym szczeblem ćwiczącym. Dlatego też ściśle kierownictwo ćwiczenia częściej oddziaływało na zespoły dywizyjne. Stąd można wnioskować, że ocena zespołów dywizyjnych jest bardziej zbliżona do obiektywnej.

Ponadto wyżej oceniona została działalność kierownictwa przez ćwiczących w pionie szefów rodzajów wojsk /PSRWó i to zarówno w zespołach pułkowych /I KWL/ i dywizyjnych /II KWL/.

Wniosek ogólny: W działalności kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów tkwią duże rezerwy zwiększenia realizmu ćwiczeń szkieletowych.

2. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia po ćwiczeniu szkieletowym, czy informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez kierownictwo ćwiczenia i podległe mu zespoły były zgodne i w jakim stopniu były zgodne z informacjami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Wyniki odpowiedzi respondentów w stosunku do poszczególnych składników informacji taktyczno-operacyjnych przedstawiają poniższe tabele.

a/ Treść informacji

Respondenci Odpowied.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	2	11,1	1	4,6	3	7,5	4	17,4	4	19,0	8	18,3	11	13,1
Zgodna	14	77,8	13	59,0	27	67,5	17	74,0	13	62,0	30	68,1	57	67,8
Częściowo zgodna	2	11,1	8	36,4	10	25,0	2	8,7	4	19,0	6	13,6	16	19,1
Niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b/ Forma przedstawienia /wyrażenia/ informacji

Respondenci Odpowied.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	1	5,5	3	13,6	4	10,0	—	—	—	—	—	—	4	4,8
Zgodna	6	33,4	9	41,0	15	37,5	8	34,8	12	57,1	20	45,5	35	41,6
Częściowo zgodna	11	61,1	8	36,2	19	47,5	14	60,9	9	42,9	23	52,2	42	50,0
Niezgodna	—	—	1	4,6	1	2,5	1	4,3	—	—	1	2,3	2	2,4
Całkowicie niezgodna	—	—	1	4,6	1	2,5	—	—	—	—	—	—	1	1,2

c/ Sposób przekazania informacji

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodny	1	5,5	1	4,6	2	5,0	—	—	1	4,8	1	2,3	3	3,6
Zgodny	4	22,2	7	31,8	11	27,5	7	30,4	5	23,8	12	27,3	23	27,4
Częściowo zgodny	13	72,3	14	63,6	27	67,5	16	69,6	13	61,9	29	65,9	56	66,6
Niezgodny	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9,5	2	4,5	2	2,4
Całkowicie niezgodny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

d/ Terminowość informacji

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodna	1	5,6	1	4,5	2	5,0	—	—	3	14,3	3	6,8	5	5,9
Zgodna	4	22,2	7	31,9	11	27,5	9	39,0	10	47,6	19	43,2	30	35,7
Częściowo zgodna	10	55,5	14	63,6	24	60,0	12	52,2	8	38,1	20	45,4	44	52,4
Zgodna	3	16,7	—	—	3	7,5	1	4,4	—	—	1	2,3	4	4,8
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	1	4,4	—	—	1	2,3	1	1,2

e/ Szczegółowość informacji

Respondenci Odpowied.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zgodna	7	38,9	8	36,4	15	37,5	11	47,8	12	57,1	23	58,3	38	45,2
Częściowo niezgodna	10	55,5	13	59,1	23	57,5	11	47,8	9	42,9	20	45,4	43	51,2
Niezgodna	1	5,6	1	4,4	2	5,0	1	4,4	—	—	1	2,3	3	3,6
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

f/ Prawdziwość informacji

Respondenci Odpowied.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodna	1	5,6	1	4,6	2	5,0	—	—	—	—	—	—	2	2,4
Zgodna	9	50,0	10	45,4	19	47,5	10	43,5	11	52,4	21	47,7	40	47,6
Częściowo zgodna	7	38,8	11	50,0	18	45,0	12	52,1	10	47,6	22	50,0	40	47,6
Niezgodna	1	5,6	—	—	1	2,5	1	4,4	—	—	1	2,3	2	2,4
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

g/ Aktualność informacji

Respondenci Odpowied.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4,8	1	2,3	1	1,2
Zgodna	8	44,4	8	36,4	16	40,0	9	39,1	12	57,1	21	47,7	37	44,0
Częściowo zgodna	9	50,0	13	59,0	22	55,0	13	56,6	8	38,1	21	47,7	43	51,2
Niezgodna	1	5,6	1	4,6	2	5,0	1	4,3	—	—	1	2,3	3	3,6
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

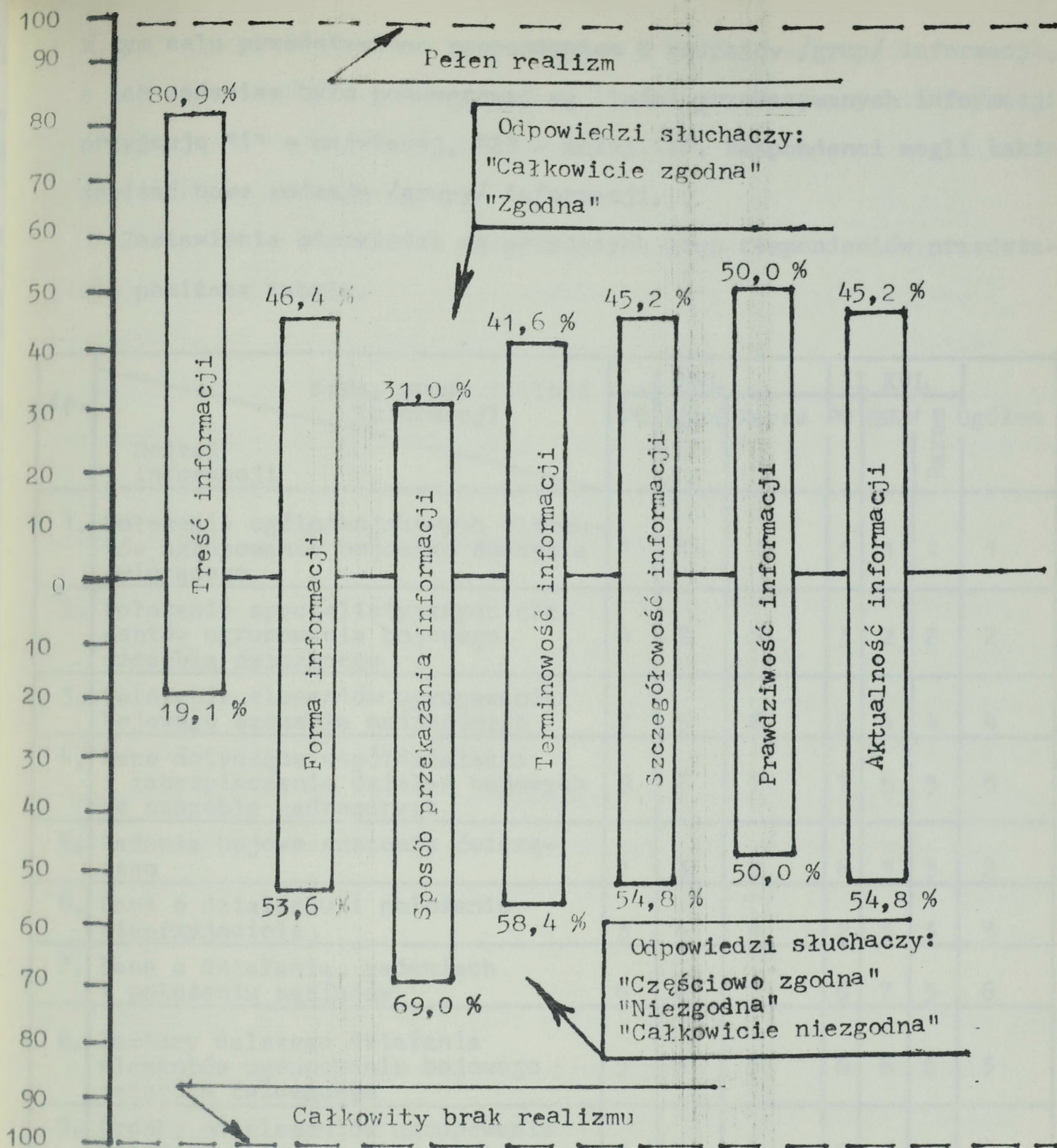
WNIOSKI:

W ćwiczeniu szkieletowym poszczególne składniki informacji taktyczno-operacyjnych były w różnym stopniu zbliżone /zgodne/ ze składnikami informacji występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki. Uogólnione odpowiedzi słuchaczy przedstawia schemat.

Z zestawienia wynika, że wg słuchaczy:

- najbardziej realna była treść informacji taktyczno-operacyjnych;
- najmniej realne były sposoby ich przekazywania;
- pozostałe składniki informacji taktyczno-operacyjnych były zbliżone w połowie do pełnego realizmu /w tym forma - 46,4%/.

Wniosek ogólny: Największe rezerwy zwiększenia realizmu informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w czasie ćwiczenia szkieletowego tkwią w doskonaleniu sposobów ich przekazywania poprzez zbliżenie tych sposobów do sposobów przekazywania informacji w toku

rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki. Również pozostałe składniki informacji taktyczno-operacyjnych można doskonalić poprzez zwiększanie ich realizmu.

3. Respondenci mieli odpowiedzieć na pytanie: "czego najczęściej dotyczyły informacje taktyczno-operacyjne otrzymywane od kierownictwa ćwiczenia i podległych mu zespołów w czasie ćwiczenia szkielekowego.

W tym celu przedstawiono respondentom 9 rodzajów /grup/ informacji, a ich zadaniem było ponumerować wg ilości przekazywanych informacji przyjmują "1" - najczęściej, "2" - mniej itd. Respondenci mogli także dopisać nowe rodzaje /grupy/ informacji.

Zestawienie odpowiedzi wg przyjętych grup respondentów przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Kurs, grupa i ilość informacji Rodzaj informacji	I KWL			II KWL			Ogółem
		PO	PSRW	Razem	PO	PSRW	Razem	
1.	Położenie ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	1	1	1	1	1	1	1
2.	Położenie specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	4	2	3	3	2	2	2
3.	Położenie elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	7	5	6	5	4	4	4
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych ze szczebla nadrzędnego	8	6	7	7	6	5	6
5.	Zadania bojowe szczebla ćwiczącego	2	3	2	4	3	3	2
6.	Dane o działaniu i położeniu nieprzyjaciela	3	4	4	2	5	3	3
7.	Dane o działaniu, zadaniach i położeniu sąsiadów	6	8	7	6	7	5	6
8.	Zamiary dalszego działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	5	6	5	8	8	6	5
9.	Prośby od elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	9	7	8	9	9	7	7

Uwaga: Żaden z respondentów nie dopisał nowego rodzaju informacji.

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że wg słuchaczy:

- najczęściej informacji, które otrzymywali, dotyczyło: położenia ogólnowojskowych i specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego oraz zadań bojowych szczebla ćwiczącego;

- najmniej informacji, które otrzymywali, dotyczyło próśb i zamiarów dalszego działania podległych elementów ugrupowania bojowego oraz współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych przez szczebel nadrzędny.

Znamiennym jest fakt, że grupy informacji, które w rzeczywistych działaniach bojowych występują niejako łącznie /np. zad. bojowe i współdziałanie organizowane przez szczebel nadrzędny; zad. bojowe i zabezpieczenie działań bojowych oraz położenie elementu ugrupowania bojowego i jego zamiar do dalszego działania; położenie i próśby podległych elementów ugrupowania bojowego/ ich ilość w ćwiczeniu szkieletowym kształtuje się na krańcowych pozycjach.

Wniosek ogólny: Proporcje ilości informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym nie są zgodne z proporcjami tych informacji w toku rzeczywistych działań bojowych. Informacje taktyczno-operacyjne w ćwiczeniu szkieletowym ograniczają się w zasadzie do stworzenia ćwiczącym niezbędnej "bazy" do podejmowania decyzji. Proporcje ilościowe tych informacji nie kształtują u ćwiczących obrazu przyszłego pola walki, a w tym szczególnie obrazu obiegu informacji taktyczno-operacyjnych.

4. Respondenci mieli odpowiedzieć w jaki sposób i w jakiej formie były im przekazywane informacje taktyczno-operacyjne "wprowadzające" ćwiczących w sytuację taktyczną podczas ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom 6 zasadniczych form i 3 zasadnicze sposoby przekazywania informacji, a ich zadaniem było zaznaczyć, które z form były stosowane i przy pomocy jakich sposobów zostały im one przekazane.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Lp	Sposób przekazania informacji, ilość i % odpowiedzi Forma informacji	Pisemnie lub graficznie		Przez tech. środki łączności		Ustnie /styczność osobista/	
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
1	Założenie taktyczne	72	14,5	2	0,4	5	1,0
2	Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu	46	9,3	23	4,7	18	3,6
3	Sytuacje rodzajów wojsk i służb	42	8,4	19	3,8	21	4,2
4	Rozkaz bojowy /operacyjny/	50	10,1	1	0,2	27	5,5
5	Zarządzenie bojowe	48	9,7	19	3,8	19	3,8
6	Wytyczne szczebla nadrzędnego	35	7,1	17	3,4	32	6,5
	Razem:		59,1		16,3		24,6

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, że - wg słuchaczy - w ćwiczeniu szkieletowym wszystkie formy informacji taktyczno-operacyjnych były stosowane prawie w jednakowym zakresie. Natomiast sposoby przekazania tychże informacji stosowane były w różnym zakresie.

Najczęściej stosowanym sposobem było wręczenie ćwiczącym dokumentów graficznych lub pisemnych /59,1%/, a najmniej informacji przekazywano ćwiczącym przez techniczne środki łączności /16,9%/.

W ćwiczeniu szkieletowym głównym sposobem przekazania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych wprowadzających ich w sytuację taktyczną jest wręczenie ćwiczącym dokumentów graficznych i pisemnych opracowanych przez zespół autorski /często dokumentów, które nie występują w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki: np. założenie taktyczne i jego załączniki/.

Wniosek ogólny: Wprowadzając ćwiczących w sytuacje taktyczne można w szerszym niż dotychczas zakresie stosować następujące sposoby przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych:

- przez techniczne środki łączności;
- ustnie /poprzez styczność osobistą/;

Wymagać to będzie zmiany struktury kierownictwa ćwiczenia oraz zmian w dokumentacji ćwiczenia szkieletowego /tej części dokumentacji, która zawiera informacje dla ćwiczących/.

5. Respondenci mieli odpowiedzieć na pytanie ile czasu przed rozpoczęciem ćwiczenia szkieletowego otrzymali informacje taktyczno-operacyjne, które umożliwiły im "wejście" w sytuację.

W tym celu podano respondentom cztery przedziały czasowe, a ich zadaniem było wybrać i zaznaczyć właściwą odpowiedź.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Responden. Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem		Ilość	%
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%		
Do 3 godz.	1	5,6	4	18,2	5	12,5	3	13,0	4	19,0	7	15,9	12	14,3
3-6 godz.	1	5,6	4	18,2	5	12,5	13	56,6	7	33,4	20	45,5	25	29,8
6-24 godz.	14	77,7	12	54,5	26	65,0	7	30,4	6	28,6	13	29,5	39	46,4
Powyżej doby	2	11,1	2	9,1	4	10,0	—	—	4	19,0	4	9,1	8	9,5

Z powyższej tabeli wynika, że ćwiczący otrzymywali informacje, które umożliwiły im "wejście" w sytuację około 6 godz. przed faktycznym rozpoczęciem ćwiczenia /ruszeniem czasu operacyjnego/.

Ten czas w zupełności wystarczy, aby ćwiczącym przekazywać informacje stopniowo, różnymi sposobami, a nie jak dotychczas jednorazowo.

Wniosek ogólny: Nie naruszając podziału czasu trwania ćwiczenia, można bardziej realnie wprowadzać ćwiczących w sytuację taktyczno-operacyjną.

6. Respondenci mieli wyrazić swoją ocenę czasu przeznaczanego na "wejście" ćwiczących w sytuację taktyczno-operacyjną podczas ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu podano respondentom trzy oceny czasu, a ich zadaniem było wybrać i zaznaczyć właściwą odpowiedź.

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Za długi	3	16,7	7	31,8	10	25,0	3	13,0	4	19,0	7	15,9	17	20,2
Wystarczając	14	77,7	12	54,5	26	65,0	18	78,3	16	76,2	34	77,3	60	71,4
Za krótki	1	5,6	3	13,7	4	10,0	2	8,7	1	4,8	3	6,8	7	8,4

WNIOSKI: Oceniając odpowiedzi słuchaczy należy pamiętać, że mogli się oni kierować swoją wygodą. Porównanie ilości słuchaczy, którzy uznali że czas przeznaczony na "wejście" w sytuację jest "za długi" z ilością słuchaczy z odpowiedzią "za krótki" widać, że tych pierwszych jest ponad dwa razy więcej.

Wniosek ogólny: Wg słuchaczy czas przeznaczony na "wejście" w sytuację taktyczną jest wystarczający /należy jednak ten problem zbadać innymi metodami badawczymi/.

7. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię o tym, czy dotychczasowa /tradycyjna/ forma i treść założenia taktycznego pozwala realnie wejść w sytuację taktyczno-operacyjną podczas ćwiczenia szkieleto-

wego.

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	17	94,4	18	81,8	35	87,5	18	78,3	20	95,2	38	86,4	73	86,9
Nie	—	—	2	9,1	2	5,0	2	8,7	1	4,8	3	6,8	5	6,0
Nie mam zdania	1	5,6	2	9,1	3	7,5	3	13,0	—	—	3	6,8	6	7,1

WNIOSKI: Jak wynika z powyższej tabeli słuchacze zdecydowaną większością "głosów" /86,9%/ odpowiedzieli że dotychczasowa /tradycyjna/ forma i treść założenia taktycznego pozwoliła im realnie wejść w sytuację taktyczną. Wynika z tego, że założenie taktyczne jest bardzo wygodną dla ćwiczących formą przedstawiania /wyrażania/ informacji.

Wniosek ogólny: Założenie taktyczne jest przez słuchaczy wysoko oceniane /należy zbadać opinię nauczycieli akademickich i doświadczonych oficerów na realizm założenia taktycznego/.

8. Respondenci mieli wyrazić swoje poglądy co do nowych form informacji taktyczno-operacyjnych, które dotychczas /tradycyjnie/ zawarte były w założeniu taktycznym do ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć form, a ich zadaniem było wybrać i zaznaczyć te formy, które wg nich mogłyby być stosowane. Respondenci mieli możliwość wybrać i zaznaczyć więcej niż jedną formę /ilość wybranych form zależała od respondentów/.

Zestawienie ilości i procent "głosów" uzyskanych przez poszczególne formy przedstawia poniższa tabela.

Lp	Proponowana forma	Odpowiedzi	
		Ilość	%
1	Meldunki bojowe od podległych elementów ugrupowania	70	32,9
2	Komunikaty szczebla nadrzędnego	41	19,27
3	Informacje od sąsiadów	33	15,51
4	Dokumenty zdobyte na nieprzyjacielu	26	12,22
5	Dokumenty bojowe szczebla ćwiczącego przedstawiające wykonywanie zadań do czasu rozpoczęcia ćwiczenia	44	20,68

Uwaga: Żaden z respondentów nie zaproponował innej formy niż zaproponowano w ankiecie. Jeden z respondentów dopisał: "Podawać fragmentarycznie, ale z kilku źródeł".

WNIOSKI: Pomimo stwierdzenia w odpowiedzi na poprzednie pytanie, że założenie taktyczne pozwala realnie wejść w sytuację taktyczną, słuchacze akceptują nowe formy informacji taktyczno-operacyjnych dotychczas zawartych w założeniu taktycznym.

Wniosek ogólny: Informacje taktyczno-operacyjne zawarte dotychczas w założeniu taktycznym opracowywać i przekazywać ćwiczącym w postaci:

- meldunków bojowych od podległych elementów ugrupowania bojowego;
- dokumentów bojowych szczebla ćwiczącego przedstawiające wykonywanie zadań do czasu rozpoczęcia ćwiczenia;
- komunikatów szczebla nadrzędnego;
- informacje od sąsiadów;
- dokumentów zdobytych na nieprzyjacielu.

9. Respondenci mieli udzielić odpowiedzi ile razy, w jakiej formie otrzymywali zadania bojowe podczas ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom dziewięć form przekazywania zadania bojowego a ich zadaniem było wpisać ile razy poszczególne formy były wykorzystywane podczas ćwiczenia szkieletowego. Respondentom umożliwiono dopisanie innych form niż te które im przedstawiono.

Zestawienie ilości i procent odpowiedzi w poszczególnych grupach respondentów przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Lp	Forma	Respondenci		I KWL						II KWL					
				PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem	
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
1	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie, zgodnie z wzorami dokumentów	14	10,5	30	18,1	44	14,4	48	37,3	31	21,8	79	29,1		
2	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie, nie zgodnie z wzorami dokumentów	8	6,0	—	—	8	2,6	4	3,1	5	3,5	9	3,3		
3	Graficznie na mapie /kalce/	17	12,8	12	7,3	29	9,5	19	14,7	11	7,8	30	11,1		
4	Ustnie na SD przełożonego	24	18,0	44	26,7	68	22,1	—	—	14	9,9	14	5,2		
5	Ustnie na SD szczebla ćwiczącego	3	2,3	23	13,9	26	8,5	6	4,6	26	18,3	32	11,8		
6	Ustnie, podczas rekonesansu w terenie	15	11,3	9	5,5	34	11,1	4	3,1	5	3,5	9	3,3		
7	Ustnie przez techniczne środki łączności	31	23,3	22	13,3	53	17,2	1	0,8	12	8,5	13	4,8		
8	Telegramem przez techniczne środki łączności	10	7,5	6	3,7	16	5,2	2	1,5	2	1,4	4	1,5		
9	Założenie taktyczne	11	8,3	19	11,5	29	9,4	45	34,9	36	25,3	81	29,9		

Zestawienie ilości i procent "głosów" uzyskanych przez poszczególne formy przedstawia poniższa tabela 2

Tabela 2

Lp	Forma zadania bojowego	Odpowiedzi	
		Ilość	%
1	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie zgodnie z wzorami dokumentów	123	21,3
2	Rozkaz bojowy /operacyjny/ na piśmie nie zgodnie z wzorami dokumentów	17	2,9
3	Graficznie na mapie /kalce/	59	10,2
4	Ustnie na SD przełożonego	82	14,2
5	Ustnie na SD szczebla ćwiczącego	58	10,0
6	Ustnie podczas rekonesansu w terenie	43	7,4
7	Ustnie przez techniczne środki łączności	66	11,4
8	Telegramem przez techniczne środki łączności	20	3,5
9	Założenie taktyczne	110	19,1

WNIOSKI: Z drugiej tabeli wynika, że w ćwiczeniu szkieletowym zadania bojowe więcej niż w połowie były przekazywane ćwiczącym w formie dokumentów graficznych lub pisemnych, a prawie w połowie ustnie lub przez techniczne środki łączności.

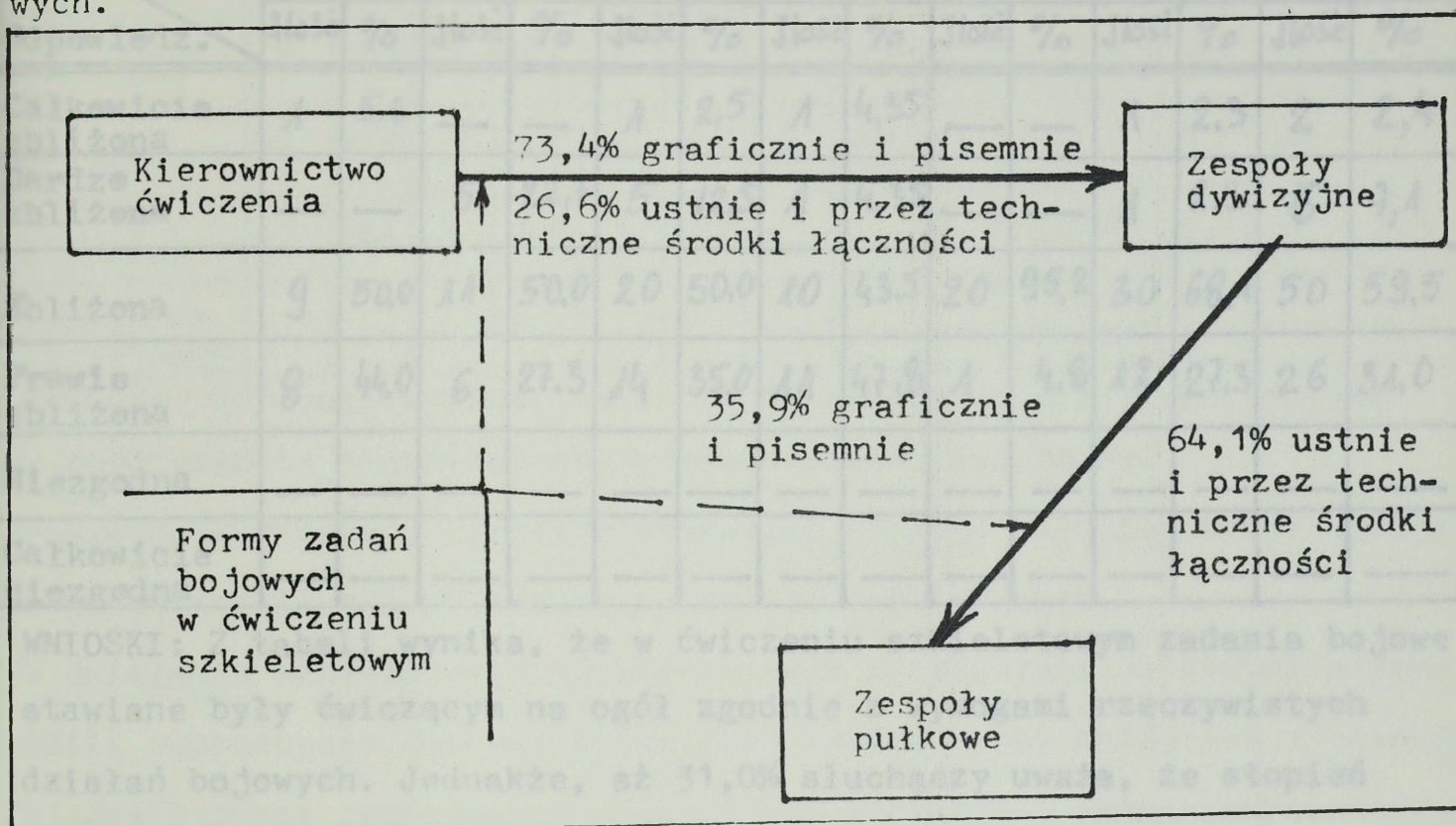
Analizując odpowiedzi słuchaczy /tab. 1/ w poszczególnych grupach zespołów ćwiczących /I KWL - pułkowe, II KWL - dywizyjne/ można dojść do wniosku, że powyższe proporcje są poważnie zachwiane.

I tak:

- graficznie lub pisemnie: I KWL - 35,9; II KWL - 73,4;
- ustnie lub przez techniczne środki łączności: I KWL - 64,1;
- II KWL - 26,6;

Przyczyna powyższego tkwi w tym, że badane ćwiczenie było dwuszczeblowym, a zespoły dywizyjne były najwyższymi zespołami ćwiczącymi. Zespoły

dywizyjne otrzymywały zadania bojowe tylko od kierownictwa ćwiczenia, natomiast zespoły pułkowe w zasadzie od zespołów dywizyjnych. Widać różnice w przekazywaniu zadań bojowych przez kierownictwo ćwiczenia dla zespołów dywizyjnych i zespołów dywizyjnych dla zespołów pułkowych.

Wniosek ogólny: a/ Jeśli przyjmiemy, że ćwiczący /zespoły dywizyjne/ stosują formy zadań bojowych zgodnie z formami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych, to nie można tego powiedzieć o kierownictwie ćwiczenia i podległych mu zespołach.

b/ Na realizm obiegu informacji wpływa nie tylko realność form, ale odpowiednia proporcja ich stosowania.

c/ Należy zbadać celowość prowadzenia w ASG WP ćwiczeń dwuszczeblowych.

10/ Respondenci mieli przedstawić swoje odczucia i ocenę stopnia zgodności stawiania im zadań bojowych przez szczebel nadrzędny w ćwiczeniu szkieletowym ze stawianiem zadań bojowych podczas rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

W tym celu zaproponowano respondentom sześć ocen, a ich zadaniem było wybranie i zaznaczenie jednej z proponowanych ocen

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zbliżona	1	5,6	—	—	1	2,5	1	4,35	—	—	1	2,3	2	2,4
Bardzo zbliżona	—	—	5	22,7	5	12,5	1	4,35	—	—	1	2,3	6	7,1
Zbliżona	9	50,0	11	50,0	20	50,0	10	43,5	20	95,2	30	68,1	50	59,5
Prawie zbliżona	8	44,0	6	27,3	14	35,0	11	47,8	1	4,8	12	27,3	26	31,0
Niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że w ćwiczeniu szkieletowym zadania bojowe stawiane były ćwiczącym na ogół zgodnie z wymogami rzeczywistych działań bojowych. Jednakże, aż 31,0% słuchaczy uważa, że stopień zgodności był tylko "prawie zbliżony".

Wniosek ogólny: Proces przekazywania ćwiczącym zadań bojowych w czasie ćwiczenia szkieletowego można doskonalić poprzez przybliżenie go do procesu przekazywania zadań bojowych w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

11. Respondenci mieli udzielić odpowiedzi ile razy w ciągu ćwiczenia szkieletowego brali udział w rekonesansie organizowanym przez szczebel nadrzędny.

W tym celu respondentom pięć odpowiedzi /od 0 do więcej niż 3 razy/ a ich zadaniem było wybrać i zaznaczyć jedną z odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Responden. Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Ani razu	7	38,9	15	68,1	22	55,0	19	82,6	15	71,5	34	77,3	56	66,6
Jeden raz	5	27,8	4	18,2	9	22,5	2	8,7	—	—	2	4,5	11	13,1
Dwa razy	4	22,2	2	9,1	6	15,0	2	8,7	2	9,5	4	9,1	10	11,9
Trzy razy	2	11,1	1	4,6	3	7,5	—	—	4	19,0	4	9,1	7	8,4
Więcej niż trzy razy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że aż 66,6% słuchaczy nie brało udziału w rekonesansie organizowanym przez szczebel nadrzędny.

Ponadto słuchacze z zespołów pułkowych /I KWL/ częściej brali udział w rekonesansie niż słuchacze z zespołów dywizyjnych.

W ćwiczeniu szkieletowym dwuszczeblowym z zespołami pułkowymi prowadzili rekonesanse dowódcy z zespołów dywizyjnych. Natomiast z zespołami dywizyjnymi rekonesanse powinny być prowadzone przez kierownictwo ćwiczenia. Rekonesansów prowadzonych przez kierownictwo ćwiczenia było mniej.

Wniosek ogólny: Kierownictwo ćwiczenia zastępując szczebel nadrzędny w stosunku do najwyższego ćwiczącego szczebla /w tym przypadku w stosunku do dywizji/ powinno prowadzić z nim rekonesanse stosownie do potrzeb sytuacji taktycznej.

12. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd na potrzebę prowadzenia rekonesansu przez kierownictwo ćwiczenia /jako szczebel nadrzędny/ z dowództwem szczebla ćwiczącego.

W tym celu zaproponowano respondentom trzy odpowiedzi, a ich zadaniem było wybrać i zaznaczyć jedną z odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedz.	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		RRazem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Niezbędny	7	38,9	4	18,2	11	27,5	4	17,4	3	14,3	7	15,9	18	21,5
Wskazany	10	55,6	17	77,2	27	67,5	13	56,6	16	76,2	29	65,8	56	66,0
Niepotrzebny	1	5,5	1	4,6	2	5,0	6	26,0	2	9,5	8	18,3	10	11,9

WNIOSKI: Z tabeli wynika następujący wniosek ogólny: W ćwiczeniu szkieletowym potrzebny jest rekonesans prowadzony przez kierownictwo ćwiczenia z najwyższym szczeblem ćwiczącym.

Kurs	Skład respondentów	Sluchacze	Sluchacze	Razem Po+PSRW = R
		ćwiczący w planie operacyjnym "PO"	ćwiczący w planie szafów rodzajów wojak /służb/ "PSRW"	
I KWL		18	22	40
II KWL		23	21	44
Razem		41	43	84

TERMIN PROWADZENIA BADAŃ: 3-10.07.1986 r.

OPIS PRZEBIEGU BADAŃ:

Ankiety zostały przekazane starszym kursów I i II KWL. Zostali oni szczegółowo zapoznani z celem i organizacją badań oraz z podziałem ankiety dla poszczególnych grup respondentów. Cel badań był również podany we wstępnej części ankiety. Ponadto, respondenci byli poinformowani o tym, że podobne pytania zostaną postawione zespołom podgrzewającym.

SPRAWOZDANIE

z badań poglądów i odczuć ćwiczących słuchaczy
po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL
/ankieta nr 02/ĆW/86/II/

CEL BADAŃ: Ustalić poglądy i odczucia ćwiczących /słuchaczy I i II KWL/
dotyczące działalności zespołów podgrywających w ćwiczeniu
szkieletowym.

METODA BADAWCZA: Badanie opinii - ankietowanie.

ILOŚĆ BADANYCH:

Kurs	Skład respondentów	Słuchacze ćwiczący w pionie operacyjnym "PO"	Słuchacze ćwiczący w pionie szefów rodzajów wojsk /służb/ "PSRW"	Razem Po+PSRW = R
I KWL		18	22	40
II KWL		23	21	44
Razem		41	43	84

TERMIN PROWADZENIA BADAŃ: 5-10.07.1986 r.

OPIS PRZEBIEGU BADAŃ:

Ankiety zostały przekazane starszym kursów I i II KWL. Zostali oni szczegółowo zapoznani z celem i organizacją badań oraz z podziałem ankiet dla poszczególnych grup respondentów. Cel badań był również podany we wstępnej części ankiety. Ponadto, respondenci byli poinformowani o tym, że podobne pytania zostaną postawione zespołom podgrywającym.

WYNIKI BADAŃ.

1. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia czy zespół podgrywający w ćwiczeniu szkieletowym "podgrywał" w sposób ciągły.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z tych odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	8	44,4	13	59,1	21	52,5	9	39,1	13	61,5	22	50,0	43	51,2
Nie	9	50,0	8	36,4	17	42,5	10	43,5	5	23,8	15	34,1	32	38,1
Nie mam zdania	1	5,6	1	4,5	2	5,0	4	17,4	3	14,3	7	15,9	9	10,7

WNIOSKI: Zróżnicowane odpowiedzi słuchaczy pozwalają przypuszczać, że zespół podgrywający działał w zasadzie w sposób ciągły /51,2% odpowiedzi/. Jednakże aż 38,1% słuchaczy uważa, że zespół podgrywający działał z przerwami. Znamiennym jest również fakt, że 10,7% słuchaczy nie ma zdania co do ciągłości działania zespołów podgrywających.

Wniosek ogólny: W ćwiczeniu szkieletowym niektóre zespoły podgrywające nie działały w sposób ciągły lub przynajmniej poszczególni członkowie zespołów nie działali w sposób ciągły.

2. Respondenci mieli wyrazić opinię jaki był w ćwiczeniu szkieletowym stopień trudności w uzyskaniu łączności z zespołem podgrywającym. W tym celu przedstawiono respondentom pięć odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z nich.

Zestawienie odpowiedzi przedstawia poniższa tabela:

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Bardzo duży	—	—	1	4,6	1	2,5	1	4,3	—	—	1	2,3	2	2,4
Duży	4	22,7	1	4,6	5	12,5	—	—	1	4,8	1	2,3	6	7,2
Sredni	5	27,8	10	45,4	15	37,5	9	39,2	4	19,1	13	29,5	28	33,3
Mały	3	16,7	3	13,6	6	15,0	7	30,4	7	33,3	14	31,8	20	23,8
Nie było trudności	6	33,3	7	31,8	13	32,5	6	26,1	9	42,8	15	34,1	28	33,3

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że w zasadzie nie było trudności z uzyskaniem łączności z zespołem podgrywającym, a jeśli występował to w małym zakresie.

Wniosek ogólny: Ilość środków łączności wykorzystywana przez zespoły podgrywające wystarcza dla zapewnienia łączności z ćwiczącymi pod warunkiem zachowania dotychczasowych ilości informacji taktyczno-operacyjnych. Zwiększając ilość informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym przez zespoły podgrywające należy także zwiększyć ilość środków łączności dla tych zespołów.

3. Respondenci mieli stwierdzić czy były szyfrowane informacje taktyczno-operacyjne w ćwiczeniu szkieletowym, które były im przekazywane od zespołów podgrywających.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z tych odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
Odpowiedzi	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Nie były szyfrowane	5	27,8	10	45,4	15	37,5	10	43,5	—	—	10	22,7	25	29,8
Częściowo były szyfrowane	12	66,6	9	40,9	21	52,5	13	56,5	8	38,1	21	47,7	42	50,0
Całkowicie były szyfrowane	1	5,6	3	13,7	4	10,0	—	—	13	61,9	13	29,6	17	20,2

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że przekazywane ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne w części /29,8%/ nie były szyfrowane. Charakterystyczny jest fakt, że w poszczególnych grupach /zespołach ćwiczących/ różnice w odpowiedziach są znaczne.

Wniosek ogólny: Poszczególne zespoły podgrywające w różnym stopniu przestrzegały zasady tajnego dowodzenia. Można przypuszczać, że kierownictwo ćwiczenia nie przekazało w tym względzie jednolitych ustaleń lub że w niektórych zespołach wystąpił brak czasu na wykonywanie tych czynności.

4. Respondenci mieli odpowiedzieć na pytanie czy podczas ćwiczenia szkieletowego zgłaszali żądania do zespołu podgrywającego o dodatkowe informacje taktyczno-operacyjne.

W tym celu respondentom przedstawiono trzy odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z tych odpowiedzi.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
Odpowiedzi	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Tak	16	88,8	20	90,8	36	90,0	20	87,0	15	71,4	35	79,6	71	84,5
Nie	1	5,6	1	4,6	2	5,0	2	8,7	4	19,1	6	13,6	8	9,5
Nie mam zdania	1	5,6	1	4,6	2	5,0	1	4,3	2	9,5	3	6,8	5	6,0

WNIOSKI: Z odpowiedzi słuchaczy wynika, że w zdecydowanej większości /84,5%/ zgłaszali żądania do zespołów podgrywających. Więcej żądań było z zespołów pułkowych /90,0%/, a mniej z zespołów dywizyjnych /79,6%/.

Wniosek ogólny: Ilość informacji taktyczno-operacyjnych przekazywana ćwiczącym była niewystarczająca.

5. Respondenci mieli określić jakiego rodzaju żądania zgłaszali do zespołu podgrywającego oraz jakich grup informacji dotyczyły ich żądania w czasie ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom cztery rodzaje żądań i pięć grup informacji. Respondenci mieli wybrać i zaznaczyć jakie rodzaje żądań zgłaszali w poszczególnych grupach informacji.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Rodzaj żądania	Elemen- ty ugru- powania bojowe- go ćwi- czących		Elemen- ty ugru- powania bojow. szczeb. nadrz.		Sąsie- dzi		Nieprzy- -jacieli		Inne		Razem %
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	
Uszczegółowienie inform.	52	16,5	22	7,1	13	4,1	31	9,8	2	0,6	38,1
Powtórzenie informacji	7	2,2	6	2,0	—	—	2	0,6	—	—	4,8
Rozszerzenie informacji	15	4,7	18	5,7	12	3,8	21	6,6	4	1,3	22,1
Podanie nowych informacji	33	10,5	15	4,7	19	6,1	32	10,2	11	3,5	35,0
Razem:	—	33,9	—	19,5	—	14,0	—	27,2	—	5,4	—

WNIOSKI: Z zestawienia odpowiedzi słuchaczy wynika, że:

- najwięcej żądań ćwiczących dotyczyło uszczegółowienia informacji /38,1%/ /można z tego wnioskować, że informacje przekazywane przez

podgrywkę były niepełne, chaotycznie sformułowane i przekazywane bez przygotowania/;

- na drugim miejscu słuchacze podają żądania podania nowych informacji /35,0%/;

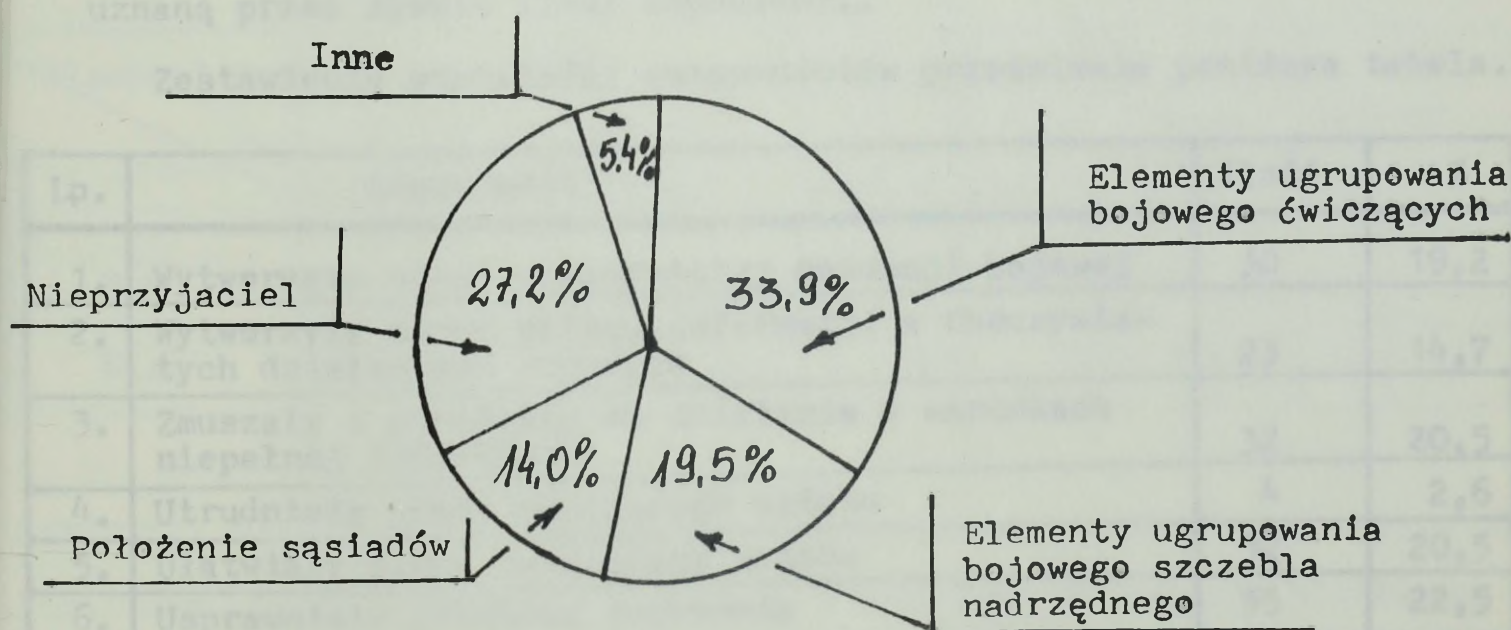
- najmniej żądań dotyczyło powtórzenia informacji /4,8%/
/świadczy to o tym, że łączność była sprawna/.

Charakterystyczny jest również rozkład odpowiedzi słuchaczy dotyczących żądań co do poszczególnych grup informacji. Najwięcej żądań dotyczyło położenia elementów ugrupowania bojowego i nieprzyjaciela.

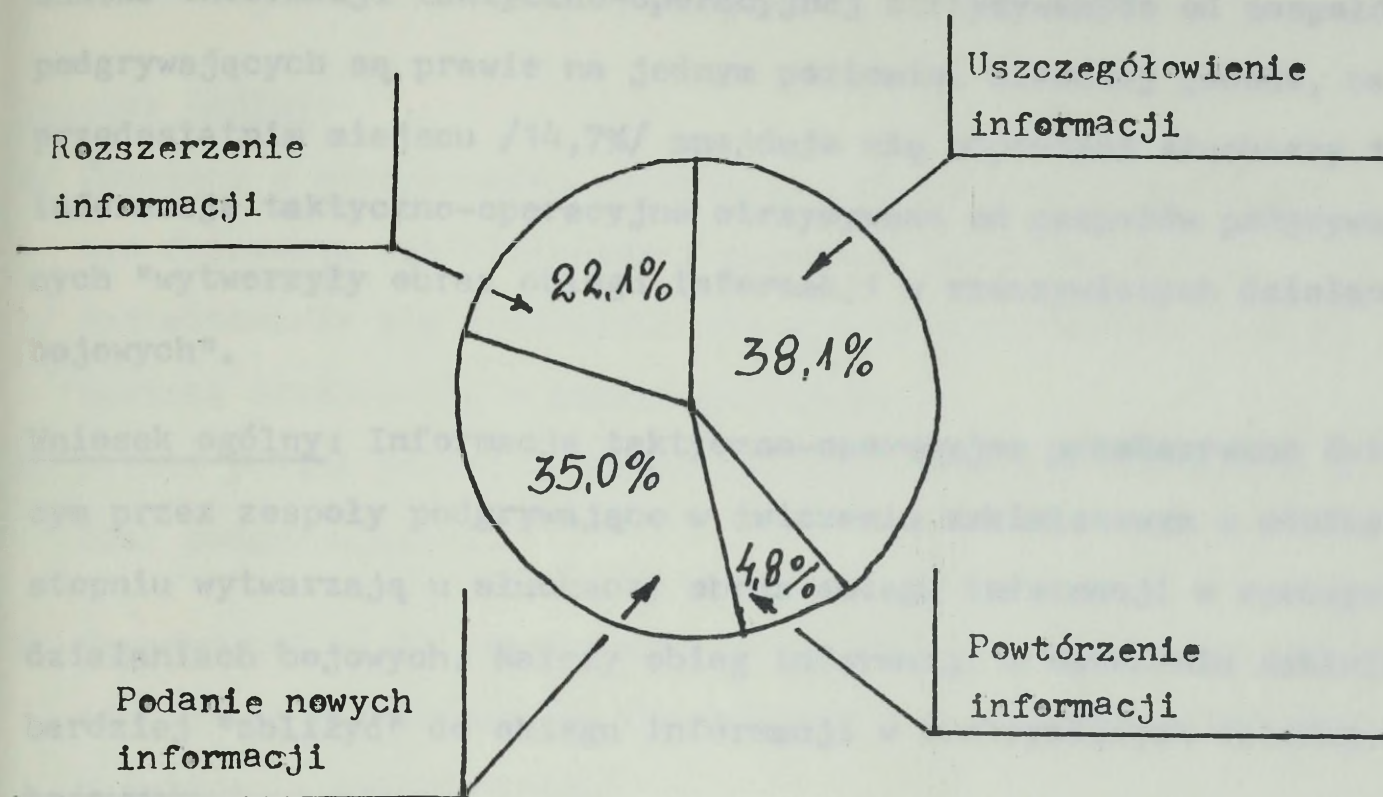
Wniosek ogólny:

- a/ Zespoły podgrywające podawały informacje zbyt ogólne, ćwiczący często żądali ich uszczegółowienia lub rozszerzenia;
- b/ Ilość informacji była niewystarczająca, ćwiczący żądali podawania nowych informacji;
- c/ Dokonując ewentualnych zmian w strukturze zespołów podgrywających należy zwiększyć obsadę podgrywających za elementy ugrupowania bojowego ćwiczących, w tym również podgrywających za elementy rozpoznawcze.

Układ żądań słuchaczy wg grup informacji

Układ zadań słuchaczy wg rodzajów zadań

6. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia i wrażenia jaki był skutek informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołu podgrywającego w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom sześć odpowiedzi, które się wzajemnie nie wykluczały. Respondenci mieli wybrać i zaznaczyć uznaną przez siebie ilość odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Odpowiedzi	Ilość	%
1.	Wytworzyły obraz rzeczywistej sytuacji bojowej	30	19,2
2.	Wytworzyły obraz obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych	23	14,7
3.	Zmuszały i pobudzały do działania w warunkach niepełnej informacji	32	20,5
4.	Utrudniały pracę ćwiczącego sztabu	4	2,6
5.	Ułatwiały pracę ćwiczącego sztabu	32	20,5
6.	Usprawniały przebieg ćwiczenia	35	22,5

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że wg odczuć i wrażeń słuchaczy skutki informacji taktyczno-operacyjnej otrzymywanych od zespołów podgrywających są prawie na jednym poziomie. Niemniej jednak, na przedostatnim miejscu /14,7%/ znajduje się odpowiedź słuchaczy że informacje taktyczno-operacyjne otrzymywane od zespołów podgrywających "wytworzyły obraz obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych".

Wniosek ogólny: Informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez zespoły podgrywające w ćwiczeniu szkieletowym w minimalnym stopniu wytwarzają u słuchaczy obraz obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych. Należy obieg informacji w ćwiczeniu szkieletowym bardziej "zbliżyć" do obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych.

7. Respondenci mieli udzielić odpowiedzi czy w toku ćwiczenia szkieletowego spotkali się z faktami osobistego kontaktowania się członków zespołów podgrywających z ćwiczącymi.

W tym celu respondentom przedstawiono dwie wykluczające się nawzajem odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jność	%	Jność	%	Jność	%	Jność	%	Jność	%	Jność	%	Jność	%
Tak	16	88,8	16	72,7	32	80,0	17	74,0	20	95,2	37	84,0	69	82,1
Nie	2	11,2	6	27,3	8	20,0	6	26,0	1	4,8	7	16,0	15	17,9

WNIOSKI: Odpowiedzi słuchaczy w poszczególnych zespołach ćwiczących są zbliżone. Częściej kontaktowali się z zespołami ćwiczącymi słuchacze

ćwiczący w pionie operacyjnym w zespołach pułkowych i w pionie szefów rodzajów wojsk w zespołach dywizyjnych.

Wniosek ogólny:

- a/ Ćwiczący w zdecydowanej większości /82,1%/ kontaktowali się w czasie ćwiczenia szkieletowego z zespołami podgrywającymi.
- b/ Kontaktowanie się ćwiczących nie wynika z charakteru funkcji /stanowiska służbowego/ w czasie ćwiczenia.
- c/ Należy poddać pełnej kontroli kontaktowanie się ćwiczących z zespołami podgrywającymi.
8. Respondenci mieli przedstawić swoje odczucia jakie były przyczyny osobistego kontaktowania się ćwiczących z zespołem podgrywającym w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy przyczyny i umożliwiono dopisać inne. Zadaniem respondentów było określić częstotliwość występowania przyczyn poprzez odpowiednie ponumerowanie ich przyjmując 1-najczęściej, 2-rzadziej, 3-jeszcze rzadziej itd./.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Przyczyny	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejn.
Uporządkowanie położenia ćwicząc.	30	2	23	2	53	1	32	1	21	1	55	1	108	1
Udział w rekonesansie	25	1	34	3	59	3	34	2	24	2	58	2	117	2
Stawianie zadań bojow. przez ćwicząc.	34	3	21	1	55	2	37	3	25	3	62	3	117	2

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że wg odczuć ćwiczących słuchaczy najczęstszą przyczyną kontaktowania się z zespołami podgrywającymi było: "uporządkowanie położenia ćwiczących stron". Wyjątek stanowią słuchacze ćwiczący w pionie operacyjnym w zespole pułkowym, ale i oni postawili powyższą odpowiedź przed udziałem w stawianiu zadań bojowych przez ćwiczących.

Wniosek ogólny:

- a/ Ćwiczący mogli bardzo swobodnie kontaktować się z podgrywką.
- b/ Informacje przekazywane ćwiczącym były niepełne i ogólnikowe przez co wymagały osobistego kontaktu i uzgodnień.
- c/ Należy poddać pełnej kontroli kontaktowanie się ćwiczących z zespołami podgrywającymi.

9. Respondenci mieli stwierdzić czy podczas ćwiczenia szkieletowego były przez ćwiczących stawiane /przekazywane/ zadania bojowe zespołowi podgrywającemu. W tym celu przedstawiono respondentom dwie wzajemnie wykluczające się odpowiedzi, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	16	88,8	22	100,0	38	95,0	21	91,4	21	100,0	42	95,4	80	95,2
Nie	2	11,2	—	—	2	5,0	2	8,6	—	—	2	4,6	4	4,8

WNIOSKI: Tylko 4,8% słuchaczy ćwiczących stwierdziło, że nie stawiali zadań zespołom podgrywającym ich elementy ugrupowania bojowego. Z innych badań wiadomo, że nie było "podgrywki" za pododdziały łączności. Prawdopodobnie stąd takie odpowiedzi słuchaczy.

Wniosek ogólny: Zespoły ćwiczące stawiały /przekazywały/ zadania bojowe dla zespołów podgrywających ich elementy ugrupowania bojowego.

10. Respondenci mieli odpowiedzieć w jakich formach stawiali /przekazywali/ zadania bojowe do zespołów podgrywających ich elementy ugrupowania bojowego w czasie ćwiczenia szkielekowego oraz określić relacje zachodzące między tymi formami ze względu na częstotliwość ich stosowania w ćwiczeniu.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć form z możliwością dopisania przez nich innych i poproszono o ponumerowanie ich według częstotliwości występowania przyjmując 1-najczęściej.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Formy	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem		Ilość	Kolejność
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność		
Pisemnie - zgodnie z wzorami dokumentów bojowych	32	2	43	3	75	2	28	2	23	2	51	1	126	2
Pisemnie - niezgodnie z wzorami dokumentów bojowych	52	5	54	5	106	5	44	4	22	1	66	3	172	4
Ustnie - przez techniczne środki łączności	23	1	21	1	44	1	23	1	31	4	54	2	98	1
Ustnie - przez kontakt osobisty	46	3	42	2	88	3	40	3	31	4	71	4	159	3
Graficznie na mapie/kalce	49	4	51	4	100	5	49	5	27	3	76	5	176	5

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że najczęstszą formą stawiania zadań bojowych dla zespołów podgrywających elementy ugrupowania bojowego ćwiczących było "ustnie przez techniczne środki łączności". W poszczególnych pionach i zespołach ćwiczących rozkład odpowiedzi jest zróżnicowany, ale mniej więcej odpowiedzi pokrywają się.

Wniosek ogólny: Częstotliwość, stosowanych przez ćwiczących, form stawiania /przekazywania/ zadań bojowych zespołom podgrywającym ich elementy ugrupowania bojowego jest zbliżona do częstotliwości stosowania poszczególnych form w rzeczywistych działaniach bojowych na przyszłym polu walki.

11. Respondenci mieli przedstawić swoje odczucia czego dotyczyły informacje taktyczno-operacyjne otrzymywane od zespołów podgrywających w ćwiczeniu szkieletowym oraz określić jaka była między nimi relacja ze względu na ilość informacji.

W tym celu przedstawiono respondentom dziewięć grup informacji z możliwością dopisania przez nich innych i poproszono o ponumerowanie ich wg ilości przyjmując 1-najwięcej.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.
O położeniu ogólnowojsk. el. ugr. boj. szcz. ćwicz.	27	1	52	2	79	1	33	1	32	2	65	1	144	1
O położeniu specjalistycz el. ugr. boj. szcz. ćwicz.	61	4	34	1	95	2	104	2	33	3	94	2	189	2
O położeniu el. ugr. boj. szcz. nadrž.	73	6	61	5	134	5	134	5	41	4	145	5	279	5

Dane dot współdz. i zab. boj organizowanego przez szczebel nadrzędny	79	7	84	8	163	9	134	9	43	5	177	8	340	8
Dane dot zad. boj. w ćwic.	53	3	58	3	111	4	98	4	28	1	126	4	237	4
Dane o przeciwn	43	2	59	4	102	3	64	3	45	6	109	3	211	3
Dane o sąsiad	70	5	88	9	158	7	109	6	56	8	165	6	323	7
Zamiary dalszego działania	73	6	68	6	141	6	114	7	55	7	169	7	310	6
Prośby	80	8	82	7	162	8	130	8	60	9	190	9	352	9

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że ćwiczący słuchacze otrzymywali od zespołów podgrywających: najwięcej informacji o położeniu elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego i o przeciwniku; najmniej informacji zawierających prośby do ćwiczących w imieniu podległych im elementów ugrupowania bojowego.

Również na końcowych pozycjach znajdują się informacje dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych ze szczebla nadrzędnego, a także informacje o sąsiadach ćwiczących.

Wniosek ogólny: W ćwiczeniu szkieletowym zespoły podgrywające przekazywały ćwiczącym tylko informacje niezbędne do podejmowania przez nich decyzji. Nie ukazywały natomiast obrazu obiegu informacji /np. położenie własnych elementów ugrupowania bojowego - 1 - miejsce, a zamiar dalszego działania tych elementów - 6 miejsce, prośby tych elementów - 9 miejsce/. Każdy meldunek bojowy podwładnego powinien kończyć się zamiarem dalszego działania i prośbami.

12. Respondenci mieli przedstawić swoją ocenę treści informacji otrzymanych od zespołu podgrywającego pod względem ich zgodności z treściami informacji taktyczno-operacyjnych występujących w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć ocen, a oni mieli wybrać i zaznaczyć jedną z nich.

Zestawienie odpowiedzi słuchaczy przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%	Jlość	%
Całkowicie zgodna	1	5,6	—	—	1	2,5	1	4,4	—	—	1	2,3	2	2,4
Zgodna	13	72,2	5	22,7	18	45,0	6	26,0	13	61,9	19	43,1	37	44,0
Częściowo zgodna	4	22,2	17	77,3	21	52,0	15	65,2	7	33,3	22	50,0	43	51,2
Raczej zgodna	—	—	—	—	—	—	1	4,4	1	4,8	2	4,6	2	2,4
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że ponad 50% słuchaczy ćwiczących oceniło treść informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołów podgrywających jako "częściowo zgodną" /51,2%/ i "raczej zgodną" /2,4%/ z treścią informacji występujących w toku rzeczywistych działań bojowych. W innych badaniach słuchacze oceniając treść wszystkich informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych w ćwiczeniu wystawili im daleko wyższą ocenę. /80,9% słuchaczy uważało, że informacje im przekazywane były "zgodne" i "całkowicie zgodne". Wynika z tego, że treści informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym przez zespoły podgrywające są mniej realne niż wszystkie informacje łącznie, które napływają z różnych źródeł do ćwiczących zespołów.

Ponadto, rozkład odpowiedzi w poszczególnych pionach i zespołach ćwiczących jest dość zróżnicowany. W zespołach pułkowych bardziej realnie /pod względem treści informacji/ działała podgrywka ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego. Natomiast w zespołach dywizyjnych realniej podgrywana za specjalistyczne elementy ugrupowania bojowego.

Wniosek ogólny:

- a/ Realność treści informacji nie zależy od podgrywanych elementów ugrupowania bojowego, ale od członków zespołów podgrywających.
- b/ Informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym przez zespoły podgrywające są mniej realne niż wszystkie informacje łącznie

napływające do zespołów ćwiczących z różnych innych źródeł.

c/ Doskonaląc działanie zespołów podgrywających należy zadbać o realność informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym przez te zespoły.

13. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian w treści informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od zespołów podgrywających w ćwiczeniu szkieletowym.

Respondenci wyrażali pogląd że treść informacji taktyczno-operacyjnych, które otrzymywali od zespołów podgrywających była prawie zgodna z treścią informacji, które będą występowały w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Odpowiedzi respondentów dotyczyły nie tylko treści informacji, ale w ogóle zagadnień dotyczących działania podgrywki.

Najczęściej powtarzające się propozycje i uwagi respondentów:

- informacje o nieprzyjacielu w styczności ćwiczący powinni otrzymywać tylko od zespołu podgrywającego ich elementy ugrupowania bojowego będące w styczności z nieprzyjacielem. Informacje te powinny być przekazywane nierozłącznie z meldunkiem o położeniu elementów ugrupowania bojowego meldującego;
- bardzo rzadko podgrywane elementy ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego podawały zamiary swego dalszego działania, a tym powinien kończyć się każdy meldunek podwładnych w czasie działań bojowych;
- często informacje przekazywane ćwiczącym przez podgrywkę były szczątkowe i ogólnikowe. Członkowie zespołów podgrywających nie czuli się podwładnymi ćwiczących i nie potrafili udzielić informacji na wiele pytań i żądań ćwiczących, zbywając ich ogólnikami;
- informacje przekazywane ćwiczącym są za bardzo zgodne z otrzymanym od nich zadaniem - zadania bojowe ćwiczący w zasadzie wykonują bez problemów;

- bardziej "zgrać" informacje przekazywane od ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego z informacjami specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego;
- w działaniu podgrywki: bardziej uwzględniać normy czasowo-przestrzenne; jeden oficer powinien podgrywać jeden element ugrupowania; informacje kierować do konkretnych osób; informacje bardziej szczegółowe a mniej kompletne; więcej meldunków bojowych od podwładnych, w tym także graficznych "podgrywka" /jako podwładni/ musi być w ciągłej gotowości udzielić informacji ćwiczącym /jako ich przełożonym/;
- informacje o sąsiadach i szczeblu nadrzędnym powinny być bardziej ogólne ale częściej podawane /w ćwiczeniu nie zdarzyło się aby sąsiad, z własnej inicjatywy podał własne położenie i wykonywane zadanie oraz żądał tego od ćwiczących/;
- ważne informacje przekazywane przez techniczne środki łączności powinny być dublowane na piśmie;
- za pododdziały łączności nie było "podgrywki".

WNIOSKI: Wszystkie propozycje i uwagi słuchaczy są jednocześnie wnioskami.

14. Respondenci mieli odpowiedzieć na pytanie w jakiej formie otrzymywali informacje taktyczno-operacyjne od zespołów podgrywających oraz przedstawić swoje odczucia co do częstotliwości występowania poszczególnych form.

W tym celu przedstawiono respondentom dziewięć form informacji taktyczno-operacyjnych, z możliwością dopisania przez nich innych form oraz zaproponowano pięć ocen częstotliwości stosowania przedstawionych form. Respondentów poproszono o wybór form i zaznaczenie częstotliwości ich występowania.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Częstotliwość występowania, ilość i procent odpowiedzi	Bardzo często stosowana		Często stosowana		Rzadko stosowana		Bardzo rzadko stosowana		Nie była stosowana	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Rozkaz bojowy /zarządź/- ustnie	3	0,7	8	1,9	9	2,2	—	—	13	3,1
Rozkaz bojowy /zarządź/-pisemnie	—	—	18	4,4	4	1,0	7	1,7	14	3,5
Meldunek bojowy - ustnie	9	2,2	37	9,0	6	1,4	—	—	9	2,2
Meldunek bojowy - pisemnie	4	1,0	13	3,1	14	3,5	6	1,4	12	2,9
Meldunek bojowy - graficznie	3	0,7	9	2,2	9	2,1	8	1,9	21	5,1
Komunikaty	3	0,7	11	2,6	7	1,7	4	1,0	12	2,9
Decyzje podwładnych - ustnie	3	0,7	34	8,3	6	1,4	5	1,2	1	0,2
Decyzje podwładnych - graficz. lub na piśmie	1	0,2	16	3,9	6	1,4	6	1,4	16	3,9
Inne luźne informacje w dowolnej formie	5	1,2	20	4,8	14	3,4	5	1,2	3	0,7

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że rozkład odpowiedzi ćwiczących słuchaczy, /które dotyczą form przekazywanych im informacji oraz częstotliwość występowania poszczególnych form/ jest bardzo zróżnicowany. Bardziej przejrzysty obraz odpowiedzi słuchaczy można uzyskać grupując ich odpowiedzi.

Zestawienie takie przedstawia poniższa tabela.

Częstotliwość występowania, ilość i % odpowiedzi	Bardzo często i często stosowana		Rzadko i bardzo rzadko stosowana Nie była stosowana	
	Ilość	%	Ilość	%
1	2	3	4	5
Rozkaz /zarządzenie/bojowe /ustnie	11	2,7	22	5,4

1	2	3	4	5
Rozkaz /zarządzenie/bojowe /pisemnie/	18	4,2	25	6,2
Meldunek bojowy /ustnie/	46	11,2	15	3,6
Meldunek bojowy /pisemnie/	17	4,1	32	7,8
Meldunek bojowy /graficznie/	11	2,7	38	9,1
Komunikaty	14	3,3	23	5,6
Decyzje podwładnych /ustnie/	37	9,0	12	2,9
Decyzje podwładnych pisemnie lub graficznie	18	4,2	28	6,7
Luźne informacje w dowolnej formie	25	6,1	22	5,3

Z powyższego zestawienia wynika wniosek ogólny:

- a/ Zespół podgrywający powszechnie stosował następujące formy informacji taktyczno-operacyjnej: meldunek bojowy /ustnie/; decyzje podwładnych /ustnie/.
- b/ Zespół podgrywający rzadko stosował: rozkazy /zarządzenia/ na piśmie i inne luźne informacje w dowolnej formie.
- c/ Zespół podgrywający stosował bardzo sporadycznie, albo wcale nie stosował pozostałych form informacji taktyczno-operacyjnych.

Powyższe wnioski wysnuto na podstawie różnicy w odpowiedziach słuchaczy.

15. Respondenci mieli wyrazić swoją ocenę form informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych im w ćwiczeniu szkieletowym przez zespoły podgrywające pod względem zgodności tych form z formami informacji, które będą występowały w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć ocen i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z ocen.

Zestawienie odpowiedzi słuchaczy przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Jlości	%	Jlości	%	Jlości	%	Jlości	%	Jlości	%	Jlości	%	Jlości	%
Całkowicie zgodna	3	16,7	—	—	3	7,5	—	—	—	—	—	—	3	3,6
Zgodna	10	55,5	7	31,8	17	42,5	10	43,5	3	14,3	13	29,6	30	35,7
Częściowo zgodna	5	27,8	15	68,2	20	50,0	13	56,5	18	85,7	31	70,4	51	60,7
Raczej niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że większość ćwiczących słuchaczy /60,7%/ uważa, że forma informacji taktyczno-operacyjnych otrzymywanych od ćwiczących była "częściowo zgodna" z formami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych.

Charakterystyczny jest rozkład odpowiedzi w pionach i zespołach ćwiczących.

Wniosek ogólny:

- a/ Realność form informacji taktyczno-operacyjnych stosowanych przez zespoły podgrywające nie zależy od podgrywanych elementów /rodzaju i szczebla/ a najprawdopodobniej od przygotowania i działania członków zespołów podgrywających.
- b/ Realność form informacji stosowanych przez zespoły podgrywające jest zbliżona do realności form wszystkich informacji łącznie napływających do ćwiczących /wynika to z porównania z wynikami z innych badań/.
- c/ Istnieje potrzeba zbliżenia form informacji stosowanych przez zespoły podgrywające do form występujących w toku rzeczywistych działań bojowych.

16. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian form informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym przez zespoły podgrywające w ćwiczeniu szkieletowym w celu zbliżenia tych form do form informacji występujących w rzeczywistych działaniach bojowych na przyszłym polu walki.

Podobnie jak w odpowiedziach na pytanie 13, tak i tutaj odpowiedzi respondentów dotyczyły nie tylko form informacji taktyczno-operacyjnych, ale w ogóle zagadnień dotyczących działania "podgrywki".

Najczęściej powtarzające się propozycje i uwagi respondentów:

- podgrywka powinna przekazywać ćwiczącym więcej meldunków graficznie i na piśmie /przynajmniej jeden meldunek na dobę/;
- założenia i załączniki do nich wręczać ćwiczącym oddzielnie, a nie jako jeden dokument /urealni to obieg informacji między ćwiczącymi/;
- podgrywka powinna zgłaszać prośby do ćwiczących /jako podległe elementy ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego/;
- większą częstotliwość informacji i z różnych źródeł powinny być one podawane;
- powinny być przekazywane ćwiczącym informacje szczegółowe, ale przerywane;
- "podgrywka powinna być większa - inaczej improwizacja";
- informacje podawać ciągle, a nie tylko wtedy gdy kierownictwo jest u ćwiczących;
- kolejna informacja powinna wynikać z poprzedniej;
- pełna izolacja podgrywki i ćwiczących;
- więcej informacji o pododdziałach specjalistycznych;
- zmniejszyć ilość elementów ugrupowania bojowego podgrywanych przez jednego oficera.

WNIOSKI: Propozycje i uwagi słuchaczy są jednocześnie wnioskami.

17. Respondenci mieli odpowiedzieć jakimi sposobami zespół podgrywający przekazywał im informacje taktyczno-operacyjne oraz mieli wyrazić swoje odczucia co do częstotliwości występowania poszczególnych sposobów.

W tym celu przedstawiono respondentom cztery grupy sposobów i pięć ocen ich stosowania i poproszono respondentów o dokonanie wyboru stosowanych sposobów i zaznaczenie częstotliwości ich stosowania przez zespół podgrywający.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Częstotliwość występowania, ilość i procent odpowiedzi	Bardzo często stoso- wany		Często stoso- wany		Rzadko stoso- wany		Bardzo rzadko stoso- wany		Nie był stoso- wany	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Przez techniczne środki łączości w bezpośrednich relacjach łączności z ćwicząc.	42	19,8	22	10,4	6	2,8	1	0,5	—	—
Przez techniczne środki łączości z wykorzystaniem stacji nadawczych	—	—	2	0,9	13	6,1	13	6,1	17	8,0
Poczta polowa lub gońcem /łącznikiem/	2	0,9	5	2,4	5	2,4	4	1,9	21	10,0
Przez kontakt osobisty	10	4,7	26	12,3	11	5,2	10	4,7	2	0,9

WNIOSKI: Ponieważ niektóre odpowiedzi się nawzajem wykluczają niezbędne jest dokonanie bardziej uogólnionego zestawienia.

Sposoby	Częstotliwość występowania, ilość i % odpowiedzi		Bardzo często, często stosowany		Rzadko, bardzo rzadko stosowany, nie był stosowany	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach łączności z ćwiczącymi	64	30,2	7	3,3		
Przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem stacji nadawczych /telegram/	2	0,9	43	20,2		
Poczta polowa /gońcem, łącznikiem/	7	3,3	30	14,3		
Przez kontakt osobisty	36	17,0	23	10,8		

Z powyższego zestawienia można wyciągnąć następujący wniosek ogólny:

- a/ Powszechnie stosowanym sposobem przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych od zespołów podgrywających do ćwiczących był sposób "przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach z ćwiczącymi" oraz "przez kontakt osobisty".
- b/ Sporadycznie lub prawie wcale nie stosowano w ćwiczeniu szkieletowym telegramów i gońców lub łączników.

18. Respondenci mieli wyrazić swoją ocenę sposobów przekazywania im przez zespoły podgrywające informacji taktyczno-operacyjnych podczas ćwiczenia szkieletowego pod względem zgodności tych sposobów ze sposobami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

W tym celu przedstawiono respondentom cztery oceny i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z ocen.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
Odpowiedzi	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	1	5,6	—	—	1	2,5	—	—	—	—	—	—	1	1,2
Zgodna	12	66,6	13	59,1	25	62,5	15	65,2	17	80,9	32	72,7	57	67,9
Częściowo niezgodna	5	27,8	9	40,9	14	35,0	8	34,8	4	19,1	12	27,3	26	30,9
Całkowicie niezgodna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że w czasie ćwiczenia szkieletowego sposoby stosowane przez zespoły podgrywające przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych były zgodne ze sposobami występującymi w toku rzeczywistych działań bojowych. We wszystkich pionach i zespołach ćwiczących rozkład odpowiedzi jest zbliżony.

Wniosek ogólny: Zespoły podgrywające stosowały podobne lub takie same sposoby przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych.

19. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian sposobów przekazywania im przez zespoły podgrywające informacji taktyczno-operacyjnych w celu zbliżenia tych sposobów do sposobów przekazywania informacji występujących w rzeczywistych działaniach bojowych na przyszłym polu walki.

Respondenci, podobnie jak w odpowiedziach na pytania 13 i 16, nie przedstawiali tylko propozycji dotyczących sposobów przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych, ale w ogóle zagadnienia dotyczące działalności zespołów podgrywających.

Najczęściej powtarzające się propozycje i uwagi respondentów.
- szerzej wykorzystywać gońców /poczta polowa/, łączników i styczność osobistą przy jednoczesnym pełnym uwzględnianiu odległości między ćwiczącym sztabem a jego elementami ugrupowania bojowego /ćwiczący i podgrywka/;

- ażeby sposoby były realne należy izolować a przynajmniej poddać ścisłej kontroli kontakty ćwiczących z podgrywką;
- "możliwość ciągłego porozumiewania się z podgrywką utrudnia i ogranicza inwencję ćwiczącym, co stwarza możliwości korygowania nieprawidłowości w działaniach ćwiczących";
- informacje przekazywane ćwiczącym w toku dynamiki walki nie powinny być całkowicie zgodne z ich decyzją, podgrywka powinna celowo zmieniać przebieg działań bojowych, aby pokazać ćwiczącym obraz skomplikowanego pola walki;
- telegramy prawie nie są w ogóle stosowane jako forma przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych.

WNIOSKI: Propozycje i uwagi ćwiczących słuchaczy są jednocześnie wnioskami.

20. Respondenci mieli przedstawić swoje poglądy na ważność składników realizmu informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym.

W tym celu przedstawiono respondentom siedem składników realizmu informacji taktyczno-operacyjnych i poproszono o ponumerowanie ich wg stopnia ważności przyjmując 1-najważniejsze.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia tabela.

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, że słuchacze ocenili ważność poszczególnych składników informacji z punktu ich przydatności, w ćwiczeniu lub na przyszłym polu walki, a nie realizmu, tzn. stopnia zbliżenia do informacji występujących w toku rzeczywistych działań bojowych. Szczególnie jaskrawo to widać u słuchaczy ćwiczących w zespole pułkowym.

Wniosek ogólny: Słuchacze nie rozumieją na czym polega realizm ćwiczeń taktycznych i realizm obiegu informacji w ćwiczeniach szkieletowych.

Respondenci	I KWL						II KWL						Ogółem	
	PO		PSRW		Razem		PO		PSRW		Razem			
	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.	Ilość	Kolejn.
Treść inform. takt.-operacyj.	62	5	60	3	122	4	56	1	58	3	114	1	236	2
Forma przedstawienia /wyraż./ inform. t.-op.	83	7	71	6	154	7	70	3	55	2	125	3	279	5
Sposób przekazywania inform.	65	6	58	2	123	5	57	2	58	3	114	1	237	3
Ilość inform.	35	1	64	4	99	2	91	7	75	5	166	6	265	4
Szczegółowość informacji	47	3	70	5	117	3	88	5	75	5	163	5	280	6
Prawdźliwość i aktualn. infor	51	4	86	7	137	6	89	6	61	4	150	4	287	7
Termin przekazywania inform.	38	2	40	1	78	1	77	4	46	1	123	2	201	1

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, że słuchacze ocenili ważność poszczególnych składników informacji z punktu widzenia ich przydatności w ćwiczeniu lub na przyszłym polu walki, a nie z punktu widzenia realizmu, tzn. stopnia zbliżenia do informacji występujących w toku rzeczywistych działań bojowych. Szczególnie jaskrawo to widać w odpowiedziach słuchaczy ćwiczących w zespołach pułkowych.

Wniosek ogólny

Słuchacze nie rozumieją na czym polega realizm ćwiczeń taktycznych i realizm obiegu informacji w ćwiczeniach szkieletowych.

21. Respondenci mieli przedstawić swoje wnioski i propozycje usprawnienia pracy zespołów podgrywających w ćwiczeniu szkieletowym.

Część respondentów podała swoje wnioski i propozycje w odpowiedziach na pytania 13, 16, 19.

Najczęściej powtarzające się wnioski i propozycje respondentów:

- lepiej przygotować podgrywkę do działania: kilkugodzinny instruktaż; opracować plan działania podgrywki; podgrywający powinien mieć szerszy obraz sytuacji, a nie tylko własny wycinek z działania całej podgrywki;
- ograniczyć i stworzyć kontrolę kontaktów ćwiczących i podgrywki;
- rozszerzyć skład podgrywki tak, aby jeden oficer podgrywał jeden element ugrupowania bojowego;
- stworzyć podgrywkę szczebla nadrzędnego;
- zespół podgrywający powinien być w ciągłej gotowości do składania meldunków do sztabu ćwiczącego;
- zwiększyć ilość informacji o trudnościach w wykonywaniu zadań bojowych.

WNIOSKI: Wnioski i propozycje słuchaczy są jednocześnie wnioskami z badań.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ANKIETA 03/P/86

/dla członków zespołów podgrywających/

W związku z badaniami prowadzonymi nad doskonaleniem kierowania taktycznymi ćwiczeniami szkieletowymi chcemy skorzystać z pomocy Obywatela. Zależy nam bardzo na tym, aby wypowiedzi Obywatela były obiektywne i prawdziwe. W ankiecie znajdują się tzw. pytania krzyżowe na podstawie których zostaną odrzucone fałszywe odpowiedzi. Na podobne pytania odpowiadać będą również ćwiczący i kierownictwo ćwiczenia. Za udzielenie właściwych odpowiedzi z góry dziękujemy.

Jednocześnie zapewniamy, że uzyskane informacje będą wykorzystane wyłącznie do celów naukowych. Ankieta jest anonimowa i dlatego prosimy jej nie podpisywać. Wyłącznie dla celów statystycznych prosimy o posanie:

1. Rok studiów _____
2. Kierunek studiów /katedra/ _____
3. Szczebel ćwiczenia w którym Obywatel działał w zespole podgrywającym /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

pułkowe	dywizyjne	armijne
---------	-----------	---------

4. Numer oddziału /ZT, ZO/ dla którego Obywatel podgrywał np. 24/pz/A, 24pz/B, 15DZ/A, 15DZ/B, itp. /proszę wpisać w prostokąt/.

2. Czy uczestniczył Obywatel w zajęciach przygotowujących zespół podgrywający do pracy /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

3. W jakiej formie odbyło się powyższe przygotowanie i ile czasu trwało /proszę zaznaczyć krzyżykiem i ewentualnie dopisać/.

Lp.	Czas Forma	do	0,5-1	1-2	2-5	5-10	jedna	powyżej
		0,5g.	godz.	godz.	godz.	godz.	do	1 doby
1.	Ogólne wytyczne							
2.	Szczegółowe wytyczne							
3.	Instruktaż							
4.	Planowe szkolenie z elementami pokazu							
5.	Trening							
6.								
7.								
8.								

4. Czy zakres przygotowania do pracy w zespole podgrywającym był dla Obywatela wystarczający /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie	nie mam zdania
-----	-----	----------------

5. Proszę wymienić czego chciałby Obywatel się dowiedzieć podczas przygotowania do pracy w zespole podgrywającym

6. Ilu członków liczył zespół podgrywający _____

6. Czy zespół podgrywający był zdaniem Obywatela /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/:

- a/ za duży;
- b/ za mały;
- c/ wystarczający;
- d/ nie mam zdania.

7. Czy zespół podgrywający działał w sposób ciągły /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

8. Co było przyczyną przerw w działaniu zespołu podgrywającego /proszę ponumerować według częstotliwości występowania przerw przyjmując: 1 - największa częstotliwość, 2 - mniejszą itd. oraz ewentualnie dopisać inne przyczyny/.

- przerwy wynikały z sytuacji taktyczno-operacyjnej	
- przerwy wynikały z organizacji ćwiczenia /posiłki, odpoczynek, od pracy itp./	
- nie było wiadomo jakie informacje należy ćwiczącym przekazywać	
- okresowy brak łączności z ćwiczącymi	
- przerwa w działaniu ćwiczących	
-	
-	
-	

9. Ile elementów ugrupowania "podgrywał" Obywatel jako członek zespołu podgrywającego _____

10. Proszę wymienić elementy ugrupowania "podgrywane" przez Obywatela.

11. Czy ilość elementów ugrupowania bojowego "podgrywanych" przez Obywatela była: /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

za duża	odpowiednia	za mała	nie mam zdania
---------	-------------	---------	----------------

12. Czy przez cały czas trwania ćwiczenia "podgrywał" Obywatel te same elementy /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

13. Czy miał Obywatel do swojej wyłącznej dyspozycji środki łączności /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

14. Jeśli środki łączności były wspólne, to ilu członków zespołu podgrywającego korzystało z jednego środka _____

15. Czy informacje taktyczno-operacyjne przekazywane ćwiczącym były szyfrowane /kodowane/ - /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/

a/ nie były szyfrowane /kodowane/;

b/ częściowo były szyfrowane /kodowane/;

c/ wszystkie informacje były szyfrowane /kodowane/.

16. Jakim zdaniem Obywatela były przyczyny tego, że nie szyfrowano /kodowano/ informacji /proszę oznaczyć krzyżykiem właściwe odpowiedzi, ewentualnie dopisać inne przyczyny/.

1.	Brak tabeli kodowych /szyfrowych/	
2.	Brak czasu	
3.	Nie było jednoznacznego nakazu ze strony przełożonych	
4.	Brak umiejętności ze strony członków zespołu podgrywającego	
5.	Brak umiejętności ze strony ćwiczących	
6.	Mieliśmy utajnione linie i przez to nie było potrzeb	
7.		
8.		

17. Czy ćwiczący zgłaszali żądania o dodatkowe informacje taktyczno-operacyjne /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

18. Czego dotyczyły żądania ćwiczących /proszę oznaczyć krzyżykiem właściwe odpowiedzi i ewentualnie dopisać/.

Ip.	Element	Elementy ugrupowania szcz. ćwicz.	Elementy ugrupowania szcz.nadrz.	Sąsiedzi	Przeciwnik	Inne
	Rodzaj żądania					
1.	Uszczegółowienie					
2.	Powtórzenie informacji					
3.	Rozszerzenie informacji					

19. Czym kierował się Obywatel przekazując ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne /proszę ponumerować wg ważności przyjmując 1-najważniejsze i ewentualnie dopisać/.

1.	Chęcią wytworzenia u ćwiczących rzeczywistej sytuacji bojowej	
2.	Chęcią wytworzenia u ćwiczących obrazu obiegu informacji w rzeczywistej sytuacji bojowej	
3.	Chęcią zmuszania ćwiczących do działania w warunkach niepełnej informacji	
4.	Chęcią utrudnienia pracy ćwiczącym	
5.	Chęcią ułatwienia pracy ćwiczącym	
6.	Chęcią usprawnienia przebiegu ćwiczenia	
7.		
8.		
9.		

20. Czy w czasie ćwiczenia kontaktował się Obywatel osobiście z ćwiczącymi /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak	nie
-----	-----

21. Czy otrzymywał Obywatel zadania bojowe od ćwiczących /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

tak

nie

22. Jakie były przyczyny osobistego kontaktowania się z ćwiczącymi /proszę ponumerować wg częstotliwości występowania przyjmując 1- najczęściej i ewentualnie dopisać inne przyczyny/.

1.	"Uporządkowanie" położenia stron ćwiczących	
2.	Zlikwidowanie "przekłamań na linii"	
3.	Udział w rekonesansie ćwiczących	
4.	Udział w stawianiu przez ćwiczących zadań bojowych	
5.	Udział w wysłuchaniu meldunków decyzji ćwiczących	
6.		
7.		

23. W jakiej formie ćwiczący stawiali /przekazywali/ Obywatelowi zadania bojowe /proszę ponumerować wg częstotliwości występowania przyjmując 1-najczęściej i ewentualnie dopisać inne formy/.

1.	Pisemnie zgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
2.	Pisemnie niezgodnie z wzorami dokumentów bojowych	
3.	Ustnie przez techniczne środki łączności	
4.	Ustnie przez kontakt osobisty	
5.	Na kalce /mapie/	

24. Proszę podać ile i jakich informacji taktyczno-operacyjnych przekazywał Obywatel ćwiczącym w czasie ćwiczenia /proszę ponumerować wg ilości przyjmując 1-najwięcej i ewentualnie dopisać inne informacje/.

1.	O położeniu ogólnowojskowych elementów ugrupowania szczebla ćwiczącego	
2.	O położeniu specjalistycznych elementów ugrupowania szczebla ćwiczącego	
3.	O położeniu elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	
4.	Dane dotyczące współdziałania i zabezp. działania bojowego organizowanego przez szczebel nadrzędny	
5.	Dane dotyczące zadań bojowych ćwiczących	
6.	Dane o przeciwniku	
7.	Dane o sąsiadach	
8.	Zamiary dalszego działania elementów ugrupowania boj.ćwicz.	
9.	Prośby w imieniu podległych elementów ugrupowania	
10.		
11.		
12.		

25. Czy znał Obywatel planowany przebieg ćwiczenia /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

1. Znałem: bardzo szczegółowe.
2. Znałem szczegółowo.
3. Znałem ogólnie.
4. Znałem bardzo ogólnie.
5. Nie znałem.

26. Czy zdaniem Obywatela treść informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych przez Obywatela ćwiczącym była zgodna z treścią informacji, które byłyby przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

a/ całkowicie zgodna;	e/ całkowicie niezgodna
b/ prawie zgodna;	
c/ częściowo zgodna;	
d/ raczej zgodna	

27. W jakim stopniu treść informacji była opracowana przed ćwiczeniem przez zespół autorski /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

- a/ pełnym;
- b/ prawie pełnym;
- c/ częściowo pełnym;
- d/ niepełnym;
- e/ w ogóle nie była opracowana.

28. Czy zakres opracowanej przez zespół autorski treści informacji był dla Obywatela /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

wystarczający

niewystarczający

nie mam zdania

29. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do treści informacji przekazywanych ćwiczącym w celu zbliżenia ich do informacji które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

30. Jaka była forma informacji przekazywanych ćwiczącym przez Obywatela /proszę zaznaczyć krzyżykiem częstotliwość ich występowania i ewentualnie dopisać inne formy/.

Lp.	Forma	Częstotliwość	Bardzo często stosow.	Często stosowana	Rzadko stosowana	Bardzo rzadko stosowana	Nie była stosowana
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Rozkaz /zarządzenie/ ustnie						
2.	Rozkaz /zarządzenie na piśmie/						

1	2	3	4	5	6	7
3.	Meldunek bojowy ustnie					
4.	Meldunek bojowy pisemnie					
5.	Meldunek bojowy pisemny					
6.	Komunikaty					
7.	Decyzja /ustny meldunek/					
8.	Decyzja /graficznie/					

31. Czy forma przekazywanych informacji była zgodna z ustaleniami normatywnymi zawartymi w regulaminach, wzorach dokumentów bojowych, instrukcjach itp. /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

a/ całkowicie zgodna;

b/ prawie zgodna;

c/ częściowo zgodna;

d/ raczej niezgodna;

e/ całkowicie niezgodna.

32. Jakie nasuwają się Obywatelowi propozycje zmian co do formy informacji przekazywanych ćwiczącym w celu zbliżenia ich do informacji które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

3/ Jakie sposoby przekazywania informacji ćwiczącym stosował Obywatel w czasie ćwiczenia /proszę zaznaczyć krzyżykiem częstotliwość ich występowania i ewentualnie dopisać inne sposoby/.

Lp.	Częstotliwość Sposób	Bardzo często stosow.	Często stosowana	Rzadko stosowana	Bardzo rzadko stosowana	Nie była stosowana
1.	Przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach łączności z ćwiczącymi					
2.	Przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem stacji nadawczych /telegramów/					
3.	Poczta polowa - gońcem					
4.	Kontakt osobisty					
5.						
6.						
7.						

4/ Jakie inne sposoby przekazywania informacji ćwiczącym stosowali pozostali członkowie zespołu podgrywającego

5/ Czy zdaniem Obywatela sposoby przekazywania informacji ćwiczącym

a/ były zgodne z ustaleniami normatywnymi zawartymi w regulaminach i instrukcjach /proszę podkreślić właściwą odpowiedź/.

a/ całkowicie zgodne;

b/ prawie zgodna;

c/ częściowo zgodne;

d/ raczej niezgodne;

e/ całkowicie niezgodne.

35/ Jakiego rodzaju informacje - jakich sposobów przekazywania ćwiczącym informacji w celu zbliżenia ich do informacji, które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

36/ Co zdaniem Obywatela świadczy o realizacji obiegu informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym /proszę ponumerować według ważności przyjmując 1-najważniejsze i ewentualnie dopisać inne elementy.

1.	Treść informacji taktyczno-operacyjnej	
2.	Forma przedstawienia /wyrażenia/ informacji	
3.	Sposób przekazywania informacji	
4.	Termin przekazania informacji	
5.	Ilość informacji	
6.	Szczegółowość informacji	
7.	Prawdziwość informacji /wiarygodność/	
8.	Aktualność informacji	

37. Jakiego rodzaju spostrzeżenia wynikające z pracy zespołu podgrywającego, których uwzględnienie mogłoby w przyszłości usprawnić jego pracę.

SPRAWOZDANIE

z badań poglądów i odczuć słuchaczy - członków zespołów podgrywających po ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL /ankieta 03/P/86/

CEL BADAŃ: Ustalić odczucia i poglądy słuchaczy I i II KWL po ćwiczeniu szkieletowym na problematykę ich działania w zespołach podgrywających.

METODA BADAWCZA: Badanie opinii - ankietowanie.

ILOŚĆ BADANYCH

Skład respondentów Kurs słuchaczy	Słuchacze podgrywający pułkowe elementy ugr. boj. PP	Słuchacze podgrywający dywizyjne elementy ugr. boj. PD	Razem
I KWL	14	-	14
II KWL	-	17	17
Razem	14	17	31

TERMIN PROWADZENIA BADAŃ: 5-10.07.1986 r.

OPIS PRZEBIEGU BADAŃ:

Ankiety zostały przekazane starszym I i II KWL. Zostali oni szczegółowo poinformowani o celu i organizacji badań oraz o podziale ankiet dla poszczególnych grup respondentów. Cel badań był również podany we wstępnej części ankiety. Ponadto respondenci byli poinformowani o tym, że podobne pytania zostaną postawione ćwiczącym.

WYNIKI BADAŃ:

1. Respondenci mieli odpowiedzieć czy uczestniczyli w zajęciach przygotowujących ich do pracy w zespole podgrywającym.

W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie właściwej odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	8	57,2	16	94,1	24	77,4
Nie	6	42,8	1	5,9	7	22,6

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że aż 22,6% słuchaczy działających w zespołach podgrywających uważa że nie brało udziału w szkoleniu przygotowującym ich do pracy w tych zespołach.

Wniosek ogólny:

a/ Szkolenie przygotowujące zespoły podgrywające do pracy było tak bardzo niewystarczające lub ogólne że część słuchaczy nawet nie wiedziała, że bierze udział w takim szkoleniu;

lub też:

b/ W stosunku do członków zespołów podgrywających za mała była wymagalność ich uczestnictwa w szkoleniu przygotowującym do pracy w zespołach.

2. Respondenci mieli odpowiedzieć w jakiej formie odbyło się przygotowanie ich do pracy w zespole podgrywającym i ile czasu trwało to przygotowanie.

W tym celu przedstawiono respondentom pięć form /z możliwością dopisania innych/ i siedem przedziałów czasowych i poproszono ich o wybór form zajęć i zaznaczenie czasu trwania poszczególnych zajęć. /Respondenci mogli zaznaczać więcej niż jedną formę/.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

/W tabeli ujęto tylko te przedziały czasowe, które były uwzględniane przez respondentów/.

Respondenci	PP								FD								Razem	
	Do 0,5g		0,5 1godz		1-2 godz		Razem		Do 0,5g		0,5 1godz		1-2 godz		Razem			
	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%	I1.	%
Ogólne wytyczne	7	38,8	1	5,6	—	—	8	44,4	6	21,5	3	10,7	—	—	9	32,2	17	37,0
Szczegółowe wytyczne	1	5,6	1	5,6	—	—	2	11,2	1	3,6	5	17,8	2	7,2	8	28,6	10	21,7
Instruktaż	4	22,2	4	22,2	—	—	8	44,4	3	10,7	3	10,7	5	5	11	39,2	19	41,3
Planowane szkol. z elem. pokazu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trening	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, że:

- w czasie przygotowania zespołów podgrywających do pracy stosowano w zasadzie dwie formy: wytyczne i instruktaż. Żaden ze słuchaczy nie wymienił takich form jak: planowe szkolenie z elementami pokazu i trening;
- mniej czasu poświęcono na przygotowanie podgrywki pułkowej, więcej na przygotowanie podgrywki dywizyjnej.

Wniosek ogólny:

- W szkoleniu członków zespołów podgrywających stosowano najprostsze formy, a mianowicie: wytyczne i instruktaż;
 - Niektórzy słuchacze uczestniczyli w dwóch formach przygotowujących ich do działania w zespołach podgrywających.
3. Respondenci mieli wyrazić swoją ocenę czy wystarczająco zostali przygotowani do działania w zespole podgrywającym.

W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	9	64,3	17	100	26	83,8
Nie	3	21,4	-	-	3	9,7
Nie mam zdania	2	14,3	-	-	2	6,5

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika że zdecydowana większość słuchaczy /83,8%/, w ich odczuciu została wystarczająco przygotowana do działania w zespole podgrywającym.

Na podstawie badań przeprowadzonych wśród ćwiczących /badania 02/II/ można stwierdzić, że działanie zespołu podgrywającego miało dość dużo usterek.

Wniosek ogólny: Członkowie zespołów podgrywających nie byli obiektywni w swoich odpowiedziach, albo też nie rozumieją istoty działania zespołów podgrywających i realizmu ćwiczenia szkieletowego. Można przypuszczać, że ich praca nie była poddana szczegółowej ocenie przez przełożonych skoro takie są ich odpowiedzi w kilka dni po ćwiczeniu szkieletowym.

4. Respondenci mieli wyrazić swoje życzenia czego chcieliby się dowiedzieć podczas przygotowywania ich do działania w zespole podgrywającym.

Najczęściej powtarzające się postulaty:

a/ Podgrywka pułkowa:

- przebieg ćwiczenia, jego etapy, tematy i zagadnienia szkoleniowe w etapach;
- zorganizować obieg informacji wewnątrz podgrywki;
- sposoby przekazywania informacji ćwiczącym;
- organizacja pracy podgrywki;

- "przetrenować chociaż jeden epizod ćwiczenia z wrysowaniem sytuacji na mapę.

b/ Podgrywka dywizyjna:

- postulaty jak wyżej, a dodatkowo:
- "umożliwić korzystanie z jakiegoś harmonogramu podawania wiadomości".

WNIOSKI: Postulaty słuchaczy są jednocześnie wnioskami z badań.

5. Respondenci mieli odpowiedzieć ilu członków liczył zespół podgrywający, w którym działali podczas ćwiczenia szkieletowego.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela:

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Czterech oficerów	3	21,5	-	-	3	9,7
Pięciu oficerów	1	7,1	-	-	1	3,2
Sześciu oficerów	-	-	1	5,9	1	3,2
Dziesięciu oficerów	-	-	12	70,6	12	38,8
Jedenastu oficerów	9	64,3	1	5,9	10	32,2
Dwunastu oficerów	1	7,1	3	17,6	4	12,9

Uwaga: Skład zespołu podgrywającego podano tylko taki jaki był w odpowiedziach respondentów.

WNIOSKI: Z odpowiedzi słuchaczy - członków zespołów podgrywających wynika, że zespoły składały się z 4-12 oficerów. Jako średnią ilość można przyjąć dziesięciu /38,8% odpowiedzi/, jedenastu /32,2% odpowiedzi/.

Charakterystyczne jest to, że skład zespołów podgrywających dla zespołów pułkowych był 4-5 i 11-12, a w "podgrywce" dywizyjnej 6-12. W "podgrywce pułkowej" najwięcej zespołów było jedenasto osobowych /64,3%/, natomiast w podgrywce dywizyjnej - dziesięcioosobowych /70,6%/.

Wniosek ogólny: Wielkość zespołów podgrywających nie była uzależniona

od podgrywanego szczebla dowodzenia.

6. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię o wielkości /liczebności/ zespołu podgrywającego, w którym działali podczas ćwiczenia szkieletowego.

W tym celu przedstawiono respondentom cztery odpowiedzi i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie właściwej odpowiedzi.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Za duża	-	-	-	-	-	-
Za mała	6	42,8	8	47,1	14	45,0
Wystarczająca	8	57,2	9	52,9	17	55,0
Nie mam zdania	-	-	-	-	-	-

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że niewielka większość słuchaczy /55,9%/ ocenia za "wystarczającą" wielkość zespołu podgrywającego. Natomiast pozostali /45,0% odpowiedzi/ słuchacze uważają, że zespoły podgrywające były za małe..Żaden ze słuchaczy nie stwierdził że, zespoły podgrywające były za duże.

Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej - bardzo zbliżony.

Wniosek ogólny: Zespoły podgrywające powinny być liczniejsze /zarówno pułkowe i dywizyjne/.

7. Respondenci mieli odpowiedzieć czy zespół podgrywający w ćwiczeniu szkieletowym działał w sposób ciągły.

W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

sferą działalności zespołów podgrywających, a więc w sferze działalności kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących.

9. Respondenci mieli odpowiedzieć ile elementów podgrywali jako członkowie określonego zespołu autorskiego. Respondentów poproszono o wpisanie ilości cyfrą. Zestawienie odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Dwa elementy	-	-	3 ^{1/1}	17,6	3	9,7
Trzy elementy	6	42,9	-	-	6	19,3
Cztery elementy	7	50,0	3	17,6	10	32,3
Pięć elementów	-	-	3	17,6	3	9,7
Sześć elementów	1	7,1	5	29,6	6	19,3
Siedem elementów	-	-	-	-	-	-
Osiem elementów	-	-	3	17,6	3	9,7

1/ Były to dwa pz /pcz/ pierwszego rzutu.

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że

- ilość elementów ugrupowania bojowego podgrywanych przez jednego członka zespołów podgrywających była bardzo zróżnicowana /od 2-8 elementów/;
- w podgrywce pułkowej rozpiętość ilości podgrywanych elementów przez jednego oficera była mniejsza niż w podgrywce dywizyjnej /w pułkowej 3-6 elementów, w dywizyjnej 2-8 elementów/;
- najczęściej jeden oficer podgrywał cztery elementy;
- na drugim miejscu wśród odpowiedzi - jeden oficer podgrywał dwa /19,3%/ i sześć /19,3%/ elementów.

Wniosek ogólny:

- a/ Ilość elementów podgrywanych przez jednego oficera była bardzo zróżnicowana.
- b/ Najczęściej jeden oficer podgrywał trzy, cztery lub sześć elementów.
- c/ W podgrywacie pułkowej jeden oficer podgrywał średnio mniej elementów niż w podgrywacie dywizyjnej.

10. Respondentów poproszono o wymienienie elementów ugrupowania bojowego, które "podgrywali" w toku ćwiczenia szkieletowego. Pytanie to miało sprawdzić poprawność odpowiedzi słuchaczy na poprzednie pytanie. Nie stwierdzono odpowiedzi niezgodnej z poprzednim pytaniem.

Wniosek ogólny: Odpowiedzi słuchaczy można uznać za zgodne z ich stanem wiedzy o przebiegu ćwiczenia szkieletowego, odczuciami, ocenami i poglądami dotyczącymi tegoż ćwiczenia.

11. Respondenci mieli wyrazić swój pogląd na wielkość elementów ugrupowania bojowego przez nich podgrywanych w ćwiczeniu szkieletowym. W tym celu przedstawiono respondentom cztery odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Odpowiedzi						
Za duża	8	57,2	8	47,0	16	51,6
Odpowiednia	6	42,8	7	41,2	13	42,0
Za mała	-	-	-	-	-	-
Nie mam zdania	-	-	2	12,8	2	6,4

WNIOSKI: Z tabeli wynika:

- niewielka większość słuchaczy - członków zespołów podgrywających wyraża pogląd, że ilość podgrywanych elementów przez jednego oficera była za duża /51,6% odpowiedzi/;
- żaden ze słuchaczy nie stwierdził, że ilość podgrywanych elementów jest za mała.

Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej jest zbliżony.

Wniosek ogólny: Ilość elementów podgrywanych przez jednego oficera z zespołów podgrywających w większości przypadków była za duża.

12. Respondenci mieli odpowiedzieć czy przez cały czas trwania ćwiczenia podgrywali te same elementy. W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		HD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	12	85,7	17	100	29	93,6
Nie	2	14,3	-	-	2	6,4

WNIOSKI: Zdecydowana większość /93,6%/ słuchaczy - członków podgrywki stwierdza, że przez cały czas trwania ćwiczenia podgrywali te same elementy.

Wniosek ogólny:

- a/ Jest to poprawne z punktu widzenia organizacji ćwiczenia i sprawnego jego przebiegu.
- b/ Jest to niepoprawne z punktu widzenia procesu dydaktycznego słuchaczy /w podgrywce słuchacze także powinien się uczyć/.

c/ Należy szukać takiego rozwiązania ażeby słuchacz podgrywał te same elementy w ciągu całego ćwiczenia, ale bardziej zróżnicowane np. zarówno ogólnowojskowe i specjalistyczne; znajdujące się w różnym miejscu w ugrupowaniu bojowym ćwiczących; wykonujące różne zadania itp.

13. Respondenci mieli odpowiedzieć czy w czasie ćwiczenia szkieletowego każdy z członków zespołu podgrywającego miał środki łączności do swojej dyspozycji. W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	3	21,5	2	11,8	5	16,1
Nie	11	78,5	15	88,2	26	83,9

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy /83,9%/ odpowiedziała, że nie posiadali środka łączności do swojej wyłącznej dyspozycji. Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej jest zbliżony.

Wniosek ogólny: Pomimo, że każdy z członków podgrywki podgrywał kilka elementów /odpowiedzi na pytanie 11/ to nie posiadali środka łączności do swojej wyłącznej dyspozycji.

14. Respondenci mieli odpowiedzieć ilu członków zespołu podgrywającego korzystało z jednego środka łączności. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia **tabela 1 / strona 293/**

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że ilość członków podgrywki korzystająca z jednego środka była bardzo zróżnicowana i wynosiła od 2-5 oficerów. Najczęściej z jednego środka łączności korzystało trzech /45,2% odpo./

i czterech /32,2% odp./ oficerów. Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej jest zbliżony.

Wniosek ogólny:

a/ Ilość oficerów podgrywki korzystających z jednego środka łączności nie wynikał z podgrywanego szczebla.

b/ Najczęściej z jednego środka łączności korzystało 3-4 oficerów z podgrywki.

15. Respondenci mieli odpowiedzieć czy szyfrowali /kodowali/ informacje, które przekazywali ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom trzy odpowiedzi i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Nie były szyfrowane	3	21,5	2	11,8	5	16,2
Częściowo były szyfrow.	11	78,5	15	88,2	26	83,8

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy /83,8%/ odpowiedziała, że częściowo szyfrowano /kodowano/ informacje przekazywane ćwiczącym. Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej jest zbliżony. Żaden z oficerów nie szyfrował wszystkich informacji przekazywanych ćwiczącym.

Wniosek ogólny:

a/ W ćwiczeniu szkieletowym podgrywka nie szyfrowała /kodowała/ wszystkich informacji, które przekazywała ćwiczącym.

b/ Doskonalać działalność podgrywki, należy widzieć problem właściwego klasyfikowania informacji podlegających szyfrowaniu /kodowaniu/. /Nie może to wynikać z przypadku/.

16. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię jakie były przyczyny tego, że nie wszystkie informacje przekazywane ćwiczącym były szyfrowane /kodowane/. W tym celu przedstawiono respondentom pięć odpowiedzi /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie właściwych odpowiedzi /ilość wg uznania respondentów/. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci		PP		PD		Razem	
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Brak tabeli kodowych		1	7,1	-	-	1	3,2
Brak czasu		4	28,6	10	58,8	14	45,2
Nie było nakazu przełożonych		8	57,2	4	23,6	12	38,8
Brak umiejętności / w zespole/		-	-	-	-	-	-
Brak umiejętności u ćwiczących		-	-	1	5,9	1	3,2
Dopisane przez respondentów	Duża ilość dokumen. kod.	1	7,1	-	-	1	3,2
	Część telefonów była utajniona	-	-	2	11,7	2	6,4

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy - członków podgrywki uważa, że przyczyną niekodowania /nieszyfrowania/ informacji był brak czasu i brak jednoznacznego nakazu przełożonych. Tylko znikoma część oficerów z podgrywki /6,4%/ podaje, że przyczyną niekodowania było posługiwanie się telefonami utajnionymi. W podgrywce pułkowej aż 57,2% oficerów stwierdza, że nie było jednoznacznego nakazu przełożonych dotyczącego kodowania i szyfrowania natomiast w podgrywce dywizyjnej 58,8% oficerów stwierdza, że nie kodowano /szyfrowano/ informacji dla ćwiczących ze względu na brak czasu.

Wniosek ogólny: Przyczyną niekodowania informacji dla zespołów ćwiczących był brak czasu w zespołach podgrywających oraz brak jednoznacznego nakazu przełożonych w tym zakresie.

17. Respondenci mieli odpowiedzieć czy ćwiczący zgłaszali do nich żądania o dodatkowe informacje taktyczno-operacyjne w czasie ćwiczenia szkielekowego. Wtym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	6	42,9	10	58,8	16	51,6
Nie	8	57,1	7	41,2	15	48,4

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że niewiele ponad połowę /51,6%/ oficerów z zespołów podgrywających podało o zgłaszanych przez ćwiczących żądaniach o dodatkowe informacje. Porównując ten wynik badania z wynikiem badania opinii słuchaczy z zespołów ćwiczących /pyt. 4, ankieta 02/CW/86/II /, można stwierdzić, że zdanie słuchaczy jest inne niż zdanie oficerów z zespołów podgrywających. Wskaźnik podawany przez oficerów ćwiczących wynosi 84,5 %. Można przypuszczać, że ten wskaźnik jest bliższy prawdy.

Wniosek ogólny: Ilość informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym przez zespoły podgrywające była niewystarczająca

18. Respondenci mieli odpowiedzieć czego dotyczyły żądania ćwiczących kierowane do zespołu podgrywającego i jaki był rodzaj tych żądań. W tym celu przedstawiono respondentom trzy rodzaje żądań ćwiczących oraz pięć elementów których dotyczyć mogły żądania i poproszono ich /respondentów/ o wybranie i zaznaczenie właściwych odpowiedzi /ilość odpowiedzi wg uznania respondentów/. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Elementy ugrup. ilość i procent odpowiedzi Rodzaj żądania	Elementy ugr. boj. szczebla ćwiczącego		Elementy ugr. boj. szczebla nadrzędnego		Sąsiedzi		Nieprzyjacieli		Inne		Razem %
	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%	
Uszczegółowienie informacji	23	21,8	6	5,7	2	1,9	9	8,5	-	-	37,9
Powtórzenie informacji	8	7,5	4	3,8	1	0,9	1	0,9	-	-	13,1
Rozszerzenie informacji	8	7,5	2	1,9	3	2,8	3	2,8	-	-	15,0
Podanie nowych informacji	12	11,4	5	4,7	3	2,8	9	8,5	7	6,6	34,0
Razem	-	48,2	-	16,1	-	8,4	-	20,7	-	6,6	100

WNIOSKI: Z zestawienia odpowiedzi słuchaczy z podgrywki wynika, że:

- najwięcej żądań ćwiczących dotyczyło uszczegółowienia informacji /37,9%/ oraz podania nowych informacji /34,0%/;
- najwięcej żądań ćwiczących dotyczyło elementów ich ugrupowania bojowego /48,2%/ i nieprzyjaciela /20,7%/.

Wnioski ogólne:

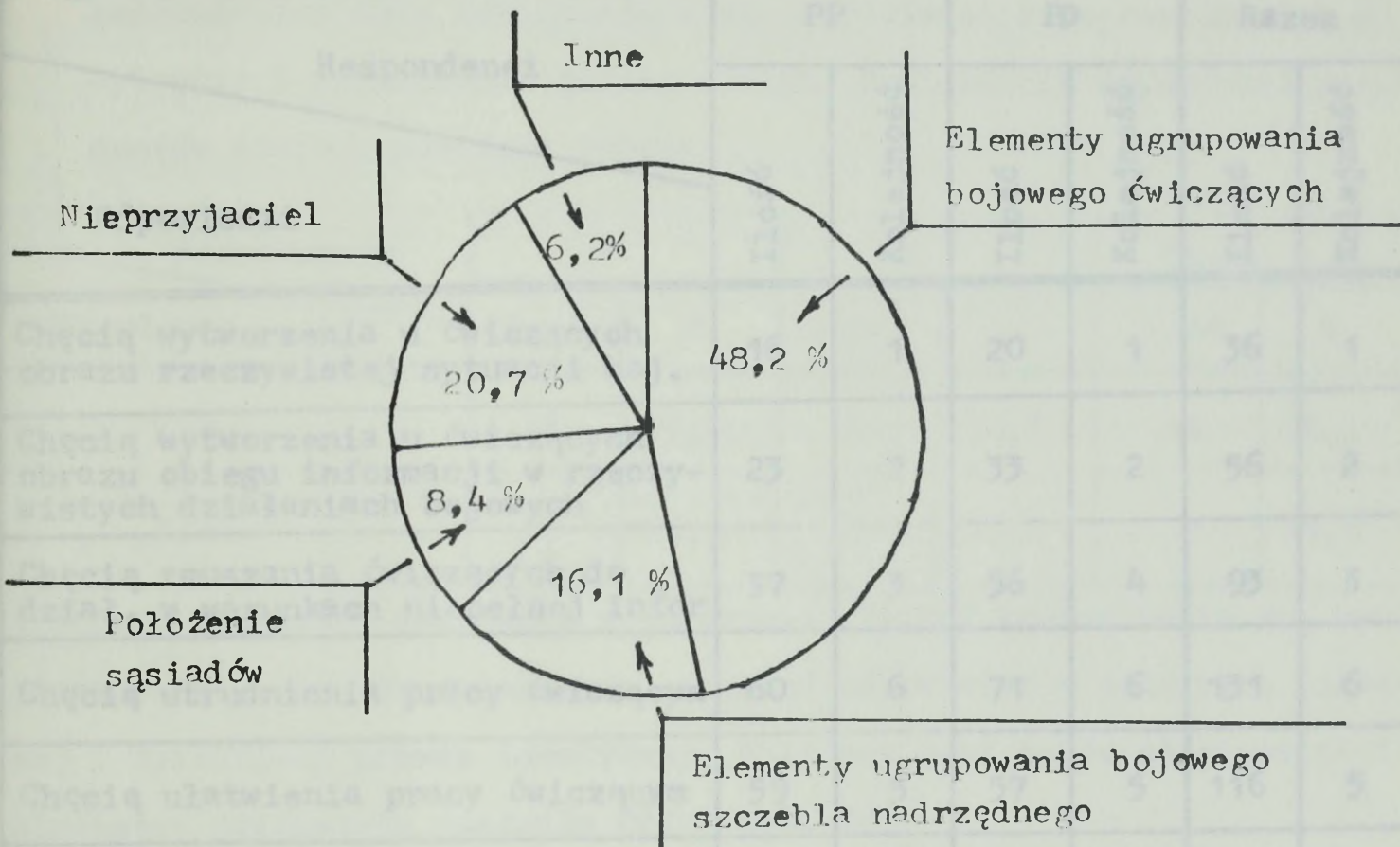
a/ Zespoły podgrywające podawały informacje zbyt ogólne i ćwiczący

często żądali ich uszczegółowienia lub rozszerzenia.

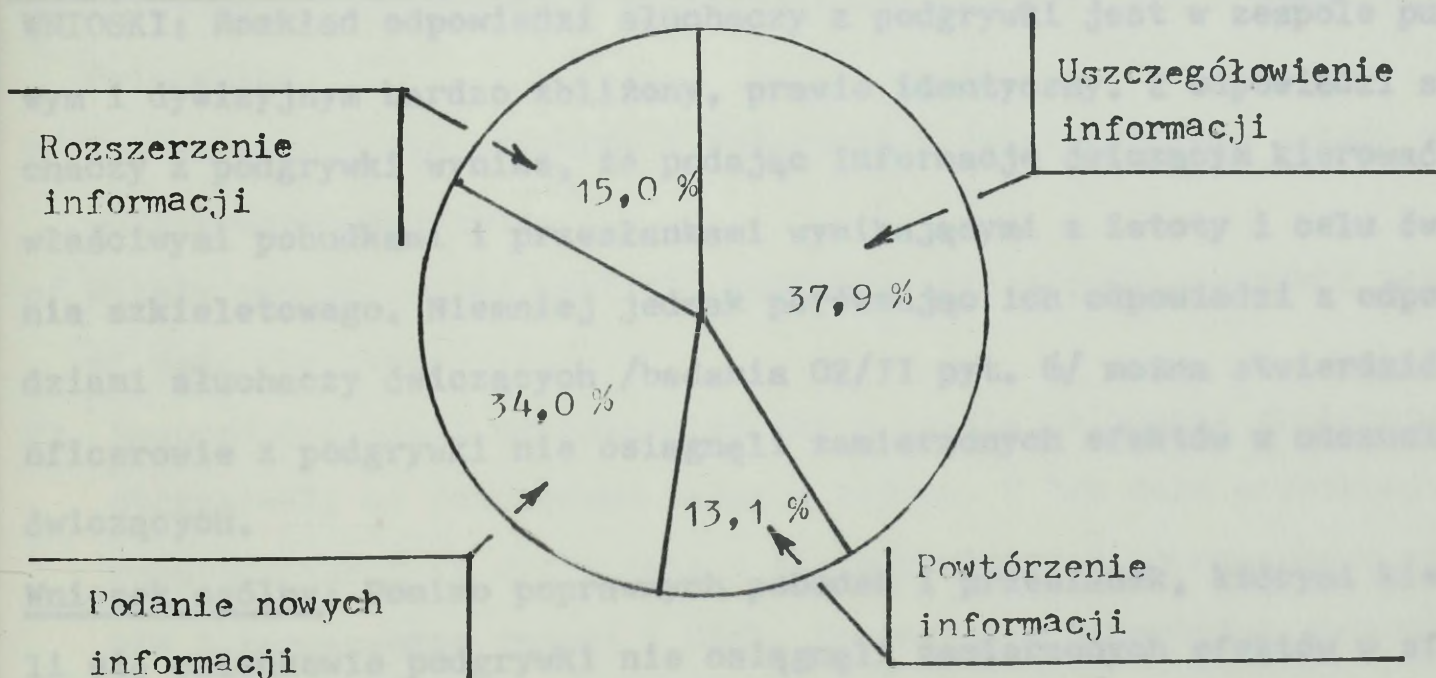
b/ Ilość informacji była dla ćwiczących niewystarczającą i dlatego żądali podwania nowych informacji;

c/ Zwiększenia wymaga obsada podgrywających za elementy ugrupowania bojowego ćwiczących.

Układ zadań słuchaczy wg grup informacji

Układ zadań słuchaczy wg rodzaju żądań

19. Respondenci mieli odpowiedzieć czym się kierowali przekazując ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne w czasie ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom sześć odpowiedzi /z możliwością dopisania innych/ i poproszono o wybranie oraz oznaczenie według ważności swoich odpowiedzi przyjmując 1-najważniejsze. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność
Chęcią wytworzenia u ćwiczących obrazu rzeczywistej sytuacji boj.	16	1	20	1	36	1
Chęcią wytworzenia u ćwiczących obrazu obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych	23	2	33	2	56	2
Chęcią zmuszania ćwiczących do dział. w warunkach niepełnej infor.	37	3	56	4	93	3
Chęcią utrudnienia pracy ćwiczącym	60	6	71	6	131	6
Chęcią ułatwienia pracy ćwiczącym	59	5	57	5	116	5
Chęcią usprawnienia przebiegu ćwiczeń	47	4	54	3	101	4

WNIOSKI: Rozkład odpowiedzi słuchaczy z podgrywki jest w zespole pułkowym i dywizyjnym bardzo zbliżony, prawie identyczny. Z odpowiedzi słuchaczy z podgrywki wynika, że podając informacje ćwiczącym kierować się właściwymi pobudkami i przesłankami wynikającymi z istoty i celu ćwiczenia szkieletowego. Niemniej jednak porównując ich odpowiedzi z odpowiedziami słuchaczy ćwiczących /badania 02/II pyt. 6/ można stwierdzić, że oficerowie z podgrywki nie osiągnęli zamierzonych efektów w odczuciach ćwiczących.

Wniosek ogólny: Pomimo poprawnych pobudek i przesłanek, którymi kierowali się członkowie podgrywki nie osiągnęli zamierzonych efektów w sferze

odczuć zespołów ćwiczących. Szczególnie jaskrawe różnice dotyczą wytworzenia u ćwiczących obrazu obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych - podgrywka chęci w tym zakresie stawia na drugim miejscu, a ćwiczący efekt w tym zakresie na przedostatnim /5/ miejscu.

20. Respondenci mieli odpowiedzieć czy w czasie ćwiczenia szkieletowego osobiście kontaktowali się z ćwiczącymi. W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów zawiera poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	11	78,6	12	70,6	23	74,2
Nie	3	21,4	5	29,4	8	25,8

WNIOSKI: Większość słuchaczy z podgrywki /74,2%/ kontaktowała się ze słuchaczami zespołów ćwiczących. Rozkład odpowiedzi w podgrywce pułkowej i dywizyjnej prawie identyczny. Zbliżony jest także do odpowiedzi słuchaczy ćwiczących /badania 02/II pyt. 7/.

Wniosek ogólny:

- a/ Oficerowie z podgrywki w większości kontaktowali się z zespołami ćwiczącymi.
- b/ Kontaktowanie się oficerów z podgrywki z ćwiczącymi nie zależy od podgrywanego szczebla.
- c/ Należy poddać pełnej kontroli kontaktowanie się ćwiczących z zespołami podgrywającymi.

21. Respondenci mieli odpowiedzieć czy w czasie ćwiczenia szkieletowego otrzymywali od ćwiczących zadania bojowe. W tym celu przedstawiono respondentom dwie wykluczające się odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów

przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Tak	14	100	17	100	31	100
Nie	-	-	-	-	-	-

Wniosek ogólny: Wszyscy słuchacze z podgrywki otrzymywali zadanie bojowe od ćwiczących.

22. Respondenci mieli podać przyczyny osobistego kontaktowania się z ćwiczącymi podczas ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom pięć przyczyn /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o wybranie i oznaczenie wg częstotliwości ich występowania przyjmując 1-najczęściej. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność
"Uporządkowanie" położenia stron u ćwiczących	28	3	38	5	66	4
Zlikwidowanie "przekłamań na linii"	29	4	33	4	62	3
Udział w rekonesansie ćwiczących	27	2	32	3	59	2
Udział w stawianiu przez ćwiczących zadań bojowych	17	1	20	1	37	1
Udział w wysłuchaniu meldunków decyzji przez ćwiczących	33	5	29	2	62	3

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, że najczęstszą przyczyną kontaktowania się oficerów z podgrywki z zespołami ćwiczącymi był udział w stawianiu przez ćwiczących zadań bojowych oraz udział w rekonesansie ćwiczących. "Uporządkowanie" położenia stron i zlikwidowanie "przekłamań na linii" wymienione są przez oficerów podgrywki jako najrzadsze

przyczyny kontaktowania się z ćwiczącymi. W świetle badań prowadzonych w zespołach ćwiczących /badania 02/II pyt. 8/ odpowiedzi ćwiczących są akurat odwrotne.

Wniosek ogólny:

- a/ Przyczyną osobistego kontaktowania się oficerów z podgrywki z zespołami ćwiczącymi bywa także "uporządkowanie" położenia stron u ćwiczących.
- b/ Należy poddać pełnej kontroli kontaktowanie się ćwiczących z zespołami podgrywającymi.

23. Respondenci mieli odpowiedzieć w jakiej formie ćwiczący stawiali im zadania bojowe w czasie ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom pięć form /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o wybranie i oznaczenie kolejności wg częstotliwości stosowania przyjmując 1-najczęściej. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		PD		Razem	
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność
Pisemnie zgodnie z wzorami dokumentów bojowych	33	4	24	1	57	2
Pisemnie niezgodnie z wzorami dokumentów bojowych	36	5	51	4	87	5
Ustnie przez techniczne środ. łącz	13	1	24	1	37	1
Ustnie przez kontakt osobisty	25	2	35	2	60	3
Na kalce /mapie/	28	3	45	3	73	4

WNIOSKI: Pytanie powyższe było tzw. pytaniem krzyżowym sprawdzającym prawdziwość odpowiedzi w badaniach prowadzonych w zespołach ćwiczących.

/badania 02/II pyt. 10/. Rozkład odpowiedzi słuchaczy z podgrywki jest bardzo zbliżony do odpowiedzi słuchaczy z zespołów dywizyjnych, a szczególnie do odpowiedzi słuchaczy pionu operacyjnego tegoż zespołu.

Sumaryczne wyniki odpowiedzi słuchaczy ćwiczących i słuchaczy z podgrywki są prawie identyczne stąd wniosek ogólny/ można uznać prawdziwość ich odpowiedzi.

24. Respondenci mieli odpowiedzieć jakie informacje taktyczno-operacyjne przekazywali ćwiczącym w czasie ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom dziewięć grup informacji taktyczno-operacyjnych i poproszono o wybranie i oznaczenie kolejności według ilości przyjmując 1-najwięcej. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia tabela /s. 280/

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że wg słuchaczy z podgrywki:

- najwięcej informacji przekazywanych przez nich do ćwiczących dotyczyło położenia elementów ugrupowania bojowego ćwiczących oraz informacji o nieprzyjacielu;
- najmniej informacji przekazywanych do ćwiczących dotyczyło: danych o sąsiadach, współdziałaniu i zabezpieczeniu działań bojowych oraz zamiarów dalszego działania elementów ugrupowania bojowego ćwiczących.

Wniosek ogólny: W ćwiczeniu szkieletowym zespoły podgrywające przekazywały ćwiczącym w zasadzie informacje niezbędne do podejmowania przez nich decyzji. Nie w pełnym zakresie ukazywały obraz obiegu informacji w rzeczywistych działaniach bojowych.

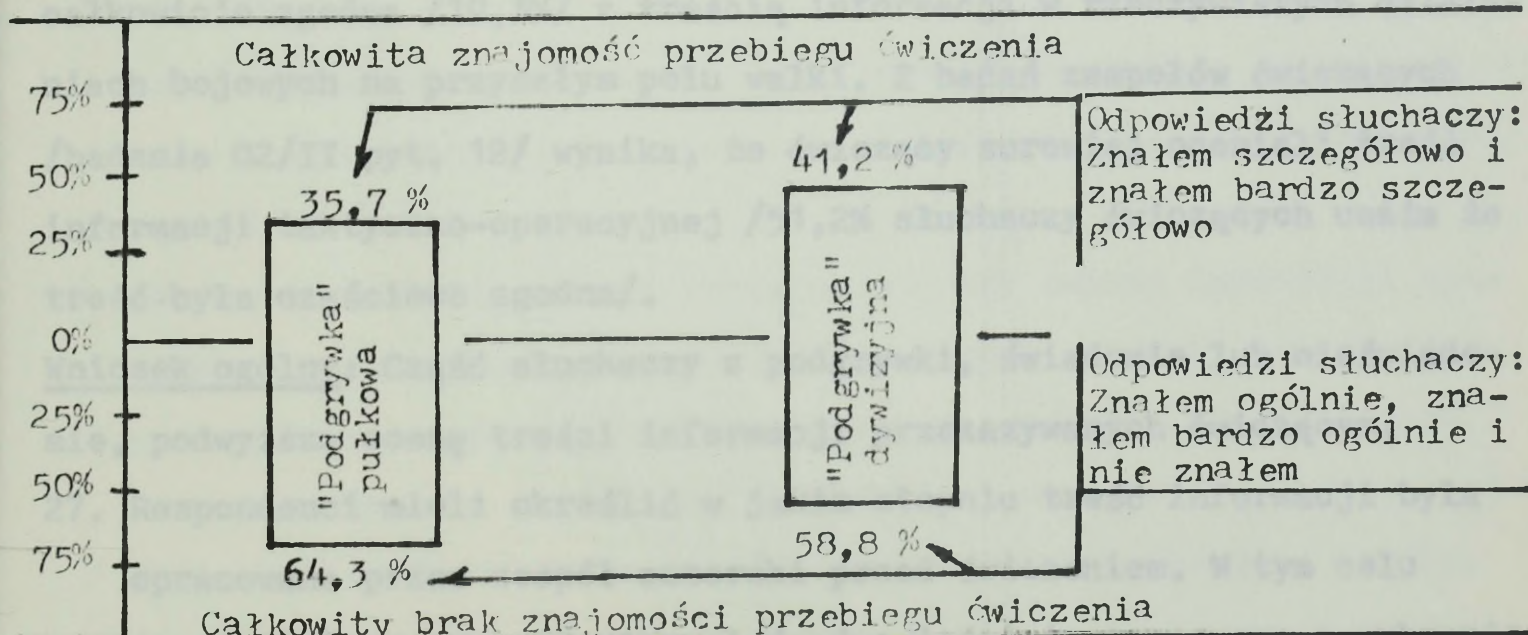
Dane o sąsiadach i własnym działaniu elementów ugrupowania bojowego ćwiczących	43	4	67	6	110	7
Prośby w kierunku podległych elementów ugrupowania bojowego ćwiczących	37	5	62	4	99	4

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność
Odpowiedzi						
O położeniu ogólnowojskowych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	25	1	73	8	98	3
O położeniu specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego	32	2	26	1	58	1
O położeniu elementów ugrupowania bojowego szczebla nadrzędnego	46	6	63	5	109	6
Dane dotyczące współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych organizowanego przez szczebel nadrzędny	48	8	69	7	117	8
Dane dotyczące zadań bojowych ćwiczących	47	7	57	3	104	5
Dane o nieprzyjacielu	37	3	54	2	91	2
Dane o sąsiadach	44	5	80	9	124	9
Dane o zamiarach dalszego działania elementów ugrupowania bojowego ćwiczących	43	4	67	6	110	7
Prośby w imieniu podległych elementów ugrupowania bojowego ćwiczących	37	3	62	4	99	4

25. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię w jakim stopniu znali przebieg ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom pięć odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Znałem bardzo szczegółowo	-	-	1	5,9	1	3,2
Znałem szczegółowo	5	35,7	6	35,3	11	35,5
Znałem ogólnie	4	28,6	10	58,8	14	45,2
Znałem bardzo ogólnie	4	28,6	-	-	4	12,9
Nie znałem	1	7,1	-	-	1	3,2

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia odpowiedzi słuchaczy wynika, że większość słuchaczy z podgrywki znała przebieg ćwiczenia ogólnie. Lepiej znali przebieg ćwiczenia słuchacze z podgrywki dywizyjnej, chociaż również większość słuchaczy /58,8%/ stwierdza, że znali ogólnie przebieg ćwiczenia.

Wniosek ogólny: Większość członków zespołów podgrywających znała przebieg ćwiczenia ogólnie.

26. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię czy treść informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywali ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym była zgodna z treścią informacji które będą przekazywane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki. W tym celu przedstawiono respondentom pięć odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		HD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	5	35,7	1	5,9	6	19,3
Zgodna	7	50,1	12	70,5	19	61,3
Częściowo zgodna	1	7,1	2	11,8	3	9,7
Raczej niezgodna	1	7,1	2	11,8	3	9,7
Całkowicie niezgodna	-	-	-	-	-	-

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy z podgrywki uważa, że treść informacji przekazywanych przez nich ćwiczącym była zgodna /61,3%/ całkowicie zgodna /19,3%/ z treścią informacji w rzeczywistych działaniach bojowych na przyszłym polu walki. Z badań zespołów ćwiczących /badania 02/II pyt. 12/ wynika, że ćwiczący surowiej oceniali treść informacji taktyczno-operacyjnej /51,2% słuchaczy ćwiczących uważa że treść była częściowo zgodna/.

Wniosek ogólny: Część słuchaczy z podgrywki, świadomie lub nieświadomie, podwyższa ocenę treści informacji przekazywanych ćwiczącym.

27. Respondenci mieli określić w jakim stopniu treść informacji była opracowana przez zespół autorski przed ćwiczeniem. W tym celu przedstawiono respondentom pięć odpowiedzi i poproszono o wybranie

i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci Odpowiedzi	PP		FD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Pełnym	2	14,3	-	-	2	6,4
Prawie pełnym	4	28,6	10	58,9	14	45,2
Częściowo pełnym	3	21,4	3	17,6	6	19,3
Niepełnym	5	35,7	4	23,5	9	21,9
W ogóle nie była oprac	-	-	-	-	-	-

WNIOSEK: Z powyższego zestawienia wynika, że w ocenie słuchaczy z podgrywki około połowy /51,6%/ informacji dla ćwiczących było opracowanych przez zespół autorski przed ćwiczeniem w prawie pełnym i pełnym zakresie. Rozkład odpowiedzi słuchaczy w zespole dywizyjnym i pułkowym jest zbliżony.

Wniosek ogólny:

a/ Około połowa informacji przekazywanych ćwiczącym przez zespoły podgrywające była opracowana przed ćwiczeniem przez zespół autorski ćwiczenia.

b/ Ilość informacji opracowanych przez zespół autorski i przekazywanych przez zespół autorski ćwiczącym nie zależy od szczebla zespołu ćwiczącego.

28. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię czy zakres informacji taktyczno-operacyjnej opracowanej przez zespół autorski był dla respondentów wystarczającym. W tym celu respondentom przedstawiono trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		ID		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Wystarczający	8	57,1	12	70,6	20	64,5
Nie wystarczający	4	28,6	4	23,5	8	25,8
Nie mam zdania	2	14,3	1	5,9	3	9,7

WNIOSKI: Większość słuchaczy z podgrywki /64,5%/ uważa, że ilość informacji opracowanych przed ćwiczeniem przez zespół autorski była wystarczająca. Rozkład odpowiedzi w zespole pułkowym i dywizyjnym jest nieco zróżnicowany. W zespole pułkowym wyższy jest wskaźnik odpowiedzi, że ilość informacji opracowanej przez zespół autorski jest niewystarczająca.

Wniosek ogólny:

a/ Dla większości słuchaczy z podgrywki ilość informacji opracowanych przed ćwiczeniem przez zespół autorski była wystarczająca.

b/ Ilość informacji opracowanych przed ćwiczeniem przez zespół autorski należy uzależnić od ćwiczącego szczebla.

29. Respondenci mieli wyrazić własne propozycje zmian w treści informacji taktyczno-operacyjnych w celu ich zbliżenia do treści informacji występujących w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Respondenci uważają, że treść informacji taktyczno-operacyjnych przekazywanych ćwiczącym w ćwiczeniu szkieletowym była na ogół zgodna z treścią informacji występujących na przyszłym polu walki w toku rzeczywistych działań bojowych.

Uwagi respondentów dotyczyły działania zespołu podgrywającego w ogóle:

- treść informacji na mapie ogólnej "podgrywki" powinna być bardziej szczegółowa;
- jeden oficer powinien podgrywać jeden element ugrupowania bojowego;

- "podgrywka powinna mieć harmonogram podawania wiadomości /informacji/;
- "podgrywka to nie tylko źródło informacji dla ćwiczących, ale przede wszystkim dowódca podległych elementów ugrupowania bojowego";
- poddać pełnej kontroli kontaktowanie się ćwiczących z "podgrywką" zachowując w pełni warunki czasowo-przestrzenne;
- zwiększyć ilość informacji o treści wyrażającej problemy podwładnych a zwłaszcza ich prośby do ćwiczących.

WNIOSKI: Propozycje i uwagi słuchaczy z podgrywki są jednocześnie wnioskami.

30. Respondenci mieli odpowiedzieć w jakiej formie przekazywali ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne oraz jaka była częstotliwość stosowania poszczególnych form. W tym celu respondentom przedstawiono osiem form przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych /z możliwością dopisania innych/ oraz pięć ocen częstotliwości ich stosowania i poproszono respondentów o wybranie i zaznaczenie stosowanych form i częstotliwości ich stosowania. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	Bardzo często stosowana		Często stosowana		Rzadko stosowana		Bardzo rzadko stosowana		Nie była stosowana	
	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%
Rozkaz /zarządzenie ustnie	4	3,1	2	1,5	3	2,4	1	0,8	6	4,6
Rozkaz /zarządzenie/ na piśmie	1	0,8	1	0,8	-	-	2	1,5	5	3,8
Meldunek bojowy ustnie	20	15,5	7	5,4	4	3,1	-	-	-	-
Meldunek bojowy pisemnie	-	-	3	2,3	-	-	3	2,3	9	7,0
Meldunek bojowy graficznie	2	1,5	4	3,1	4	3,1	1	0,8	7	5,3
Decyzja /meldunek/ graficznie	-	-	-	-	-	-	2	1,5	3	2,3
Decyzja /meldunek/ ustnie	8	6,1	4	3,1	5	3,8	2	1,5	1	0,8
Komunikaty	8	6,1	4	3,1	5	3,8	2	1,5	1	0,8

WNIOSKI: Z tabeli wynika, że ^{roz}kład odpowiedzi słuchaczy z podgrywki jest bardzo zróżnicowany. Bardziej przejrzysty obraz uzyska się po zgrupowaniu odpowiedzi słuchaczy. Zestawienie takie przedstawia poniższa tabela.

Ocena częstotliwości stosowania, ilość i procent odpowiedzi	Bardzo często i często stosowana		Rzadko, bardzo rzadko, nie była stosowana	
	Ilość	%	Ilość	%
Rozkaz /zarządz./ bojowy - ustnie	6	4,6	10	7,7
Rozkaz /zarządz./ bojowy - pisemnie	2	1,6	7	5,3
Meldunek bojowy - ustnie	27	20,9	4	3,1
Meldunek bojowy - pisemnie	3	2,3	11	9,3
Meldunek bojowy - graficznie	6	4,6	12	9,2
Decyzja - meldunek ustny	12	9,2	8	6,1
Decyzja - meldunek graficzny	-	-	5	3,8
Komunikaty	12	9,2	8	6,1
Luźne informacje w dowolnej formie	-	-	-	-

Z powyższego zestawienia wynika, że:

- a/ Oficerowie zespołów podgrywających przekazując informacje ćwiczącym powszechnie stosowali meldunek bojowy ustny, meldunek decyzji podwładnych także ustnie oraz komunikaty.
- b/ Pozostałe formy nie były stosowane lub były stosowane bardzo sporadycznie.

31. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię czy forma przekazywanych ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych była zgodna z ustaleniami normatywnymi zawartymi w regulaminach, instrukcjach, wzorach dokumentów bojowych itp. W tym celu przedstawiono respondentom pięć ocen i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Całkowicie zgodna	7	50,1	6	42,8	13	42,0
Prawie zgodna	5	35,7	9	64,4	14	45,2
Częściowo zgodna	1	7,1	2	11,8	3	9,6
Raczej niezgodna	1	7,1	-	-	1	3,2
Całkowicie niezgodna	-	-	-	-	-	-

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy z podgrywki uważa, że stosowane w ćwiczeniu formy informacji, które były przekazywane przez nich ćwiczącym są prawie zgodne /45,2%/ lub całkowicie zgodne /42,0%/ z formami ustalonymi normatywnie /w regulaminach i instrukcjach/. Z tego, w połączeniu z wnioskami z poprzedniego pytania, można wyciągnąć następujący wniosek ogólny: Układ meldunków ustnych składanych ćwiczącym przez oficerów zespołów podgrywających był całkowicie lub prawie całkowicie zgodny z ustaleniami regulaminów i instrukcji.

32. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian form informacji taktyczno-operacyjnych w celu ich zbliżenia do form występujących w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki. Respondenci uważają, że stosowane formy informacji taktyczno-operacyjnych, które występujące w ćwiczeniu szkieletowym są na ogół zgodne z tymi, które będą stosowane w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Propozycje i uwagi respondentów:

- bardziej dostosować formę do treści informacji;
- więcej przekazywać ćwiczącym informacji w postaci dokumentów sprawozdawczych podległych elementom ugrupowania bojowego /a więc graficznie i pisemnie/;
- stosować różnorodne formy informacji w zależności od źródła pochodzenia;
- stosować również dokumenty nieformalne, /dopuszczać stosowanie form nieregulaminowych/;

WNIOSKI: Propozycje i uwagi respondentów są jednocześnie wnioskami z badań.

33. Respondenci mieli odpowiedzieć jakimi sposobami przekazywali ćwiczącym informacje taktyczno-operacyjne w czasie ćwiczenia szkieletoowego oraz jaka była częstotliwość stosowania poszczególnych sposobów. W tym celu przedstawiono respondentom cztery sposoby przekazywania informacji oraz pięć ocen częstotliwości ich stosowania i poproszono respondentów o wybranie stosowanych sposobów i zaznaczenie częstotliwości ich stosowania. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Ocena częstotliwości stosowania, ilość i procent odp.	Bardzo często stosowane		Często stosowane		Rzadko stosowane		Bardzo rzadko stosowane		Nie był stosowany	
	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%	Il.	%
Sposoby										
Przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach łączności z ćwiczącymi zespołami	26	36,6	2	2,8	-	-	-	-	-	-
Przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem stacji nadawczych /telegramy/	-	-	1	1,4	5	7,1	3	4,2	4	5,6

Poczta polowa lub gońcem	-	-	-	-	-	-	-	-	8	11,2
Poprzez kontakt osobisty	6	8,5	5	7,1	4	8,5	4	5,6	1	1,4

WNIOSKI: Z powyższej tabeli wynika, że podstawowym sposobem przekazywania informacji ćwiczącym przez podgrywkę był "przez techniczne środki łączności w bezpośrednich relacjach z ćwiczącymi. Ponadto w niewielkim zakresie stosowano kontakt osobisty. Natomiast nie wykorzystywano telegramów, poczty polowej i gońców /łączników/.

Wniosek ogólny: Potwierdził się wniosek z badań w zespołach ćwiczących /badania 02/II pyt. 17/.

34. Respondenci mieli przedstawić jakie inne sposoby przekazywania informacji taktyczno-operacyjnych stosowali pozostali członkowie zespołów podgrywających.

100% odpowiedzi - nie stosowali innych niż
wymienione w poprzednim pytaniu.

Wniosek ogólny: Zespoły podgrywające nie stosowały innych sposobów niż ogólnie znane /wymienione w poprzednim pytaniu/.

35.a. Respondenci mieli wyrazić swoją opinię czy stosowane przez nich sposoby przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych były zgodne z ustaleniami normatywnymi zawartymi w regulaminach, instrukcjach itp. W tym celu przedstawiono respondentom pięć ocen i poproszono ich o wybranie i zaznaczenie jednej z nich. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia tabela.

WNIOSKI: Zdecydowana większość słuchaczy z podgrywki uważa sposoby przekazywania przez nich ćwiczącym informacji za prawie zgodne /64,5% i całkowicie zgodne /16,2% / ze sposobami przekazywania informacji w toku rzeczywistych działań bojowych.

Z porównania w/w wyników badań z wynikami badań zespołów ćwiczących /badania 02/II pyt. 18/ wynika, że opinia słuchaczy ćwiczących specjal-

nie nie odbiega od opinii słuchaczy z podgrywki.

Uwzględniając także wnioski z pyt. 33 i 34 można wyciągnąć następujący wniosek ogólny:

Sposoby przekazywania informacji stosowane przez zespoły podgrywające były zgodne ze sposobami przekazywania informacji w toku rzeczywistych działań bojowych. Nie były stosowane wszystkie ze znanych sposobów, a tylko niektóre z nich.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Odpowiedzi						
Całkowicie zgodne	3	21,4	2	11,8	5	16,2
Prawie zgodne	7	50,1	13	76,4	20	64,5
Częściowo zgodne	4	28,5	2	11,8	6	19,3
Raczej niezgodne	-	-	-	-	-	-
Całkowicie niezgodne	-	-	-	-	-	-

35.b. Respondenci mieli przedstawić własne propozycje zmian sposobów przekazywania ćwiczącym informacji taktyczno-operacyjnych w celu zbliżenia ich do sposobów występujących w toku rzeczywistych działań bojowych na przyszłym polu walki.

Propozycje respondentów:

- "uwzględniać etapy walki /sytuację bojową/ i do niej dostosować sposoby przekazywania informacji a nie tylko telefon";
- stworzyć system poczty polowej zbliżony do rzeczywistych działań bojowych;
- ważniejsze elementy ugrupowania bojowego powinny być podgrywane przez więcej niż jedną osobę, a nie tak jak w ćwiczeniu jedna osoba podgrywa za dwa pierwszorzutowe pułki;

- kontakty ćwiczących i "podgrywki" poddać ścisłej kontroli w aspekcie uwzględniania przez nich warunków czasowo-przestrzennych;
- w większym zakresie wykorzystywać w ćwiczeniu przekazywanie meldunków graficznych i pisemnych.

WNIOSKI: Propozycje słuchaczy są jednocześnie wnioskami z badań.

36. Respondenci mieli wyrazić swoje poglądy na ważność składników realizmu informacji taktyczno-operacyjnych, które przekazywane są ćwiczącym w toku ćwiczenia szkieletowego. W tym celu przedstawiono respondentom osiem składników realizmu informacji taktyczno-operacyjnych /z możliwością dopisania innych/ i poproszono ich o ponumerowanie tych składników wg stopnia ważności przyjmując 1-najważniejsze. Zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższa tabela.

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność	Ilość	Kolejność
Treść informacji taktyczno-operacyjnych	23	1	75	6	98	2
Forma przedstawienia /wyrażenia/ informacji taktyczno-operacyjnych	48	4	74	5	122	6
Sposób przekazania informacji taktyczno-operacyjnych	40	3	68	4	108	4
Termin przekazania informacji taktyczno-operacyjnych	39	2	41	1	80	1
Ilość informacji taktyczno-operacyjnych	58	7	86	8	144	8
Szczegółowość informacji taktyczno-operacyjnych	63	8	76	7	139	7
Prawdziwość informacji taktyczno-operacyjnych	57	6	59	3	116	5
Aktualność informacji taktyczno-operacyjnych	54	5	51	2	105	3

WNIOSKI: Z powyższego zestawienia wynika, podobnie jak w badaniach zespołów ćwiczących /badania 02/II pyt. 20/, że słuchacze z podgrywki ocenili ważność składników informacji z punktu widzenia ich przydatności w procesie wypracowania decyzji i kierowania walką, a nie z punktu widzenia realizmu tzn. stopnia zbliżenia do informacji występujących w toku rzeczywistych działań bojowych.

Wniosek ogólny: Słuchacze nie rozumieją na czym polega realizm ćwiczeń taktycznych i realizm obiegu informacji w ćwiczeniach szkieletowych.

37. Respondentów poproszono o przedstawienie swoich spostrzeżeń i wniosków z pracy zespołu podgrywającego, których uwzględnienie mogłoby w przyszłości usprawnić jego działanie.

Spostrzeżenia i wnioski respondentów:

- podgrywka powinna posiadać mapę opracowaną przez zespół autorski /kierownictwo/ z położeniem stron "do przodu" przynajmniej o kilka godzin;
- lepiej organizować zajęcia przygotowujące podgrywkę do pracy /niektórzy członkowie podgrywki stwierdzają, że występują w tej roli pierwszy raz;
- cały zespół podgrywający powinien działać w jednym pomieszczeniu;
- w każdym zespole wydzielić grupę do pełnienia dyżurów i koordynowania działania podgrywki;
- zespół podgrywający dzielić na mniejsze 2-3 osobowe grupy, ażeby umożliwić zamienność funkcji w wypadku przerw organizacyjnych /posiłki, odpoczynek itp./;
- dla każdego z podgrywanych elementów przewidzieć oddzielny środek łączności /nawet wtedy kiedy dwa elementy podgrywane są przez jedną osobę/;
- informacje przekazywane ćwiczącym powinny być najpierw opracowane, koniecznie zapisane, a dopiero potem przekazane - nie powinno być informacji przekazywanych "na żywo" /ale to wymaga zwiększenia zes-

połów podgrywających/;

- wprowadzić odpowiednie oznakowanie członków zespołów podgrywających;
- odpowiednio premiować poprawne działanie oficerów z zespołu podgrywającego /przynajmniej tak samo jak i zespołów ćwiczących/.

WNIOSKI: Wnioski i propozycje słuchaczy są jednocześnie wnioskami z badań.

Tabela 1 do pytania 14 na stronie 269

Respondenci	PP		PD		Razem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Dwóch	-	-	3	17,6	3	9,7
Trzech	6	42,8	8	47,1	14	45,2
Czterech	5	35,7	5	29,1	10	32,2
Pięciu	3	21,5	1	5,9	4	12,9

5. Czy zdaniem Obywatela powołanie oddzielnego zespołu podgrywającego działanie dowództwa i sztabu armii urealni obieg informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź,

tak

nie

nie mam zdania

6. Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące zbliżenia obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym do obiegu tych informacji w rzeczywistych działaniach bojowych chciałby Obywatel jeszcze zgłosić?

.....
.....
.....
.....
.....

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

2. Jak oceniacie zakresy działań / "przejścia" ćwiczonego zespołu do tego zespołu / w trakcie ćwiczenia szkieletowego? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

3. Jak oceniacie dwustronny charakter ćwiczenia szkieletowego I i II KWL w warunkach ATD WF? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

4. Czy oceniacie działanie dowództwa i sztabu armii? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

tak

nie

5. Czy oceniacie działanie podległych elementów w ramach ATD WF? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

tak

nie

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ANKIETA NR 02/CW/89

W ramach prowadzonych badań nad doskonaleniem kierowania ćwiczeniami szkieletowymi pragniemy skorzystać z pomocy Obywatela. Uzyskane informacje zostaną wykorzystane wyłącznie do celów naukowych. Ankieta jest anonimowa i dlatego nie jest konieczne jej podpisywanie.

Za udzielenie obiektywnych i dokładnych odpowiedzi z góry dziękujemy.

1. Jak oceniacie stosowanie w ćwiczeniu szkieletowym tzw. "przeskoków operacyjnych" ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

2. Jak oceniacie zmianę dywizji /"przejście" ćwiczącego sztabu na inną dywizję/ w trakcie ćwiczenia szkieletowego ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

3. Jak oceniacie dwuszczeblowy charakter ćwiczenia szkieletowego I i II KWL w warunkach ASG WP ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

4. Czy odczuwaliście działanie dowództwa i sztabu armii ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

tak

nie

5. Czy odczuwaliście działanie podległych elementów ugrupowania bojowego ? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

tak

nie

6. Jak oceniacie układ i treść założenia taktycznego do ostatniej sytuacji taktyczno-operacyjnej w ćwiczeniu? Prosimy podkreślić właściwą odpowiedź.

pozytywnie

negatywnie

nie mam zdania

7. Jakich informacji brakowało Wam, aby realnie zapoznać się z ostatnią sytuacją taktyczno-operacyjną w ćwiczeniu szkieletowym?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące zbliżenia obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym do obiegu tych informacji w rzeczywistych działaniach bojowych chcielibyście jeszcze zgłosić?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Jakich informacji taktyczno-operacyjnych brakowało Wam w czasie podgrywania działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Które z niżej wymienionych czynników wywierają istotny wpływ na realne podgrywanie działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego w ćwiczeniu szkieletowym i decydują o efektywności działania zespołu podgrywającego ?

- skład ilościowy zespołu podgrywającego;
- ilość i jakość informacji będącej w dyspozycji zespołu podgrywającego /od kierownictwa ćwiczenia i zespołu autorskiego/;
- ilość środków łączności /sieci i kierunków/ do łączności ze sztabem ćwiczącym;
- przygotowanie zespołu podgrywającego i organizacja jego pracy;
- rozmieszczenie w terenie zespołu ćwiczącego i zespołu podgrywającego;
- ilość środków transportu umożliwiających kontakt z ćwiczącym sztabem;
-
-
-
-

5. Jakie propozycje co do składu i działania zespołu podgrywającego chcielibyście jeszcze zgłosić ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

1. Nauczyciele akademicki pełniący funkcje rozjemców taktycznych, członków grupy operacyjnej. - 30 oficerów.
2. Sluchacze II KWL ćwiczący w zespołach dywizyjnych - 36 oficerów.
3. Nauczyciele akademicki i sluchacze wchodzący w skład zespołów podgrywających: - 32 oficerów.
Łącznie badaniem ankietowym poddano 98 oficerów /nauczycieli akademickich i sluchaczy/.

Sprawozdanie

z badań przeprowadzonych w ćwiczeniu szkieletowym
nr 100 i 200 I i II KWL w roku akademickim 1988/89
/ankiety: 01/NA/89; 02/ĆW/89; 03/P/89/

I. PROBLEM BADAWCZY

Realność obiegu informacji taktyczno-operacyjnych pomiędzy kierownictwem ćwiczenia /podległymi mu zespołami/ i ćwiczącymi.

II. CELE BADAWCZE:

1. Skonfrontować teoretyczne założenia i zasady obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w rzeczywistych działaniach bojowych z praktycznym ich stosowaniem w toku ćwiczenia szkieletowego.

2. Ustalić realizm wprowadzenia ćwiczących w sytuację taktyczno-operacyjną w podstawie założenia taktycznego w nowym, zmienionym układzie jego treści.

III..METODA BADAWCZA.

Badanie opinii - ankietowanie.

IV. TERMIN PROWADZENIA BADAŃ

24-28.06.1989 r.

V. ILOŚĆ ANKIETOWANYCH.

1. Nauczyciele akademicki pełniący funkcje rozjemców taktycznych, członków grupy operacyjnej: - 30 oficerów.

2. Słuchacze II KWL ćwiczący w zespołach dywizyjnych - 36 oficerów.

3. Nauczyciele akademicki i słuchacze wchodzący w skład zespołów podgrywających: - 32 oficerów.

Łącznie badaniom ankietowym poddano 98 oficerów /nauczycieli akademickich i słuchaczy/.

VI. OPIS PRZEBIEGU BADAŃ.

Stosownie do poszczególnych grup respondentów opracowane zostały trzy ankiety, które ponumerowano następująco:

- ankieta nr 01/NA/89 /dla nauczycieli akademickich pełniących funkcje rozjemców taktycznych i członków grupy operacyjnej;
- ankieta nr 02/ĆW/89 /dla słuchaczy ćwiczących w zespołach dywizyjnych/;
- ankieta nr 03/P/89 /dla nauczycieli akademickich i słuchaczy wchodzących w skład grup podgrywających.

Na początku ćwiczenia ankiety zostały przekazane rozjemcom taktycznym i kierownikom zespołów podgrywających. Zostali oni szczegółowo poinformowani o celu i organizacji badań. Poproszono ich o rozprawienie ankiet zgodnie z przeznaczeniem. Ankiety wzbudziły duże zainteresowanie wśród respondentów, które wyrażało się częstymi dyskusjami wśród nich nad problemami zawartymi w ankietach. W celu zapewnienia czasu na wypełnienie ankiet, przy jednoczesnym uniknięciu zakłóceń w przebiegu ćwiczenia, ankiety zostały zebrane w dniu omówienia ćwiczenia.

VI. WYNIKI BADAŃ

A. Ankieta nr 01/NA/89

1. Respondenci mieli dokonać własnej oceny stosowanych w ćwiczeniu szkieletowym tzw. "przeskoków operacyjnych". W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 10 odp. w 33%;
- negatywnie: 19 odp. w 64%;
- nie mam zdania: 1 odp. w 3%.

2. Respondenci mieli dokonać własnej oceny zmian dywizji /przejścia ćwiczącego sztabu na inną dywizję/ w trakcie ćwiczenia szkieletowego. W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie

i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 11 odp. w 37%;
- negatywnie: 15 odp. w 50%;
- nie mam zdania: 4 odp. w 13%.

3. Respondenci mieli dokonać własnej oceny dwuszczeblowego charakteru ćwiczenia szkieletowego ze słuchaczami I i II KWL w warunkach ASG WP. W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 27 odp. w 90%;
- negatywnie: 2 osp. w 7%;
- nie mam zdania: 1 odp. w 3%.

4. Respondenci mieli wyrazić swoje odczucia co do potrzeby zaktywizowania kierownictwa ćwiczenia w celu realniejszego podgrywania ćwiczącym działania dowództwa i sztabu armii. W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 27 odp. w 90%;
- nie: 2 odp. w 7%;
- nie mam zdania: 1 odp. w 3%.

5. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie ^{czy} powołanie oddzielnego zespołu podgrywającego działanie dowództwa i sztabu armii urealni obieg informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym I i II KWL. W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i podkreślenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 23 odp. w 77%;
- nie: 6 odp. w 20%;
- nie mam zdania: 1 odp. w 3%.

6. Respondenci mieli przedstawić swoje wnioski i propozycje dotyczące zblżenia obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym do obiegu tych informacji w rzeczywistych działaniach bojowych.

Zestawienie uogólnionych wniosków i propozycji respondentów:

- utworzyć jeden centralny zespół podgrywający, który powinien być integralną częścią kierownictwa ćwiczenia. Zespoły podgrywające rozbudować i odpowiednio wyposażyć;
- zapewnić współdziałanie zespołów podgrywających;
- rozmieszczać ćwiczące zespoły na realnych odległościach;
- uwzględniać rzeczywiste czasy niezbędne na doprowadzenie informacji do i od ćwiczących;
- informacje przekazywać ćwiczącym wg przyjętego w ćwiczeniu harmonogramu, w tym celu konieczne jest opracowywanie planu podawania wiadomości, który będzie podstawą dla działalności zespołów podgrywających;
- wyposażyć ćwiczących w środki dowodzenia zgodnie ze strukturą organizacyjną;
- nie stosować do wszystkich sytuacji map drukowanych, dać słuchaczom możliwość autentycznego zbierania informacji;
- organizacja pracy w terenie winna odbywać się zgodnie z decyzją ćwiczących, nie organizować zbiorowych wyjazdów na rekonesans wszystkich ćwiczących zespołów;
- wyeliminować wyprzedzanie sytuacji w czasie. Uczyć i egzekwować pracę w czasie operacyjnym. Wszelkie opóźnienia powinny być karane taktycznie;
- ćwiczący muszą odczuwać działanie "przełożonego" i podłwadnych. Dlatego zespoły podgrywające powinny być liczniejsze;
- czas odpraw rozjemców dostosować do sytuacji taktycznej, a nie ustalać jednego terminu na cały okres ćwiczenia;

- odprawy /instruktaże/ dla rozjemców organizować przy ćwiczących sztabach;
- zmniejszyć tempo działań i zmian w sytuacji;
- wyeliminować liczną "nadbudowę administracyjną" na rzecz nauczycieli rzeczywiście zaangażowanych w dydaktyce;
- nie organizować żadnych przedsięwzięć /"ołtarzyków"/ pod kierownictwo ćwiczenia czy też przełożonych, gdy czas operacyjny upływa;
- różne osoby funkcyjne ćwiczenia /grupa omówienia, grupa operacyjna, itp./ nie powinny w dowolnym czasie przyjeżdżać i zbierać interesujące ich materiały poprzez wysłuchiwanie, meldowanie, uzasadnianie, itp;
- nie zbierać ocen dla słuchaczy i materiału do omówienia na 2 dni przed zakończeniem ćwiczenia.

B. Ankieta 02/Ćw/89

1. Respondenci mieli dokonać oceny stosowania w ćwiczeniu szkieletowym tzw. "przeskoków operacyjnych". W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 11 odp. w 31%;
- negatywnie: 25 odp. w 69%;
- nie mam zdania: 0 odp.

2. Respondenci mieli dokonać oceny zmian dywizji /przejście ćwiczącego sztabu na inną dywizję/ w trakcie ćwiczenia szkieletowego. W tym celu podano im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 9 odp. w 25%;
- negatywnie: 25 odp. w 69%;
- nie mam zdania: 2 odp. w 6%.

3. Respondenci mieli dokonać oceny dwuszczeblowego charakteru ćwiczenia szkieletowego ze słuchaczami I i II KWL w warunkach ASG WP. W tym celu podano respondentom trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 31 odp. w 86%;
- negatywnie: 1 odp. w 3%;
- nie mam zdania 4 w 11%.

4. Respondenci mieli stwierdzić czy podczas ćwiczenia szkieletowego odczuwali działanie dowództwa i sztabu armii. W tym celu przedstawiono im dwie odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 11 odp. w 31%;
- nie: 25 odp. w 69%.

5. Respondenci mieli stwierdzić czy podczas ćwiczenia szkieletowego odczuwali działanie podległych elementów ugrupowania bojowego. W tym celu przedstawiono im dwie odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 26 odp. w 72%;
- nie: 10 odp. w 28%.

6. Respondenci mieli dokonać oceny układu i treści założenia taktycznego do ostatniej sytuacji taktyczno-operacyjnej w ćwiczeniu szkieletowym^{1/}. W tym celu przedstawiono im trzy odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

1/ Założenie taktyczne do ostatniej sytuacji w ćwiczeniu szkieletowym było opracowane w nowym, zmienionym układzie jego treści.

Zob. Załącznik 1 niniejszej rozprawy.

Zestawienie odpowiedzi:

- pozytywnie: 16 odp. w 44%;

- negatywnie: 10 odp. w 28%;

- nie mam zdania: 10 odp. w 28%

7. Respondenci mieli podać jakich informacji brakowało im aby realnie zapoznać się z ostatnią sytuacją taktyczno-operacyjną.

Zestawienie odpowiedzi:

- niezgodność terminów dotyczących spraw ogólnowojskowych i specjalistycznych: 11 odp. = 30%;

- w rozkazie operacyjnym brak czasów gotowości: 3 odp. = 8%;

- informacji ze szczebla armii o prawdopodobnym działaniu nieprzyjaciela - 1 odp. = 3%;

- informacje były wystarczające: 21 odp. = 59%.

8. Respondenci mieli przedstawić swoje wnioski i propozycje dotyczące zblżenia obiegu informacji taktyczno-operacyjnych w ćwiczeniu szkieletowym do obiegu tych informacji w rzeczywistych działaniach bojowych.

Zestawienie uogólnionych propozycji i wniosków:

- w trakcie trwania ćwiczenia nie powinno się zmieniać numeracji dywizji. Ćwiczenie rozpocząć od odtwarzania zdolności bojowej lub ześrodkowania w rejonie, następnie natarcie lub obrona poprzez wszystkie etapy walki i na końcu przejść do natarcia lub odparcia przeciuderzenia;

- należy ćwiczyć jeden element: obronę lub natarcie od początku do końca bez zmian dywizji i skoków operacyjnych. Dałoby to możliwość lepszego, realnego kierowania walką, a nie zajmowaniem się tylko wykonywaniem dokumentów bojowych zamiast dowodzeniem i kierowaniem;

- stosowanie przeskoków operacyjnych utrudnia tylko działanie i nie pozwala na utrzymanie ciągłości myślenia w rozwiązywaniu problemów taktycznych. Uważam, że należy rozpocząć ćwiczenie i zakończyć je tą samą

dywizją przerabiając różne problemy taktyczne z zachowaniem ciągłości działania;

- wszyscy "podwładni" powinni ćwiczyć realnie lub wszyscy być podgrywani. Tyle sztabów ćwiczących za sztab pułku ile pułków w strukturze dywizji. Utrudni to podgrywanie szablonowych działań. Zniknęłaby konieczność zmiany decyzji dowódcy dywizji tylko dlatego, że użycie ćwiczącego pułku musi zapewnić osiągnięcie celu szkoleniowego przez zespół ćwiczący za sztab tego pułku /np. wg decyzji ćwiczącego dowódcy dywizji pułk ma być użyty w drugim rzucie, a w planie ćwiczenia ćwiczący sztab tego pułku ma brać udział w rekonesansie, itp./;

- informować ćwiczących o tym czy ich "podwładni" ćwiczą, czy też działanie ich jest podgrywane;

- po każdym etapie powinno być wyznaczone ćwiczącym 6 godz. odpoczynku. Żaden sztab dywizji nie wytrzymałby ciągłej pięciodniowej walki;

- nie przywiązuje się uwagi do właściwego wypoczynku - powoduje to sztampowe działanie sztabów;

- informować ćwiczących o punktach pracy w terenie lub też o możliwości ich wyboru;

- brak swobody działania dowódcy - wyjazd na punkty pracy ustalone w rozwiązaniu autorskim;

- bardzo mała swoboda w działaniach dowódców i naginanie ich działania do innych zadań nie związanych bezpośrednio z kierowaniem walką, np. wizyty kierownictwa;

- podgrywka w pułkach i w dywizji nie zdała egzaminu. Wiadomości napływające z obydwóch podgrywek były niekiedy sprzeczne i "kłóciły się" z działaniem pułków;

- w podgrywce powinni być oficerowie KTO i katedry RW

- w dynamice główne informacje powinny napływać z oddziałów;

- brak wyciągu z planu działania A / nie można meldować sygnałami/,

a także brak wiadomości z armii o sąsiadach;

- brak realności w przepływie dokumentów bojowych;

- treść dokumentów sformalizowanych niezgodna z regulaminem;

- "upiększanie" dokumentów bojowych - zatracą się treść tych dokumentów;

- meldunki są wykonywane i opisywane jak mapa decyzji /pokazowo/ - w rzeczywistych działaniach nie będzie na to czasu;

- nie ma możliwości powielania dokumentów - zbyt duża ilość dokumentów jest pisana ręcznie;

- praktycznie brak środków utajnionych;

- niedostateczne warunki utrudniające łączność z podwładnymi;

- zbyt długo trwa zatwierdzanie zamiaru przez głównego rozjemcę co nie pozwala pracować zgodnie z kalkulacją czasu;

- zbyt długi czas zatwierdzania zamiaru /zamiar wypracowany przez sztab dywizji powinien być wcielany w życie, a nie zmieniany kilkakrotnie przez głównego rozjemcę, co trwało nawet czasami do 5.00. Jest to równoznaczne z nie wykonaniem zadania i nie liczeniem się ze zdrowiem ludzi;

- system łączności w ćwiczeniu nie zapewnia operatywności dowodzenia ze względu na małą ilość środków, relacji i rodzajów łączności;

- mała ilość środków łączności uniemożliwia praktycznie kierowanie walką i dowodzenie;

- w czasie kierowania walką w terenie brakowało środków łączności szczególnie dla szefów RWiŚ - powodowało to bardzo duże utrudnienie w przekazywaniu sygnałów i komend;

- główny rozjemca /rozjemcy/ powinni pomagać, a nie utrudniać rozwiązywanie problemów taktycznych;

- ćwiczenie opracowane jest w sposób powodujący fizyczne wyczerpanie ćwiczących;

- niektórzy rozjemcy obarczają winą ćwiczących za to, że nie mogą się porozumieć z rozjemcami przy innych sztabach;

- powinien istnieć wcześniej opracowany plan podawania wiadomości, a nie "improwizacja" podgrywki, która przekazuje zbyt skąpy i często nierealny zbiór informacji. Zbyt dużo przeskoków z sytuacji na sytuację powoduje chaos, wykonywanie często już nikomu niepotrzebnych dokumentów. Mniej sytuacji a dłuższy ciąg.

C. Ankieta Nr 03/P/89

1. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie czy informacje otrzymywane od zespołu ćwiczącego dowództwo i sztab dywizji były dla nich wystarczające aby mogli działać jako podległe elementy ugrupowania bojowego ćwiczących. W tym celu przedstawiono respondentom dwie odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 12 odp. 37,5%;

- nie: 20 odp. 62,5%.

2. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie czy zakres treści informacji taktyczno-operacyjnych opracowanych przez zespół autorski, które respondenci przekazywali do sztabu ćwiczącego był wystarczający. W tym celu przedstawiono respondentom dwie odpowiedzi i poproszono o wybranie i zaznaczenie jednej z nich.

Zestawienie odpowiedzi:

- tak: 14 odp. 44%;

- nie: 18 odp. 56%.

3. Respondenci mieli podać jakich informacji taktyczno-operacyjnych brakowało im w czasie podgrywania działania elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego.

Zestawienie odpowiedzi:

- brak informacji o "wojskach" /sztabach/ ćwiczących praktycznie;

- brak danych o sytuacji ze sztabów ćwiczących /równorzędnych/;
- zadania i położenie sąsiadów i środków współdziałających;
- brak danych o położeniu sąsiednich elementów ugrupowania;
- dokładnego położenia elementów rodzajów wojsk /służb/;
- brak zgodności i spójności podgrywki w dywizji i w pułku;
- informacji o podjętych działaniach przełożonego wyższego szczebla, które mają wpływ na sposób działania wojsk i nieprzyjaciela;
- zbyt późno przychodziły informacje z ćwiczącego zespołu oraz w jakim stopniu faktycznie istniało zapotrzebowanie i wykorzystanie rodzajów wojsk /służb/;
- danych od ćwiczących wojsk;
- terminowo otrzymywanych zadań od ćwiczących zespołów;
- realność taktyczno-tyłowych, zbyt małe liczenie się ze stratami;
- niekonkretyzowanie czasu operacyjnego z astronomicznym i jego płynność, częste opóźnienia i zbyt późne ich określenie;
- niepełne i nieterminowe doprowadzanie do podgrywki elementów decyzyjnych;
- rozbieżności w elementach decyzyjnych rodzajów wojsk;
- brak informacji, które są wynikiem wypracowywanych na bieżąco decyzji. Utrudnia to bieżące korygowanie działaniem podgrywki;
- wiadomości o działaniu nieprzyjaciela i zadań wykonywanych przez podgrywane elementy;
- terminowych informacji o sposobie rozegrania walki przez ćwiczącego dowódcę;
- brak informacji w formie zadań od sztabu ćwiczącego;
- bieżących informacji wypracowywanych przez sztab;
- zbyt późno docierały zarządzenia ze sztabu ćwiczącego;
- brak ukompletowania sił i środków współdziałających;
- w czasie stawiania zadań nie zwracano uwagi na kalkulacje czasowe;

- brakowało konkretnego planu podawania informacji co do czasu operacyjnego, który umożliwiałby przekazywanie informacji we właściwym określonym czasie;

- brak harmonogramu czasowego;

- nie ma harmonogramu przekazywania danych;

- brak rozmieszczenia pododdziałów, zespół podgrywający przekazywał informacje na podstawie własnej inicjatywy;

- brak jakiegokolwiek harmonogramu - praktycznie wysyłane są wiadomości z własnej inicjatywy wg własnej fantazji czy "radosnej twórczości";

- zbyt długa przerwa w pracy w czasie rekonesansu, która dezorganizuje pracę sztabu i podgrywki;

- nie wszystkie elementy są opracowane przez zespół autorski, szczególnie RWiSł.;

- bardzo mała pojemność przepływu informacji podczas rekonesansu;

- brak łączności w niektórych sytuacjach;

4. Respondenci mieli wyrazić swoje zdanie, które z czynników wywierają istotny wpływ na realne podgrywanie działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego szczebla ćwiczącego w ćwiczeniu szkieletowym i decydują o efektywności działania zespołu podgrywającego.

W tym celu przedstawiono respondentom sześć czynników i poproszono o ich wybranie i zaznaczenie, a także dopisanie "własnych".

Zestawienia odpowiedzi:

- ilość i jakość informacji będącej w dyspozycji zespołu podgrywającego /od kierownictwa ćwiczenia i zespołu autorskiego: 24 odp. - 1 miejsce;

- przygotowanie zespołu autorskiego i organizacja jego pracy: 20 odp. - 2 miejsce;

- ilość środków łączności /sieci, kierunków/ do łączności ze sztabem ćwiczącym: 13 odp. - 3 miejsce;

- skład ilościowy zespołu podgrywającego: 11 odp. - 4 miejsce;
- ilość środków transportu umożliwiających kontakt z ćwiczącym sztabem: 4 odp. - 5 miejsce;
- rozmieszczenie w terenie zespołu ćwiczącego i zespołu podgrywającego: 2 odp. - 6 miejsce.

Odpowiedzi dopisane przez respondentów:

- zgranie zespołów podgrywających;
- doświadczenie /praktyka/ zespołu;
- kierownik podgrywki - najbardziej doświadczony nauczyciel, jako kierownictwo podgrywki pułku i dywizji;
- ustalony model pracy grupy podgrywającej spełniający wszystkie wymagania dydaktyczne;
- przygotowany plan działania podgrywki;
- ścisłe utrzymywanie założonych czasów /przez ćwiczących i podgrywających/;
- wcześniejsze zapoznanie z etapami ćwiczenia;
- ścisłe określenie roli podgrywki i zrozumienie jej miejsca i roli przez ćwiczące sztaby /wyjaśnić sztabom rolę i miejsce podgrywki/;
- podgrywka powinna mieć podśluch całej dynamiki działań i na bieżąco podawać wprowadzenia jednocześnie śledząc czy ćwiczący zespół reaguje na te wprowadzenia;
- posiadać mapy z położeniami dynamicznymi, z których można podawać bezpośrednio informacje taktyczno-operacyjne;
- posiadać stany, tabele aby można było operatywnie podgrywać straty;
- posiadać zestawy norm i możliwości pododdziałów;
- posiadać formularze /blankiety/ sformalizowane;
- rozmieszczenie podgrywek tak, aby był możliwy ich wzajemny kontakt;

- ciągle zapoznavanie podgrywki z wszelkimi decyzjami podjętymi przez sztab ćwiczący.

5. Respondenci mieli przedstawić swoje wnioski co do składu i działania zespołu podgrywającego w ćwiczeniu szkieletowym.

Zestawienie odpowiedzi:

- koniecznie musi być opracowany plan podawania wiadomości /harmonogram działania podgrywki, harmonogram podawania wiadomości, informacji, itp./ - 11 wniosków;

- przeprowadzić dokładny, szczegółowy instruktaż;

- zespół podgrywający przed rozpoczęciem ćwiczenia powinien być zapoznany z przebiegiem ćwiczenia;

- zespół podgrywający powinien być wcześniej zapoznavany z przebiegiem ćwiczenia /jego etapami/;

- nie jest istotna ilość osób w podgrywce ale ich właściwe przygotowanie w taki sposób aby jednolicie były podgrywane sytuacje, w sposób logiczny, a nie każdy rodzaj wojsk /służb/ wg siebie. Cały sens działania podgrywki powinien być wcześniej przećwiczony tak jak planuje się pozorację w ćwiczeniu taktycznym;

- "specjalistom" powinni podgrywać "specjaliści";

- zwiększyć liczbę zespołu, włączyć słuchaczy specjalistów, przestrzegać czasu w wypadku wzywania dowódców na SD;

- zwiększyć ilość osób podgrywających;

- poszczególne oddziały i pododdziały powinni podgrywać specjaliści w swoim zakresie;

- samodzielne pododdziały powinny być także podgrywane;

- skład zespołu podgrywającego: każdy batalion oddzielny oficer, pozostałe pododdziały można grupować po 2-3 /nie więcej/;

- dla sprawnego, efektywnego całodobowego działania podgrywki uważam za celowe wyznaczanie po dwie osoby na poszczególnych stanowiskach, zwiększyć ilość środków łączności;

- zespół podgrywający powinien mieć określony cel, który musi osiągnąć dany /podgrywany/ element ugrupowania /czy ten cel jest znany kierownictwu ćwiczenia?/;

- zwiększyć swobodę w zakresie podgrywania;

- do składu podgrywki powinni być wyznaczani słuchacze, którzy znają bardzo dobrze specyfikę rodzajów wojsk /służb/. Podgrywka powinna być zapoznana z zamiarem wykonania zadania przez zespół ćwiczący.

Przed dynamiką podgrywania musi być uzgodnione ze wszystkimi podgrywkami. Dynamika powinna być prowadzona w realnych czasach bez przeskoków operacyjnych. Urealniłoby to całe ćwiczenie;

- stawiać zadania dla podgrywki w takiej samej formie jak ćwiczącym i terminowo je przekazywać. Skrajnie ograniczony czas nie zawsze pozwala głęboko przeanalizować daną sytuację i podjąć właściwą decyzję

- sprawia to, że niektóre problemy są rozpatrywane bardzo powierzchownie i standardowo;

- zespół podgrywający powinien dysponować^c rozwiązaniem autorskim na poszczególne etapy ćwiczenia i do poszczególnych sytuacji realizować podgrywkę tak, aby w zespole ćwiczącym wymuszać właściwą decyzję;

- musi zachodzić koordynacja podawania wiadomości przez podgrywkę w czasie prowadzenia rekonesansu w terenie a zespołem podgrywającym pozostałym w rejonie SD;

- należy stworzyć takie warunki ćwiczącym aby mogli ćwiczyć w realnych warunkach tj. dysponowali takimi wozami dowodzenia i taką obsadą funkcji jak przewiduje to etat. Tworzenie namiastki sztabów w takim ćwiczeniu jest nieopłacalne i nieefektywne;

- zaprzestać praktyki opracowywania planu podawania wiadomości skupiając się na opracowywaniu graficznych położenia elementów podgrywanych gdyż i tak w czasie realizacji podgrywania wszystko jest zmieniane;

- aby zmniejszyć ilość dokumentów w podgrywce wszystkie informacje przekazywane nagrywać na magnetofon, a podstawowym dokumentem prowa-

dzonym przez podgrywkę powinna być mapa z naniesionymi sytuacjami i czasem ich podawania;

- ćwiczący nie reagują na sytuacje podawane przez podgrywkę;
- stosować kary taktyczne, przestrzegać reżimu czasowego;
- ćwiczenie realizować w czasie operacyjnym, nie powinno rozpocząć się wcześniej;

D. Zestawienie uogólnionych wyników badań.

1. Ocena stosowania w ćwiczeniu przeskoków operacyjnych.

Respondenci	Nauczyciele akademicy kier. ćwicz.		Słuchacze ćwiczący w zespołach dywizyjnych		Ogółem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Pozytywnie	10	33	11	31	21	32
Negatywnie	19	64	25	69	44	66
Nie mam zdania	1	3	-	-	1	2

2. Ocena zmian dywizji /przejście ćwiczącego sztabu na inną dywizję/ w trakcie ćwiczenia szkieletowego.

Respondenci	Nauczyciele akademicy kier. ćwicz.		Słuchacze ćwiczący w zespołach dywizyjnych		Ogółem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Pozytywnie	11	37	9	25	20	30
Negatywnie	15	50	25	69	40	60
Nie mam zdania	4	13	2	6	6	10

3. Ocena dwuszczeblowego charakteru ćwiczenia szkieletowego.

Respondenci Ocena	Nauczyciele akademiccy kierownictwa ćwiczenia		Słuchacze ćwiczący w zespołach dywizyjnych		Ogółem	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Pozytywnie	27	91	31	86	58	88
Negatywnie	2	6	1	3	3	5
Nie mam zdania	1	3	4	11	5	7

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1-5 Bibl. Nauk. DZS

Wyk. ppłk Łysiak

Druk A.G. dnia 22.01.90r.

Druk ASG WP nr pf-111/WW

Korekta autorska.

